

155.4
พ17ก
จ.3

การโหมกของเด็กรุ่นช่วงอายุ 5-11 ปี

ปริณญาณิพนธ์

ของ

พจนีย์ สุระสร้างค์

- 4 ก.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

กุมภาพันธ์ 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ท 70041

180740

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
จิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รศ.ดร. ดวงเดือน ศาสตราภักดิ์)

..... กรรมการ
(ผศ. ประพนธ์ คำนิม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รศ.ดร. ดวงเดือน ศาสตราภักดิ์)

..... กรรมการ
(ผศ. ประพนธ์ คำนิม)

..... กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ดร. ปรีชา ธรรมมา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่... ๒๘ ...เดือน... กุมภาพันธ์... พ.ศ. 2535

ประกาศศุภกฤต

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีโดยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก
รศ.ดร. ดวงเดือน ศาสตราจารย์ และ ผศ. ประจักษ์ คำจิม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและ
ตรวจแก้ไขตลอดมาจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

กราบขอบพระคุณ ผศ.ดร. ปรีชา ธรรมา และคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครง
ปริญญานิพนธ์ภาควิชาจิตวิทยาพัฒนาการทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์
ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ รศ.ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ รศ.พญ. วันเพ็ญ บุญประกอบ
และ รศ.นพ. อัมพล สุวาทัน ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบการจัดกลุ่มผลการ
วิจัยและให้คำแนะนำเกี่ยวกับผลการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ
อาจารย์และนักเรียน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครเขตปทุมวันและเขตดอนเมือง ที่ได้กรุณาให้
ความสะดวกและความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ คุณพจนาด อิมใจ ที่กรุณาถ่ายภาพประกอบเครื่องมือในการทำวิจัย

ขอขอบคุณ คุณประไพจิตร สุขสวัสดิ์ คุณวรารัตน์ กิตติรักษนนท์ คุณภาวิณี นาวาพานิช
และคุณศิริพร สิริยากุล เพื่อนที่ให้ออกคิดและเป็นกำลังใจที่ดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน
เพื่อนนิสิตปริญญาโทและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนผลักดันให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ส่งเสริมสนับสนุนทางการศึกษาและให้กำลังใจ
ด้วยความรักและห่วงใยแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

พจนีย์ กระจ่างค์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ภูมิหลัง..... 1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า..... 5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า..... 6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า..... 7
	นิยามศัพท์เฉพาะ..... 7
	นิยามปฏิบัติการ..... 8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 9
	ความหมายของการโกหก..... 9
	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม..... 10
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรม..... 15
	พัฒนาการของการโกหก..... 18
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของการโกหก..... 22
	การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง..... 27
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง..... 31
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า..... 35
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 36
	ประชากร..... 36
	กลุ่มตัวอย่าง..... 36
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า..... 38

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ข้อมูลพื้นฐานแสดงปริมาณของเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ.....	58
เปรียบเทียบการโกหกของเด็กอายุ 5-11 ปี.....	60
ศึกษาปริมาณ เหตุผล และรูปแบบการโกหกของเด็กอายุ 5-11 ปี.....	65
ศึกษาปริมาณและเหตุผลของเด็กที่ไม่โกหกอายุ 5-11 ปี.....	71
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	76
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	76
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	78
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	89

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	98
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	149

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับอายุและโรงเรียน.....	37
2 แสดงปริมาณเด็กที่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ.....	59
3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการโกหกในเด็กที่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ.....	60
4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนน การโกหกในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ.....	61
5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการโกหกในเด็กที่ไม่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ.....	62
6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนน การโกหกในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ.....	63
7 ผลการเปรียบเทียบการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง.....	64
8 ผลการเปรียบเทียบการโกหกของเด็ก จำแนกตามโรงเรียน.....	65
9 แสดงคำร้อยละจำนวนคำตอบการโกหกของเด็กที่มีต่อ ครู บิดา มารดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อน ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ.....	66
10 แสดงคำร้อยละจำนวนการให้เหตุผลการโกหกของเด็กตามแนวทฤษฎี ของโคลเบอร์ก ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ.....	68

11	แสดงคำร้อยละจำนวนรูปแบบการโกหกของเด็กตามกลวิธีการป้องกันตนเอง ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ.....	70
12	แสดงคำร้อยละจำนวนคำตอบของเด็กที่ไม่โกหกต่อ ครู บิศา มารดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อน ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ.....	72
13	แสดงคำร้อยละจำนวนการให้เหตุผลของเด็กที่ไม่โกหกตามแนวทฤษฎี ของโคลเบอร์ก ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ.....	74
14	แสดงคำอธิบายจำแนกเป็นรายชื่อของแบบวัดการโกหก.....	148

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

"การโกหก" เป็นสิ่งที่ทุกคนได้เคยประสบและอาจเคยกระทำด้วยตนเอง ทั้งโดยเจตนาหรือไม่ก็ตามในวัยเด็กหรือวัยผู้ใหญ่ บางคนอาจเคยกระทำตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ ด้วยเหตุนี้ การโกหกจึงกลายเป็นเรื่องธรรมดาที่ได้ยินได้ฟังอยู่บ่อย ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น จากการโฆษณา การเมือง การประชาสัมพันธ์ของสื่อมวลชนด้านต่าง ๆ หรือแม้แต่ภายในครอบครัวของทุกคน เพราะมูลเหตุจูงใจส่วนหนึ่งของการโกหก ก็เพื่อผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับ หรือเพื่อปกป้องตนเองนั่นเอง

คนไทยส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา หลักธรรมบทหนึ่งของศาสนา คือ เบญจศีล ซึ่งเป็นข้อห้ามที่ควรละเว้น 5 ประการ ข้อที่ 4 บัญญัติว่า "ควรละเว้นจากการโกหก" ดังนั้นสังคมไทยจึงปลูกฝังค่านิยมเรื่องการละเว้นของศีลข้อนี้ เริ่มตั้งแต่ในครอบครัว จากการอบรมสั่งสอนของบิดามารดา ต่อบุตร ต่อเนื่องไปจนถึงเมื่อเด็กเข้าสู่วัยเรียน ในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนได้มีการสอดแทรกหลักธรรมนี้ไว้ในบทเรียนด้วย ดังจะเห็นได้จากบทเพลงของ ทรง จิตประสาธ (2531 : 27) นิทาน เช่น นิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ เป็นต้น อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการยังได้บัญญัติคุณธรรมข้อนี้ไว้ในหลักสูตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในข้อ 7 จากรวม 30 ข้อ คือ การไม่พูดปด ไม่บิดเบือน ไม่อำพรางความจริง ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก และการไม่พูดหยาบคาย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 126)

สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยเล็งเห็นคุณค่าความสำคัญของการละเว้นจากการโกหก ตลอดจนเห็นว่าพฤติกรรมโกหกเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาในสังคมได้ เนื่องจากเด็กเป็นบุคลากรที่สำคัญซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป จึงเป็นหัวข้อหนึ่งที่พึงพิจารณาว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เด็กได้ประสบในชีวิตประจำวัน และคำสั่งสอนต่าง ๆ เหล่านี้จะก่อให้เกิดผลด้านใดแก่เด็กบ้าง เช่น เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยการโกหก

ให้แก่เด็ก หรือก่อให้เกิดความสับสน เนื่องจากความไม่สอดคล้องกันระหว่างสิ่งที่ได้พบเห็นกับ คำสั่งสอนที่ได้รับ และควรพิจารณาถึงเหตุผลหรือมูลเหตุจูงใจของการพูดโกหกในเด็ก โดยต้อง พิจารณาถึงธรรมชาติของเด็กในแต่ละวัยประกอบด้วย เนื่องจากในความเป็นจริงแล้ว คำพูดซึ่ง บุคคลทั่วไปถือว่าเป็นการพูดโกหกของเด็กนั้น อาจจะเป็นการพูดหรือเล่าตามความเข้าใจหรือ เป็นไปตามพัฒนาการของวัย เช่น เด็กบางคนเล่าให้เพื่อนฟังว่า ช้างมีเขาเพราะเข้าใจว่า งาช้างคือเขา เป็นต้น (ประสพ รัตนากร. 2526 : 222)

แม้ว่าการโกหกจะเป็นเรื่องธรรมดาของปรากฏการณ์ในทางจิตวิทยาก็ตาม แต่ก็ยังได้รับความสนใจในทางทฤษฎีและการท้าวิจัยทางจิตวิทยาอย่างมาก (Wadsworth and Browning. 1986 : 50) นักจิตวิทยาที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้ศึกษาเรื่องการโกหกเป็นคนแรกเมื่อ 60 ปีมาแล้ว คือ เพียเจท์ (Piaget. 1960 : 135) ซึ่งศึกษาในเด็กอายุ 6 - 12 ปี เพื่อทำความเข้าใจ เกี่ยวกับการโกหกของเด็ก จากการตรวจสอบนิยามความหมายของการโกหก และตอบคำถามจาก สถานการณ์คู่ (สถานการณ์ที่เป็นการโกหก 2 เรื่อง แต่มีความแตกต่างในเจตนาที่โกหก และ ผลที่ตามมา) ประกอบด้วยสถานการณ์ 4 รูปแบบ คือ การพูดไม่เกินความจริง การสร้างเรื่อง ให้ตกลงบนัน การพูดเพื่อเจ้อ และการพูดเคาท์ผิดพลาด พบว่าเด็กอายุ 6 - 7 ปี มีความเข้าใจ เรื่องการโกหกยังไม่ถูกต้อง โดยทราบว่าการโกหกหมายถึง การพูดสิ่งที่ไม่จริง แต่มิได้สนใจถึง เจตนาของผู้พูด เมื่ออายุ 9 ปีขึ้นไป จะมีความเข้าใจเรื่องการโกหกอย่างชัดเจนว่าเป็นการพูด สิ่งที่ไม่จริง โดยผู้พูดมีเจตนาจะหลอกลวง ซึ่งแยกออกจากความจริงโดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมาย ผลที่ได้นี้สอดคล้องกับการศึกษาของ วิมเมอร์ และคนอื่น ๆ (Wimmer and others. 1984 : 1 - 30) ซึ่งทำการศึกษาในเด็กอายุ 4 - 12 ปี นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ สตริชาร์ท และคนอื่น ๆ (Strichartz and others. 1990 : 217) เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของเด็กอายุ 3 - 11 ปี ว่าเริ่มรู้จักแยกแยะว่าเรื่องใดโกหก เรื่องใดเป็นเรื่องจริง โดยมีความเข้าใจตรงกับผู้ใหญ่ พบว่า เด็กอายุ 11 ปี จะมีความเข้าใจใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ ส่วนการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นของ วาสเวิร์ท และ บราวน์ (Wadsworth and Browning. 1986 : 50) เรื่องการให้ความหมายของ การโกหก ประสบการณ์ในการโกหก พบว่า การพูดโกหกเป็นการบ่งบอกถึงลักษณะความไม่มั่นคง ของบุคคลและพยายามที่จะต่อต้านความอ่อนแอ

ส่วนการศึกษาของปีเตอร์สัน, ปีเตอร์สัน และไดแอน (Peterson, Peterson and Diane. 1983 : 1529 - 1535) เพื่อศึกษาการของเด็กด้านความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับการโกหกในเด็กอายุ 5 - 11 ปี เปรียบเทียบกับผู้ใหญ่ โดยให้เด็กดูวิดีโอ 10 เรื่อง มีเนื้อเรื่องที่ไม่ตรงกับความจริง 4 เรื่องแรกได้นำมาจากการศึกษาของเพียเจท์ ประกอบด้วย การพูดไม่เกินความจริง การพูดสบถสาบาน การพูดเดาอายุ การพูดเดาทิศทาง พบว่าเด็กอายุ 5 - 6 ปี เข้าใจว่า 4 เรื่องแรกเป็นการโกหก โดยสอดคล้องกับการศึกษาของเพียเจท์ และจากการสัมภาษณ์ในเด็กพบว่า ยังมีอายุเพิ่มมากขึ้นจำนวนเด็กที่โกหกก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่ตรงกับเพียเจท์และโคลเบอร์ที่ได้อ่านเรื่องพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล และพบว่าระดับจริยธรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับอายุและพัฒนาการทางสติปัญญา โดยระดับจริยธรรมของผู้ที่มีสติปัญญาดีและอายุมากจะสูงกว่าระดับจริยธรรมของผู้ที่มีสติปัญญาด้อย และอายุน้อย (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก. 2520 : 46)

ส่วนการศึกษาของเครปส์ (Psychology Today : An Introduction. 1972 : 149 ; citing Krebs. 1964) พบว่า ระดับจริยธรรมและพลังอีโก้ร่วมกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการโกง โดยผู้ที่มีระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์และมีพลังอีโก้สูงจะมีพฤติกรรมการโกงน้อยกว่าผู้ที่มีพลังอีโก้ต่ำ แต่สำหรับผู้ที่มีระดับจริยธรรมก่อนกฎเกณฑ์และมีพลังอีโก้สูงกลับพบว่า มีพฤติกรรมการโกงมากกว่าผู้ที่มีพลังอีโก้ต่ำ และสำหรับงานวิจัยเรื่อง "จริยธรรมของเยาวชนไทย" (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก. 2520 : 5 - 6) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการโกงของวัยรุ่นกับจิตลักษณะ 2 ด้าน คือ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคต โดยทำการทดลองในห้องปฏิบัติการ พบว่า ในสถานการณ์ที่ยั่วยุใจมากที่สุด คือ สถานะที่ไม่มีตัวแบบและให้รางวัลทันทีนั้น ผู้ที่มีจริยธรรมสูงและผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงโกงมากกว่าผู้ที่มีลักษณะทั้งสองนี้ต่ำ และในสถานการณ์ที่มีตัวแบบซึ่งกระทำความดี ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงก็จะลดพฤติกรรมการโกงลงอย่างเห็นได้ชัด จากการศึกษาทั้งสองนี้แสดงว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมในสถานการณ์ที่ยั่วยุให้บุคคลกระทำผิดกฎเกณฑ์ ได้แก่ การโกงสิ่งของ การลักขโมย และการโกหก ซึ่งรวมเรียกว่า พฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ โดยไม่เกี่ยวข้องกับระดับอายุ ซึ่งดวงเดือน พันธมนาวิน ได้แสดงความคิดเห็นว่า การที่ไม่พบความแตกต่างในกลุ่มคนที่ต่างอายุกันนั้น อาจเป็นเพราะพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนั้น

ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่บุคคลนั้นกำลังประสบอยู่มากกว่าจะขึ้นกับลักษณะนิสัยเชิงจริยธรรมของบุคคลเพียงอย่างเดียว ดังนั้นการโกหกซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม จึงอาจจะมีปริมาณการโกหกเพิ่มมากขึ้นตามระดับอายุก็เป็นได้ เนื่องจากบุคคลไม่สามารถทนต่อสถานการณ์ที่ยั่ว ทำให้พฤติกรรมไปตามความพลัดดันของสภาพแวดล้อม ที่พบมากขึ้นตามระดับอายุ (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2522 : 12)

จากคำกล่าวของสแตินและสแติน (Piaget. 1960 : 160 ; citing Stern and Stern. 1909 / 1931) ที่ว่าการพูดบิดเบือนไปจากความจริงของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 7 - 8 ปี เรียกว่าโกหกเทียม อันเป็นผลเนื่องมาจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนั้น ตามทฤษฎีของเพียเจท์ (Piaget. 1960 : 33) เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 7 ปี จะมีลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากวัยอื่นทั้งในด้านการรับรู้ ความคิด และยังไม่สามารถใช้เหตุผลได้อย่างสมบูรณ์ เด็กจะมองโลกโดยใช้ความคิดของตนเองเพียงฝ่ายเดียว มิได้คำนึงถึงผู้อื่นว่าจะคิดหรือรู้สึกอย่างไร ทำให้มีขอบเขตการรับรู้แคบและไม่ตรงกับความเป็นจริง ดังนั้นการพูดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กจึงดูเหมือนว่าเป็นการพูดโกหก เช่น พระจันทร์วิ่งตามฉัน ผนตกเนื่องจากมีคนเทน้ำลงมา เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การที่ผู้ใหญ่กล่าวหาเด็กในวัยนี้ว่าโกหกจึงอาจจะมีผลกระทบต่อเด็กได้อย่างรุนแรง และคงทนถาวรไปจนถึงวัยที่มีอายุเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากขาดความเข้าใจต่อเด็ก ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าการโกหกของเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางย่อมจะมีความแตกต่างไปจากเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งอยู่ในช่วงวัยที่สูงกว่า มีพัฒนาการทางสติปัญญา และการคิดหาเหตุผลเพิ่มมากขึ้น

จากการศึกษาและงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ยังไม่สามารถสรุปได้อย่างแน่ชัดว่าการโกหกจะเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ ตามผลการศึกษาของปีเตอร์สัน, ปีเตอร์สัน และไดแอน (Peterson, Peterson and Diane. 1983) หรือว่าการโกหกจะลดลงตามระดับอายุ เมื่อบุคคลมีพัฒนาการทางจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น ตามแนวทฤษฎีของ เพียเจท์และโคลเบอร์ก เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยกันอย่างจริงจังเกี่ยวกับปัญหาประเด็นนี้มาก่อน จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องต่อพัฒนาการในการโกหกของเด็ก โดยผู้วิจัยเชื่อว่า เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้นย่อมจะมีปริมาณการโกหกเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจาก

1. เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้นก็ย่อมจะมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น มีสถานการณ์ที่บีบบังคับให้ต้องโกหกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสังคมมากขึ้น

ตามไปด้วย เช่น เวลาไปเยี่ยมผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งอย่างหนัก กำลังนอนชมและโศกโอยด้วยความเจ็บป่วย คงไม่มีผู้เยี่ยมคนใดที่จะบอกความจริงแก่ผู้ป่วยนอกจากจะใช้การพูดโกหก เพื่อให้ผู้ป่วยสบายใจ หรือมีคนแต่งตัวที่คิดว่าสวยที่สุด แล้วถามเราว่า "สวยไหม" ทั้ง ๆ ที่ดูแล้วไม่สวยเลย ก็คงจะต้องพูดโกหกไปบ้างว่า "สวยดี" เพื่อมิตรภาพและมนุษยสัมพันธ์

2. สิ่งแวดล้อมรอบตัวเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเป็นสังคมที่มีการแข่งขัน ทุกคนพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอดของตนเอง โดยไม่คำนึงว่าถูกหรือผิดเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า พบการโกหกเพิ่มมากขึ้นในสังคมทุกวันนี้

3. อิทธิพลจากสื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ อันจะเป็นตัวแบบแก่เด็กได้เป็นอย่างดี เมื่อเด็กมีอายุเพิ่มมากขึ้นก็สามารถรับอิทธิพลจากสื่อมวลชนได้เพิ่มมากขึ้น โดยไม่มีขีดจำกัด และสำหรับในประเทศไทยยังขาดการควบคุมให้สื่อมวลชนผลิตแต่สิ่งที่ดี ทำให้เด็กรับเอาตัวแบบที่ไม่ดีเพิ่มมากขึ้นทั้งนี้รวมถึงการโกหกด้วย

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเปรียบเทียบปริมาณการโกหกของเด็กในระดับอายุต่าง ๆ ตลอดจนเหตุผลในการโกหก และเปรียบเทียบปริมาณการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กเข้าใจเด็กอย่างถูกต้อง และทราบถึงเหตุผลในการโกหกของเด็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งในการอบรมเลี้ยงดู และหาแนวทางป้องกันมิให้ปลูกฝังการโกหกตั้งแต่วัยเด็ก อันจะเป็นลักษณะที่เป็นปัญหาต่อไปในอนาคตมากกว่าที่จะคอยแก้ไขเมื่อเกิดเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นมาแล้ว

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการโกหก ตามตัวแปรระดับอายุ ดังนี้
 - 1.1 เพื่อเปรียบเทียบการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน
 - 1.2 เพื่อเปรียบเทียบการโกหกระหว่างเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน

2. เพื่อเปรียบเทียบการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

3. เพื่อศึกษาเหตุผลในการโกหกของเด็กแต่ละระดับอายุ ดังนี้

3.1 เพื่อศึกษาเหตุผลในการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน

3.2 เพื่อศึกษาเหตุผลในการโกหกระหว่างเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีระดับอายุแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ผู้ปกครองและครุมีความรู้ในเรื่องพัฒนาการของการโกหกในเด็กแต่ละวัยว่า ปริมาณการโกหกมีแนวโน้มเป็นอย่างไร

2. ทำให้ผู้ปกครองและครุมีความเข้าใจเหตุผลในการโกหกของเด็กแต่ละวัย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการอบรมเลี้ยงดู โดยเฉพาะเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนั้นการโกหกเกิดจากการพูดตามจินตนาการ และการรับรู้ที่ผิดไปจากความเป็นจริง งานวิจัยฉบับนี้จะช่วยให้เกิดความเข้าใจเด็กได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใหญ่ลงโทษเด็กจนเป็นเหตุให้เด็กต้องถูกประทุบรอยว่าโกหก จนอาจจะทำให้ปริมาณการโกหกเพิ่มขึ้นในวัยต่อไป และมีพัฒนาการติดอยู่ในช่วงยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนานกว่าเด็กอื่น ๆ

3. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และเด็กในแต่ละกลุ่มว่ามีปริมาณการโกหกเพิ่มมากขึ้นตามระดับอายุหรือไม่ เพื่อหาทางป้องกันตั้งแต่ในระยะเริ่มต้น นั่นคือจากทฤษฎีของโคลเบอร์กที่ว่า ในขั้นแรกเด็กจะกลัวการถูกลงโทษจึงทำให้พูดโกหก ดังนั้นผู้ใหญ่ต้องเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดหรือพูดในสิ่งที่ต้องการโดยไม่มี การลงโทษและปลูกฝังจริยธรรมให้กับเด็ก โดยให้พูดในสิ่งที่จริง

4. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

เด็กนักเรียนชายและหญิงอายุระหว่าง 5 - 11 ปี ของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เด็กนักเรียนชายและหญิงอายุระหว่าง 5 - 11 ปีที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ระดับอายุ แบ่งเป็น

3.1.1 ระดับอายุ 5 ปี

3.1.2 ระดับอายุ 6 ปี

3.1.3 ระดับอายุ 7 ปี

3.1.4 ระดับอายุ 8 ปี

3.1.5 ระดับอายุ 9 ปี

3.1.6 ระดับอายุ 10 ปี

3.1.7 ระดับอายุ 11 ปี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การโกหก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็ก หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 5 - 11 ปี กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งระดับอายุออกเป็น 7 ระดับ ดังนี้

- 1.1 ระดับอายุ 5 ปี ถึง 5 ปี 11 เดือน
- 1.2 ระดับอายุ 6 ปี ถึง 6 ปี 11 เดือน
- 1.3 ระดับอายุ 7 ปี ถึง 7 ปี 11 เดือน
- 1.4 ระดับอายุ 8 ปี ถึง 8 ปี 11 เดือน
- 1.5 ระดับอายุ 9 ปี ถึง 9 ปี 11 เดือน
- 1.6 ระดับอายุ 10 ปี ถึง 10 ปี 11 เดือน
- 1.7 ระดับอายุ 11 ปี ถึง 11 ปี 11 เดือน

2. สถานการณ์ปัญหา หมายถึง สถานการณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อตรวจสอบการโกหกของเด็ก ซึ่งสถานการณ์นั้นจะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็กทั้งจากโรงเรียนและบ้าน

นิยามปฏิบัติการ

1. การโกหก หมายถึง การตอบของเด็กที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงในสถานการณ์ปัญหา ที่ผู้วิจัยได้เสนอให้เด็กรับฟังและตั้งคำถาม
2. เหตุผลในการโกหก หมายถึง การแสดงเหตุผลในการตอบของเด็กที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงในสถานการณ์ปัญหาที่ผู้วิจัยได้เสนอให้เด็กรับฟังและตั้งคำถาม โดยผู้วิจัยจะทำการสอบถามเพิ่มเติมภายหลังที่เด็กตอบไม่ตรงกับข้อเท็จจริงในสถานการณ์ปัญหา ว่าทำไมจึงเลือกแก้ปัญหาโดยวิธีนั้น
3. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การยึดการรับรู้ของตนเป็นหลักจนไม่สามารถที่จะรับรู้ได้อย่างถูกต้องว่าคนที่นั่งอยู่ ๗ ตำแหน่งอื่น จะมองเห็นวัตถุที่ตนเห็นในลักษณะใดโดยวัดจากเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของ ศรีสุดา พิสิษฐ์ศักดิ์ (2527 : 57 - 58) โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้
 - 3.1 เด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง หมายถึง เด็กที่ได้คะแนนจากการวัดอยู่ในระหว่าง 4 - 12 คะแนน
 - 3.2 เด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง หมายถึง เด็กที่ได้คะแนนจากการวัดอยู่ในระหว่าง 0 - 3 คะแนน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการโกหก
2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรม
4. พัฒนาการของการโกหก
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของการโกหก
6. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

1. ความหมายของการโกหก

นักบุญออกัสตินุส (Falkenberg. 1982 ; citing Saint Augustinus. n.d) ในยุคสมัยกลางได้กล่าวว่า การโกหก หมายถึง การพูดในบางสิ่งบางอย่างซึ่งทำให้เกิดความเชื่ออย่างผิด ๆ

สำหรับในยุคต่อมานั้น การโกหก หมายถึง การติดต่อกับผู้อื่นโดยกล่าวในสิ่งที่ไม่เป็นจริง หรือบิดเบือนจากความจริง โดยพยายามที่จะหลอกลวง (A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms. 1986 : 301)

จากพจนานุกรมฉบับนักเรียนของเวบสเตอร์ (Webster's School Dictionary. 1980 : 516 - 517) การโกหก หมายถึง การสร้างสถานการณ์ที่ไม่เป็นจริงโดยมีเจตนาที่จะหลอกลวง หรือมีเจตนาที่จะกล่าวในสิ่งที่ไม่จริง ซึ่งตรงกับในพจนานุกรมจิตวิทยาของ ลองแมน (Longman Dictionary of Psychology and Psychiatry. 1981 : 431) แต่ได้แยกออกเป็น 2 ประเด็น คือ

1. ไม่ใช้พยาธิสภาพ จะพบในเด็กหรือผู้ใหญ่ที่หลีกเลี่ยงการลงโทษ หรือการป้องกันผู้อื่นให้พ้นอันตราย (White Lies)

2. การโกหกที่เกิดจากความผิดปกติของพยาธิสภาพ เป็นลักษณะบุคลิกภาพของพวกที่ต่อต้านสังคม และอาจเป็นอาการผิดปกติทางสมองซึ่งเป็นผลจากการที่ศีรษะได้รับบาดเจ็บ พิษสุราเรื้อรัง ติดเชื้อซิฟิลิสแต่กำเนิดหรือเยื่อหุ้มสมองอักเสบ

นอกจากนี้ ในการตรวจสอบนิยามของการโกหกตามทัศนะของเพียเจท์ (Piaget, 1960 : 137 - 138) ซึ่งศึกษาการให้ความหมายของการโกหกในเด็กอายุ 6 - 12 ปี พบว่าเด็กอายุ 6 - 7 ปี ให้ความหมายของการโกหกว่าหมายถึง การพูดสิ่งที่ไม่เป็นจริงโดยไม่คำนึงว่าการโกหกนั้นเกิดจากเจตนาของผู้พูด หรือความผิดพลาดของผู้พูด เช่น สองบวกสองเท่ากับห้า เด็กจะบอกว่าเป็นการโกหก และเมื่อเด็กมีอายุ 10 - 11 ปี จะให้ความหมายที่ชัดเจนได้ว่าการโกหก หมายถึง การพูดสิ่งที่ไม่เป็นจริง โดยผู้พูดมีเจตนาจะหลอกลวงผู้ฟัง

สรุปได้ว่า การโกหก หมายถึง การกล่าวในสิ่งที่ไม่เป็นจริง โดยมีเจตนาที่จะหลอกลวงผู้ฟังเพื่อป้องกันตนเองหรือผู้อื่นให้พ้นผิด

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

2.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์

เพียเจท์ (Piaget) เป็นบุคคลแรกที่ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องจริยธรรมของเด็ก ซึ่งอธิบายว่า จริยธรรมมีแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพราะกฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องยอมรับ เช่น เกมการเล่นของเด็กจะประกอบไปด้วยกฎเกณฑ์ที่เป็นระบบ และกฎเกณฑ์การเล่นนั้นมีปรากฏการณ์ที่ควรศึกษา 2 อย่างคือ

1. การฝึกหัดตามกฎเกณฑ์ หรือระยะที่เด็กยึดกฎเกณฑ์จากภายนอก (Heterotomous) ซึ่งอยู่ในช่วงอายุก่อน 8 ปี เป็นระยะที่พ่อแม่ ผู้ใหญ่ มีอิทธิพลต่อจริยธรรมของเด็กอย่างเด่นชัด เด็กจะยึดถือกฎเกณฑ์ตายตัว ผิดเป็นผิด ถ้าทำผิดต้องได้รับโทษโดยไม่คำนึงถึงแรงจูงใจ หรือเหตุแห่งการกระทำนั้น

2. ความสำนึกในกฎเกณฑ์ หรือระยะที่เด็กมีกฎเกณฑ์ของตัวเอง (Autonomous) ระยะนี้เป็นระยะที่จริยธรรมของเด็กพัฒนาขึ้นสู่ระดับที่มีความคิดเป็นของตนเอง เด็กจะมีจริยธรรมในลักษณะที่คำนึงถึงความยุติธรรม และพิจารณาถึงเหตุผลของการกระทำด้วย

เพียเจต์ได้เสนอแนวคิดว่าการที่เด็กเปลี่ยนการรับรู้กฎเกณฑ์ที่ตายตัว

(Absolutism) จากผู้มีอิทธิพลภายนอกเป็นกฎเกณฑ์ของตัวเองที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่น

(Relativism) เนื่องจากพัฒนาการทางสติปัญญา อายุ และการมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

ในการฝึกหัดตามกฎเกณฑ์ มีวิธีการ 4 ขั้นที่เด็กตั้งแต่อายุน้อยจนอายุมากขึ้นนำมาใช้ ขั้นที่ 1 เด็กจะพยายามทำตามอย่างคนอื่น เขาเล่นอะไรก็เล่นตาม เพราะยัง

ไม่รู้จักกฎเกณฑ์การเล่นอะไรเลย (Simple Individual Regularity)

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นที่ใช้ตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยก่อรูปพฤติกรรมขึ้นมาจากตัวของตัวเอง (Imitation of Seniors with Egocentrism) รวมกับการทำตามอย่างพฤติกรรมของคนที่เล่นเป็นแล้ว มุ่งเล่นเพื่อต่อสู้เอาชนะอย่างเดียว

ขั้นที่ 3 ส่วนมากมีในเด็กอายุ 7 - 8 ปี เป็นขั้นที่เกิดความร่วมมือกันระหว่างผู้เล่น เด็กมุ่งความสนใจไปที่การเล่นตามกฎเกณฑ์เพื่อโต้ตอบกัน มิใช่มุ่งจะเล่นเพื่อเอาชนะชนะแต่เพียงอย่างเดียว (Cooperating)

ขั้นที่ 4 ในขั้นนี้เป็นการเล่นที่มีไว้เพื่อความร่วมมือกันเพียงอย่างเดียว แต่เด็กมีความสนใจทำตามกฎเกณฑ์ด้วยความรู้สึกผิดชอบเฉพาะของตัวเอง (Interest in Rules for Their Own Sake)

ในการวิวัฒนาการทางจริยธรรม เพียเจต์จะวัดเป็นรายบุคคลในรูปของการสัมภาษณ์โดยสร้างเรื่องเป็นสถานการณ์คู่ กล่าวถึงการกระทำของเด็ก 2 คนในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่ความตั้งใจ แรงจูงใจ และผลที่เกิดขึ้นตามมาแตกต่างกัน โดยเนื้อเรื่องจะเกี่ยวข้องกับความข่มขำ การขโมย และการโกหก และจากคำตอบของเด็ก เพียเจต์ก็ได้นำมาพิจารณาตั้งกฎเกณฑ์ของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แบ่งออกเป็น 6 เกณฑ์ ดังนี้

1. การตัดสินใจจากเจตนากระทำ (Intentionality in Judgement)

เด็กเล็กจะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจการกระทำอย่างหนึ่งว่าไม่ดี โดยตัดสินใจจากปริมาณที่เกิดขึ้น แต่เด็กโตจะตัดสินใจจากเจตนากระทำของบุคคล เช่น การให้เด็กตัดสินใจว่าในระหว่างเด็กที่ทำถ้วย 5 ใบแตก

ในขณะที่ช่วยแม่ล้าง กับเด็กที่ทำถ้วย 1 ใบแตกในขณะที่จะขโมยขนม ใครจะเป็นคนไม่ดี ในเด็ก อายุ 4 ปีเกือบทั้งหมดจะตอบว่าคนที่ทำของเสียหายมากเป็นคนไม่ดี ส่วนในเด็ก 9 ปี ส่วนใหญ่ จะตอบว่าคนที่ขโมยเป็นคนที่ไม่ดี หรือในเรื่องของการโกหกจากสถานการณ์ 2 เรื่อง คือ เด็กเล็ก ที่บอกแม่ว่าเห็นสุนัขตัวใหญ่เท่าตัวกับเด็กที่บอกแม่ว่าทำข้อสอบได้คะแนนดีทั้งที่สอบเกือบตกในเด็ก 6 - 7 ปี ส่วนใหญ่จะตัดสินว่าเรื่องแรกเป็นการโกหกที่รุนแรง เพราะไม่สามารถจะเป็นจริงได้ ส่วนเด็กที่มีอายุ 9 ปีขึ้นไป จะตัดสินว่าเรื่องที่ 2 เป็นการโกหกที่มีความผิดมากกว่าเพราะมีเจตนา ที่จะโกหก

2. การตัดสินที่เกี่ยวข้องมาจากบุคคลอื่น (Relativism in Judgement)

เด็กเล็กจะตัดสินการกระทำ ถูก ผิด จากความเชื่อว่าคนอื่นก็คิดเช่นเดียวกันนี้ และความเชื่อที่ว่า ความเห็นของผู้ใหญ่ย่อมถูกต้องเสมอ ตัวอย่างเช่น ครูห้ามเพื่อน ๆ ไม่ให้ช่วยเด็กขี้เกียจคนหนึ่งทำเลข แต่เพื่อนรักของเขาแอบช่วย ให้ตัดสินว่าเพื่อนคนนั้นทำผิดหรือถูกที่ช่วยเหลือ ในเด็ก 6 ปี ส่วนใหญ่ จะตอบว่าทำผิด แต่เด็ก 9 ปี จะตอบว่าต้องแล้วแต่สถานการณ์เพราะเหตุผลแค่นี้ยังตัดสินไม่ได้

3. ความไม่เกี่ยวข้องกับบทลงโทษ (Independence of Sanction) เด็กเล็ก

มักจะตัดสินการกระทำอย่างหนึ่งว่าไม่ดีเพราะจะทำให้ถูกลงโทษ ส่วนเด็กโตจะตัดสินการกระทำ ว่าไม่ดีเพราะสิ่งนั้นไปขัดกับกฎเกณฑ์และจะเกิดอันตรายกับบุคคลอื่น ดังตัวอย่าง เด็กที่อยู่ในเวิวาท คนหนึ่ง แม่ให้เลี้ยงน้องในขณะที่แม่ไม่อยู่บ้าน แต่เมื่อแม่กลับมาถึงบ้านเห็นน้องร้องไห้เนื้อตัวสกปรก มอมแมมอยู่ได้เพียง ขณะที่เด็กคนนั้นกำลังขงนมอยู่ แม่จึงตีเด็กคนนั้นเป็นการลงโทษในกรณีที่อยู่คนเดียว ไม่เรียบร้อย ในเด็ก 4 ปีส่วนใหญ่จะตอบว่าเด็กคนนี้เป็นเด็กไม่ดีเพราะถูกแม่ทำโทษ ส่วนเด็ก 7 ปี ส่วนใหญ่จะตอบว่าเด็กคนนั้นดีแม้ว่าจะถูกทำโทษก็ตาม

4. การใช้ระบบตาต่อตา (Use of Reciprocity) ในเด็กเล็กมักจะไม่นำใช้

ระบบตาต่อตาในการพิจารณาตัดสินบุคคล แต่ในเด็กโตมักจะใช้บ่อย เช่น เด็ก 10 ปี เมื่อถามว่า ถ้ามีคนมาทุบเรา เราควรทำอย่างไร จะได้คำตอบว่าให้ทุบเขากลับคืนไป

5. การใช้การลงโทษเพื่อล้างบาปและดัดนิสัย (Use of Punishment as

Restitution and Reform) ในเด็กเล็กจะสนับสนุนให้มีการลงโทษอย่างหนักเพื่อดัดนิสัย ผู้กระทำผิด ส่วนเด็กโตขึ้นจะมีความคิดเช่นนั้นน้อยลง

6. การยึดหลักธรรมชาติของความโชคร้าย (Naturalist Views of Misfortune) ในเด็กอายุ 6 ปี มีแนวโน้มที่จะคิดว่า คนที่กำลังทำผิดแล้วเกิดอุบัติเหตุขึ้นนั้น เป็นเพราะพระเจ้าลงโทษ ตัวอย่างเช่น คนกำลังขโมยและถูกไฟฟ้าดูดตาย เด็กเล็กจะถือว่าเป็นการลงโทษของพระเจ้า

จากทฤษฎีพัฒนาการเชิงจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget) ซึ่งมีพื้นฐานการศึกษาส่วนหนึ่งได้มาจาก การศึกษาเรื่องการโกหก การโกหกจึงมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม โดยเฉพาะในด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งการโกหกนั้นจะมีความผิดมากหรือน้อยแตกต่างกันไปในเด็กเล็กและเด็กโต ตามเกณฑ์ต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการโกหกในแต่ละระดับอายุจะมีความแตกต่างกันไปด้วยตามการใช้เหตุผลในแต่ละวัย

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

จากทฤษฎีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเพียเจต์ และโคลเบอร์ก ได้นำมาเป็นพื้นฐานในการจัดระดับจริยธรรมของเด็ก โดยเขาได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมโดยวิเคราะห์คำตอบของเยาวชนอเมริกันอายุ 10 - 16 ปี (Kohlberg, 1964 : 405) เกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์ที่ขัดแย้งระหว่างความต้องการส่วนบุคคลและกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคม และพบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมีได้บรรลุจุดสมบูรณ์เมื่อบุคคลอายุได้ 10 ปี แต่จะพัฒนาไปอีกหลายขั้นตอน และสรุปว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมี 6 ขั้น ขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุและพัฒนาการทางสติปัญญา พัฒนาการทางจริยธรรมทั้ง 6 ขั้นนี้ จัดเป็น 3 ระดับ เรียงตามอายุของผู้ใช้เหตุผลนั้นตามลำดับดังนี้

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ (2 - 7 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์
ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7 - 10 ปี)	(2 - 10 ปี)
ขั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (10 - 13 ปี)	2. ระดับตามกฎเกณฑ์
ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (13 - 16 ปี)	(10 - 16 ปี)
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามค่านิยมสัญญา (16 ปีขึ้นไป)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์
ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล	(16 ปีขึ้นไป)

ระดับ 1 คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) หมายถึง การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์แก่ตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่นในขั้นแรกสุด คือ การมุ่งที่จะหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษทางกาย เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจเหนือตน ขั้นที่สอง คือการเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำ

ความพอใจมาให้ตนเองเท่านั้น เริ่มรู้จักการแลกเปลี่ยนแบบเด็ก ๆ คือ เขาทำมาฉันทำไป เขาให้ฉันฉันก็ต้องให้เขา

ระดับ 2 คือ ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) หมายถึง การทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตนหรือทำตามกฎหมายและศาสนา บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับนี้ยังต้องอาศัยการควบคุมจากภายนอก แต่ก็มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และสามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้ ในขั้นที่สามบุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเอง มักคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อน ขั้นที่สี่นั้นบุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคม ถือว่าตนเองมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดหรือคาดหวัง

ระดับ 3 คือ ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional Level) หมายถึง การตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาไตร่ตรองซึ่งใจด้วยตนเองและตัดสินใจไปตามแต่จะเห็นว่าสิ่งใดสำคัญมากกว่ากัน ขั้นที่ห้า คือการเห็นความสำคัญของส่วนรวมไม่พยายามรีดรอนสิทธิของผู้อื่น สามารถบังคับควบคุมใจตนเองได้ เคารพตนเองและต้องการให้ผู้อื่นเคารพตนเองด้วย ในขั้นที่หก ซึ่งเป็นขั้นสูงสุด แสดงถึงการมีความรู้สึกเป็นสากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตนและมีความยึดหยุ่นทางจริยธรรม เพื่อจุดมุ่งหมายในขั้นปลายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่ (Kohlberg. 1976 : 32 - 33)

โคลเบอร์ก เชื่อว่าพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้นจะดำเนินไปตามลำดับขั้น จากขั้นที่ 1 ผ่านไปแต่ละขั้น จนถึงขั้นที่ 6 จะข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นไป จะเกิดขึ้นได้ต้องมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว และเมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ ๆ หรือเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่า ๆ ได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด เหตุผล ทำให้การใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นมีมากขึ้นเป็นลำดับ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันก. 2520 : 45)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรม

ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมทั้งโคลเบอร์กและเพียเจต์เชื่อว่า การพัฒนาจริยธรรมตามธรรมชาติของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับอายุและพัฒนาการทางสติปัญญา กล่าวคือ สติปัญญาจะทำให้เด็ก

สามารถพิจารณาตรรกะตรองในเหตุผลของพฤติกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับจริยธรรมได้ ยิ่งเด็กเจริญเติบโตขึ้นเท่าไรก็ยิ่งจะรับรู้จริยธรรมที่สูงขึ้นได้เท่านั้น

โคลเบอร์ก (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์, 2520 : 16 ; อ้างอิงจาก Kohlberg, 1964 : 404) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของเหตุผลเชิงจริยธรรมกับระดับอายุ โดยแบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 5 ชั้น พบว่า เด็กอเมริกันอายุ 7, 10, 13 และ 16 ปี มีการใช้เหตุผลในชั้นที่สูงขึ้นตามระดับอายุคือ เด็ก 7 ปี เกือบทุกคน (90%) ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 1 และ 2 เด็กอายุ 10 ปี แม้ว่ากว่าครึ่งจะยังใช้เหตุผลในชั้นที่ 1 และ 2 แต่ก็ยังมีอีกพวกหนึ่งที่ใช้ในชั้นที่ 3 และ 4 มาก ส่วนวัยรุ่นตอนปลายอายุ 16 ปี แม้จะยังมีผู้ใช้เหตุผลในชั้นที่ 3 และ 4 แต่ปรากฏว่ามีผู้ใช้เหตุผลในชั้นที่ 5 และ 6 มากกว่า ส่วนโฮลสไตน์ (Holstein, 1976 : 51 - 61) ได้ทำการวิจัยแบบช่วงยาว 3 ปี โดยศึกษาเด็กชายหญิงและบิดามารดา ปรากฏว่าเมื่ออายุ 13 ปีนั้น เด็กหญิงส่วนใหญ่มีจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 3 ส่วนชายอยู่ในชั้นที่ 2 แต่เมื่อวัดอีกครั้งเมื่ออายุ 16 ปี วัยรุ่นชายส่วนใหญ่อยู่ในชั้นที่ 4 และหญิงอยู่ในชั้นที่ 3 - 5 ส่วนบิดาและมารดาซึ่งมีอายุในช่วง 40 ปีเศษ ส่วนมากมีจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 4 และ 5 แสดงว่าอายุเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเห็นได้ชัด

สำหรับงานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมทางจริยธรรม (พฤติกรรมทางจริยธรรม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ เช่น การให้ทาน การเสียสละเพื่อส่วนรวม และการช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น หรือพฤติกรรมในสถานการณ์ที่ยั่วให้บุคคลกระทำผิดกฎเกณฑ์ เพื่อประโยชน์ส่วนตนบางประการ เช่น การโกงสิ่งของ การลักขโมย และการโกหก เป็นต้น) (ดวงเดือน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์, 2520 : 5 - 6) ได้แก่ งานวิจัยของเครบส์ (Psychology Today : An Introduction, 1972 : 149 ; citing Krebs, 1964) ได้ศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการโกงกับจิตลักษณะของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และพลังอีโก้ (ประกอบด้วย ระดับสติปัญญาและความสนใจ เอาใจใส่ของบุคคล) จากการวิจัยนี้ได้พบผลที่แสดงว่า ระดับจริยธรรมและพลังอีโก้ร่วมกัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการโกงของผู้ถูกศึกษาอย่างเชื่อมั่นได้ กล่าวคือ ผู้มีพลังอีโก้หรือผู้มีจิตใจแกร่งนั้นจะโกงมากกว่าผู้มีพลังอีโก้ต่ำ เมื่อเขามีระดับจริยธรรมก่อนกฎเกณฑ์ แต่ถ้าเป็นผู้มีระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์

และมีพลังอิโก้สูงแล้วจะมีพฤติกรรมการโกงน้อยกว่า ผู้มีพลังอิโก้ต่ำอย่างเชื่อมั่นได้ และจากงานวิจัยเรื่อง "จริยธรรมของเยาวชนไทย" (ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์, 2520 : 6 - 8) ซึ่งได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการโกงของวัยรุ่นกับจิตลักษณะ 2 ด้าน คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคต โดยทำการทดลองในห้องปฏิบัติการให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยรุ่นชายอายุระหว่าง 13 - 25 ปี จากครอบครัวฐานะปานกลางและต่ำในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน เล่นเกมเสี่ยงโชคเพื่อชิงรางวัลในสถานการณ์ยั่ว (ผู้เล่นอาจโกงคะแนนได้โดยไม่คาดว่ามีผู้รู้เห็น) โดยประกอบด้วย 2 ลักษณะคือ สถานการณ์ที่ผู้เล่นเกมจะได้รับรางวัลทันทีถ้าได้คะแนนสูงตามเกณฑ์กับอีกสถานการณ์หนึ่งซึ่งผู้เล่นเกมจะต้องรอรับรางวัลถึงสองอาทิตย์ และได้จัดให้วัยรุ่นที่เข้าเล่นเกมได้พบกับตัวแบบ 4 ลักษณะ คือ ตัวแบบประเภทอับอายผู้อื่นและดีใจที่ตนไม่ได้โกง ตัวแบบประเภทละอายใจตนเองและดีใจที่ตนไม่ได้โกง ตัวแบบประเภทอับอายผู้อื่นและเสียใจที่ตนไม่ได้โกง และตัวแบบประเภทละอายใจตนเองและเสียใจที่ตนไม่ได้โกง วัยรุ่นอีกจำนวนหนึ่งไม่มีตัวแบบ ผลการทดลองพบว่า สถานการณ์ที่ยั่วใจมากที่สุด คือ สภาวะที่ไม่มีตัวแบบและให้รางวัลทันทีนั้น ผู้ที่มีจริยธรรมสูงและผู้ที่มีมุ่งอนาคตสูงโกงมากกว่าผู้ที่มีลักษณะทั้งสองนี้ต่ำ แต่วัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะชลอรางวัล และสภาวะที่มีตัวแบบซึ่งกระทำความผิดนั้น วัยรุ่นที่มีจริยธรรมสูงจะโกงน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด แสดงว่าลักษณะทางจริยธรรมไม่สามารถควบคุมวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะยั่วใจสูงให้งดการโกงได้

จากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม แต่อายุไม่ได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วย การโกง การขโมย การโกหก การให้ทาน การเสียสละเพื่อส่วนรวม เป็นต้น และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่บุคคลกำลังประสบอยู่มากกว่าจะขึ้นกับลักษณะนิสัยเชิงจริยธรรมของบุคคลเพียงอย่างเดียว (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2522 : 12) และด้วยเหตุนี้ การโกหกจึงมีแนวโน้มที่สูงเพิ่มขึ้นตามระดับอายุได้ เนื่องจากบุคคลไม่สามารถต้านทานการยั่วใจได้ ทำให้มีพฤติกรรมไปตามความผลักดันของสภาพแวดล้อมเพียงเพื่อสนองผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตนเองมากที่สุด และยังขาดแบบอย่างที่ดี เพื่อจะกระตุ้นให้บุคคลมีความซื่อสัตย์ ทั้งจากครอบครัว โรงเรียน และสื่อมวลชน จึง เป็นเหตุให้สังคมในปัจจุบันนี้พบการโกหกเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

4. พัฒนาการของการโกหก

เพ็ค และฮาวิกเฮิร์ช (Peck and Havighurst) กล่าวว่า จริยธรรมอันดีงามเป็นลักษณะเฉพาะพิเศษของบุคลิกภาพ อันประกอบด้วยความสามารถควบคุมตัวเอง รู้สึกถึงความรู้สึกของผู้อื่น และสามารถสนองตอบต่อระเบียบกฎเกณฑ์ของพ่อแม่ ของศาสนา และของสังคมวัฒนธรรมได้อย่างถูกต้อง เช่น มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ต่อเวลา ต่อทรัพย์สินของผู้อื่น ตลอดจนมีความซื่อสัตย์ในวาจา หมายถึง การไม่พูดโกหก ซึ่งมีพัฒนาการตามลำดับอายุ ดังนี้ (ทิพย์รัตน์ บรรจงเขียน. 2525 : 10 - 11 ; อ้างอิงมาจาก Peck and Havighurst. 1960)

ปกติ 3 - 4 ขวบ ไม่รู้จักการโกหก วันแต่ที่ว่าเด็กเห็นคนละอย่างกับเราเท่านั้น แต่อาจมีสาเหตุ เช่น

- พูดปดเพราะพูดไม่ชัด หรือพูดไม่ถูก หรือติดอ่าง ทำให้ต้องโกหกโดยไม่ตั้งใจ
- พูดปดเพราะความไม่รู้
- พูดปดเพราะไม่เข้าใจ เช่น คิดว่า ช่างมีเขา

เด็กก่อนอายุ 4 ขวบ สมองยังไม่พัฒนาพอที่จะแยกเรื่องจริงออกจากเรื่องเล่าได้ ฉะนั้นเด็กก็จะเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ยินได้ฟังมาตามความสามารถของสมอง

เด็กอายุ 5 ขวบ เริ่มจะบอกความแตกต่างระหว่างเรื่องที่แต่งขึ้นเองกับเรื่องจริงและเด็กมักจะขยายเรื่องในการเล่านิทาน หรือเล่าเรื่องที่เกิดขึ้น เช่น คุณอวดว่า เขาเก่งกว่าของของเขาดีกว่า เขาทำได้ดีอย่างนั้นอย่างนี้

เด็กอายุ 6 ขวบ มักจะพูดปดถ้าถูกถามตรง ๆ เมื่อทำผิดหรือพูดปด เพื่อจะปกป้องตัวเองให้รอดจากการถูกลงโทษ ในบางคนแม้จะไม่พูดปดเมื่อทำผิด แต่เวลาเล่นการเล่นจะขี้โกง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคนเป็นฝ่ายแพ้

เด็กอายุ 7 ขวบ เริ่มรู้ว่าการโกง การพูดปด เป็นสิ่งไม่ดี ฉะนั้นแม้ไม่มีใครจะพูดปด

เด็กอายุ 8 ขวบ มักพูดความจริงในสิ่งที่เขาเห็นว่าสำคัญ และสามารถบอกความแตกต่างระหว่างเรื่องตลก เรื่องไม่กับความจริงได้ รับผิดชอบในการกระทำของตน เมื่อทำผิดจะรับสารภาพแสดงความเสียใจและขอโทษเมื่อทำผิด

เด็กอายุ 9 ขวบ ส่วนมากจะซื่อสัตย์ อาจจะถูกบงาบในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่สำคัญ เช่น พูดปดเพื่อที่จะช่วยน้อง หรือเมื่อถูกถามว่า ล้างมือแล้วหรือยังขณะกำลังจะรับประทานอาหาร เด็กอาจจะพูดปดว่าล้างมือแล้ว เพราะกำลังจะรับประทานอาหารอยู่แล้ว แต่การรู้จักรับผิดชอบเมื่อทำผิด จะมีมากขึ้น

ลักษณะของการพูดโกหก ในเด็กมีหลายประเภท ได้แก่

1. พวกโกหกจริง พูดตรงกันข้ามกับการกระทำ เช่น พ่อทำขามแตกกลับปฏิเสธเด็กบอกว่า "ผมเปล่า ๆ ไม่รู้เรื่องมันแตกเอง"
2. พวกฉ้อหรือขยายความ เช่น สอบไล่ปลายปีเกือบตกได้ 60% แต่พอมาคูกลับรายงานไปคนละเรื่อง กลายเป็นว่าสอบได้ 80 - 90%
3. พวกปั้นน้ำเป็นตัว คือ ไม่มีเรื่องเลย แต่สร้างมันขึ้นเพื่อให้เข้ากับเหตุการณ์ต่าง ๆ พูดออกมาเหมือนกับว่าเคยเห็นอะไรมา หรือเคยไปไหนมาเป็นเรื่องเป็นราว ทั้ง ๆ ที่อยู่ที่บ้านนั่นเอง
4. พวกต่อเติมเรื่อง พวกนี้อาศัยเค้าเรื่องเดิมแล้วสร้างความขึ้นได้อย่างสนิทสนม เช่น เห็นเพื่อนทะเลาะกันเล็กน้อย แต่ไปบอกอาจารย์ว่าเพื่อนตีกันหัวแตก ทำให้อาจารย์ตกใจได้
5. พวกกล่าวโทษ กล่าวหาคนโน้นคนนี้ หรือสิ่งโน้นสิ่งนี้ไม่เป็นความจริง เช่น กล่าวหาว่าคนรับใช้มารังแกบ้าง พี่เลี้ยงแกล้งบ้าง เพื่อเรียกร้องความสนใจด้วยประการต่าง ๆ (ประสพ รัตนกร. 2526 : 222 - 223)

สาเหตุที่ทำให้เด็กโกหก

จากงานวิจัยของปีเตอร์สัน, ปีเตอร์สัน และไดแอน (Peterson, Peterson and Diane. 1983 : 1529 - 1535) ได้ผลตรงกับงานวิจัยของวาสเวิร์ทและบราวน์นิง (Wadsworth and Browning. 1986 : 50) คือ การโกหกมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปกป้องตนเอง (Self - Protective) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลวิธานการป้องกันตนเอง ที่พบได้ตั้งแต่วัยเด็ก

ดังนั้น กลวิธานการป้องกันตนเองจึงอาจจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับสาเหตุในการโกหกของเด็กได้แก่

1. การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) คือ การพยายามปกป้องตัวเอง โดยหาเหตุผลมาแก้ตัว เช่น เมื่อสอบได้คะแนนไม่ดี เด็กจะบอกกับแม่ว่าตอนที่ข้อสอบปวดศีรษะเลยทำข้อสอบได้คะแนนไม่ดี

2. การขีดโทษ (Projection) เกิดขึ้นเนื่องจากไม่ยอมรับรู้ว่า ตัวเราเองมีลักษณะที่ไม่ดีเลยกล่าวหาคนอื่นให้มีลักษณะนั้นแทนเสีย เพราะว่าการกล่าวหาคนอื่นนั้นง่ายและสบายใจกว่าที่จะยอมรับความผิดพลาดของตัวเอง เช่น ทาของแตกเสียหายก็โทษว่าน้องเป็นคนทำ

3. การปฏิเสธ (Denial) คือ การปฏิเสธสิ่งที่ได้กระทำมาซึ่งเร้าให้เกิดความวิตกกังวล และรู้สึกตัวว่าทำผิด เช่น ทาของหายแล้วปฏิเสธว่าตนไม่ได้ทำ

(สุปราณี สนิธิรัตน์ และคนอื่น ๆ. 2529 : 321 - 322 ; อ้างอิงมาจาก โรเบิร์ต อี ซิลเวอร์แมน. ม.ป.ป.)

ส่วนสาเหตุที่เด็กโกหก ซึ่งกล่าวไว้โดย ประसार ทิพย์ธารา (2521 : 107 - 108) มีดังนี้คือ

1. เพื่อป้องกันตัวเอง
2. เลียนแบบผู้ใหญ่
3. การพูดปดโดยหวังที่จะให้ผู้อื่นชมเชย
4. การพิการทางกายหรือโรคภัยไข้เจ็บ
5. กลุ่มพวกชักจูงไป

ประภาพันธุ์ กรโกสิยกาจ (2527 : 326) กล่าวว่า เด็กชอบพูดปดเล่าตามประสาเด็ก ไม่ต้องถือเป็นผิด เพราะเป็นธรรมชาติระยะนั้น ๆ ของเด็ก แต่ถ้าโตแล้วพูดโกหกอยู่เรื่อย ๆ ก็ต้องแก้ไข และยังได้กล่าวถึงการแสดงออก เหตุผล และวิธีการแก้ไข ดังนี้

การแสดงออกของการโกหก หมายถึง

- พูดไม่จริง พูดเกินความจริง
- พูดเรื่อยเปื่อย

เหตุผลหรือสาเหตุที่ทำให้เด็กพูดโกหก

- เพื่อพ้นในวัยเด็ก
- ทำให้ใจให้คืน เคยกับเรื่องน่ากลัวที่เกิดกับตนเอง
- พบเรื่องน่ากลัวด้วยตนเอง แล้วสมมติผู้อื่นรับเคราะห์แทน
- เรียกร้องความสนใจจึงพูดเกินความจริง
- เห็นผู้อื่นพูดไม่จริงแล้วได้สิ่งจึงอยากทำบ้าง
- พูดแก้ตัวให้พ้นผิด เพราะกลัวถูกลงโทษ
- พูดเอาใจผู้ใหญ่ที่ไม่ชอบฟังความจริง
- ผู้ใหญ่ชอบพูดเป็นตัวอย่าง และสอนให้เด็กพูดโกหก
- ผู้ใหญ่ชอบพูดปลอบเด็กในการพาไปหาหมอ เช่น ฉีดยาไม่เจ็บ
- ผู้ใหญ่สอนความไม่จริงให้เด็กทางอ้อม เช่น เด็กหกล้ม ผู้ใหญ่ทำตีพื้น
- ผู้ใหญ่ชอบหลอกเด็ก ชูเด็ก
- ผู้ใหญ่ตอบคำถามเด็กโดยพูดไม่จริง และราคาอยู่ที่เด็กซักถาม

วิธีการแก้ไข

- รับฟังเรื่องที่เด็กเพื่อพ้น และสนุกกับการเล่านั้น และช่วยคิดแก้ไขเมื่อเด็กปรับทุกข์
- ช่วยให้เห็นความสำคัญของเด็ก
- แต่ถ้าพูดโกหกเพื่อสิ่งไม่ดี ก็ไม่ควรสนับสนุน
- ต้องให้เด็กเห็นว่าการพูดจริงเป็นของดีควรกระทำ
- ถ้าเด็กทำผิดก็ต้องให้เด็กเข้าใจว่าการลงโทษอย่างยุติธรรมสำคัญที่สุด
- ผู้ใหญ่ไม่ควรวิตกกังวลในเรื่องพูดโกหกจนเกินไปจนกลายเป็นการระแวง
- ต้องอดทนฟังเรื่องที่เด็กเล่าทุกอย่างก็จะได้ความจริง
- ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการพูดตรงไปตรงมา
- ไม่สอนให้เด็กพูดโกหก
- สอนให้มีเหตุผลไม่หลอก
- ผู้ใหญ่พูดอะไรแล้วต้องรักษาสัญญา
- เด็กถามอะไรผู้ใหญ่ต้องตอบ อย่างราคาญ และตอบจริง ๆ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของการโกหก

เพียเจท์ (Piaget. 1932 : 135 - 158) ได้ศึกษาจริยธรรมในเด็กรวมถึงเรื่องพัฒนาการด้านสัจกับการโกหกในเด็ก โดยทำการศึกษา 2 เรื่อง เรื่องที่ 1 ศึกษาความเข้าใจเรื่องการโกหกของเด็ก เรื่องที่ 2 ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กอายุ 6 - 12 ปี จำนวน 100 คน และใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

เรื่องที่ 1 เพียเจท์ให้เด็กนิยามความหมายของการโกหก พบว่า เด็กอายุ 6 - 7 ปี ให้ความหมายของการโกหกว่าหมายถึง การพูดสิ่งที่ไม่เป็นจริง โดยไม่คำนึงว่าการโกหกนั้น ผู้พูดมีเจตนาจะหลอกลวงหรือเกิดจากความผิดพลาด เช่น เมื่อบอกว่าสองบวกสองเท่ากับห้า เด็กจะบอกว่าโกหกจนกระทั่งเด็กมีอายุ 10 - 11 ปี จึงจะให้ความหมายที่แน่นอนว่าการโกหก หมายถึง การพูดสิ่งที่ไม่จริงโดยผู้พูดมีเจตนาจะหลอกลวงผู้ฟัง

เรื่องที่ 2 ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กจากเนื้อเรื่องที่เป็นสถานการณ์คู่ 4 รูปแบบ กล่าวถึงการกระทำของเด็ก 2 คน ที่มีเจตนาในการกระทำและผลที่เกิดตามมา แตกต่างกัน ประกอบด้วย 1. การพูดไม่เกินความจริง 2. การสร้างเรื่องให้ตกลงขบขัน 3. การพูดเพื่อเจ้อ 4. การพูดเตาที่ผิดพลาด

ตัวอย่างของเนื้อเรื่องในสถานการณ์คู่ ได้แก่

- เด็กตัวเล็ก ๆ เดินไปบนถนนและพบกับสุนัขตัวใหญ่ซึ่งวิ่งไล่กัดเขา เมื่อเขากลับบ้าน จึงเล่าให้แม่ฟังว่าเห็นสุนัขตัวใหญ่เท่ากับวัว

- เด็กกลับจากโรงเรียนมาถึงบ้านก็เล่าให้แม่ฟังว่าคุณครูให้คะแนนการสอบดี ทั้ง ๆ ที่ไม่เป็นความจริง ทำให้แม่กล่าวชื่นชมและให้รางวัลแก่เขา

แล้วตั้งคำถามว่า "เด็กสองคนใครโกหกมีความผิดมากกว่ากัน"

เด็กเล็กที่มีอายุ 6 - 7 ปี จะตอบว่าเรื่องแรกเป็นการโกหกที่มีความผิดรุนแรงมากกว่า เพราะเป็นสิ่งที่ไม่อาจเกิดขึ้นได้ แต่เรื่องที่ 2 มีความผิดน้อยกว่าเพราะเป็นเรื่องที่อาจเกิดขึ้นได้อีกทั้งยังดูผลจากที่แม่กล่าวชื่นชมและให้รางวัลด้วย จึงทำให้มีความผิดเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เพียเจท์กล่าวว่า เนื่องจากในเด็กเล็กยังมีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นรูปธรรม จึงตัดสินความผิดจากลักษณะภายนอกและผลแห่งการกระทำที่ได้รับ โดยไม่คำนึงถึงเจตนาของการกระทำ

สำหรับเด็กที่มีอายุ 10 - 11 ปี จะตัดสินความผิดโดยคำนึงถึงเจตนาของการกระทำด้วย จึงตัดสินว่าเรื่องที่ 2 มีความผิดมากกว่า เนื่องจากมีเจตนาจะหลอกลวง ส่วนในเรื่องที่ 1 เป็นการพูดไม่เกินความจริงโดยไม่ได้ตั้งใจ

ผู้ที่ทำการศึกษาดูมาในเรื่องเดียวกับเพียเจท์ (Piaget) คือ วิมเมอร์ และคนอื่น ๆ (Wimmer and others. 1984 : 1 - 30) ได้ทำการทดลองในเด็กอายุ 4 - 12 ปี เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการโกหก และการตัดสินเชิงจริยธรรมของเด็ก โดยเล่าเรื่อง พร้อมกับใช้ตุ๊กตาเป็นตัวแสดงประกอบสถานการณ์ในเรื่องที่เล่า 2 เรื่อง คือ ใช้เรื่องการโกหกที่เกิดจากเจตนาที่แตกต่างกัน ได้แก่ เจตนาจะโกหก และไม่มีเจตนาจะโกหก แต่เกิดความผิดพลาดทำให้เหตุการณ์บิดเบือนไปจากความจริงอย่างมาก

เนื้อเรื่องที่ใช้ในการทดลอง คือ

1. แม่กลับมาจากตลาดซื้อช็อคโกแลตสำหรับทำเค้กมาด้วย แม่ก็ช่วยแม่เก็บของเห็นช็อคโกแลตซึ่งชอบรับประทานจึงขอช็อคโกแลตแม่ และนำไปเก็บไว้ในตู้สี่เท้าที่อยู่ในห้องครัว โดยคิดว่าจะมารับประทานหลังจากที่ออกไปเล่น ในขณะที่แม่ก็ออกไปเล่นแม่ทำขนมเค้กและหยิบช็อคโกแลตจากตู้สี่เท้าออกมา แล้วหนีไปเก็บไว้ในตู้สี่เขี้ยว หลังจากที่แม่ก็กลับมาในห้องครัวเพื่อจะรับประทานช็อคโกแลตพร้อมทั้งชวนน้องชายของเขามาด้วย น้องของแม่ก็จึงถามว่า "รู้ว่าแม่เก็บช็อคโกแลต ไว้ที่ไหนรึเปล่า" แม่ก็ตอบว่า "รู้สิ ช็อคโกแลต อยู่ในตู้สี่เท้า"
2. เนื้อเรื่องเหมือนกันต่างกันตรงที่ว่า แม่ก็ไม่อยากให้น้องชายรับประทานช็อคโกแลต จึงบอกว่าช็อคโกแลตอยู่ในตู้สี่เขี้ยว

จากนั้นจึงสอบถามเด็กว่า แม่ก็ในเรื่องใดโกหก ผลพบว่าเด็กอายุ 8 ปี จำนวนครึ่งหนึ่ง จะบอกว่าแม่ก็ในเรื่องที่ 2 โกหก และเด็กอายุ 10 ปี ทั้งหมดจะบอกได้อย่างแน่นอนว่าเรื่องที่ 2 โกหก

ส่วนการตัดสินเชิงจริยธรรมนั้น จะให้เด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้รางวัลเป็นดาวทองหรือลงโทษ โดยให้เป็นสี่เหลี่ยมสีดำ พบว่าเด็กอายุ 4 - 6 ปี จะให้รางวัลแก่แม่ก็ในเรื่องที่ 2 มากกว่ามีจำนวนถึงร้อยละ 75

ผลการศึกษาที่ได้จึงสอดคล้องกับการศึกษาของเพียเจท์ที่ว่า ในเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี ยังตัดสินการโกหกโดยไม่คำนึงถึงเจตนาที่กระทำ

นอกจากนี้ การศึกษาของ สตรีชาร์ท และคนอื่นๆ (Strichartz and others, 1990 : 211 - 220) ได้ทำการตรวจสอบพัฒนาการของเด็กว่าเริ่มรู้จักแยกแยะเหตุการณ์ที่เป็นการโกหก และจริง โดยมีความเข้าใจตรงกับผู้ใหญ่เมื่ออายุเท่าไร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวน 150 คน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี 5 ปี 7 ปี 11 ปี และผู้ใหญ่ แล้วให้ คณะกรรมการบอก 8 เรื่อง ประกอบด้วยสถานการณ์ 3 รูปแบบ คือ 1. สถานการณ์ที่เป็นจริง 2. ผู้พูดเชื่อว่าเป็นจริง, ผู้พูดเชื่อว่าเป็นการโกหก 3. ผู้พูดมีเจตนาจะหลอกลวงผู้ฟัง โดยเรื่องที่ 1 จะมีลักษณะเป็นสถานการณ์ที่จริงมากที่สุด ส่วนเรื่องต่อไปจะมีความเป็นจริงลดลง จนถึงเรื่องที่ 8 เป็นเรื่องที่ผู้พูดมีเจตนาจะหลอกลวงผู้ฟังมากที่สุด ผลพบว่า ในเด็ก 3 ปี ไม่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องจริงกับโกหกได้ ส่วนเด็ก 5 ปี และ 7 ปี แยกแยะเรื่องจริง และโกหกได้เฉพาะเรื่องที่แสดงความจริงหรือโกหกอย่างชัดเจน เด็ก 11 ปี เป็นระยะหัวเลี้ยว หัวต่อระหว่างเด็กเล็กและผู้ใหญ่ โดยสามารถแยกแยะระหว่างเรื่องจริงและโกหกโดยสามารถ พิจารณาความเชื่อของผู้พูดได้ใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ และจากการศึกษาของ สตรีชาร์ท (Strichartz, 1990) พบว่า เด็กอายุ 4 ปี แยกการโกหกออกจากความจริงโดยพิจารณาเพียงข้อความที่แสดง ำให้เห็นว่าเป็นจริงหรือไม่ ส่วนในเด็กอายุ 9 ปีขึ้นไป จึงสามารถแยกการโกหกออกจากความจริง โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมาย

ปีเตอร์สัน, ปีเตอร์สัน และไดแอน (Peterson, Peterson and Diane, 1983 : 1529 - 1535) ได้ศึกษาถึงพัฒนาการด้านความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับการโกหกของเด็ก โดยศึกษาในเด็กอายุ 5 - 11 ปี เปรียบเทียบกับผู้ใหญ่ จำนวนทั้งหมด 200 คน ซึ่งแบ่งเป็น 5 กลุ่ม มีอายุเฉลี่ย 5 ปี 8 ปี 9 ปี 11 ปี และ 33 ปี กลุ่มละ 40 คน อุปกรณ์ที่ใช้คือ วิดีโอที่แสดง โดยหุ่นกระบอก และบรรยายเสียงโดยผู้ใหญ่จากสถานการณ์ที่ไม่เป็นจริง 10 เรื่อง ได้แก่

1. ไม่เกินความจริง
2. สบตาสบาย
3. เคาอายุ
4. เคาทิศทาง
5. โกหกเพื่อปกป้องตัวเองโดยมีผลลัพธ์เป็นกลาง ๆ
6. โกหกเพื่อปกป้องตัวเองโดยมีผลลัพธ์ได้รับการเชื่อถือ
7. โกหกเพื่อปกป้องตัวเองโดยมีผลลัพธ์ถูกลงโทษ
8. โกหกแบบบริสุทธิ์
9. โกหกแบบตลก
10. โกหกเพื่อปกป้องผู้อื่น โดย 4 สถานการณ์แรกนำมาจากเพียเจท์ มีวิธีการคือ ให้เด็กดูวิดีโอ ทั้ง 10 เรื่อง จากนั้นถามเด็กว่าสถานการณ์ใดเป็นสถานการณ์ที่โกหก แล้วให้คะแนนหุ่นกระบอก ในแต่ละเรื่องเพื่อประเมินจริยธรรมตั้งแต่ดีมากที่สุดจนถึงเลวมากที่สุด ทำการสัมภาษณ์ต่อเป็นราย

บุคคลว่าเคยโกหกหรือไม่ คิดว่าการโกหกเป็นสิ่งผิดหรือไม่ ทำไมจึงต้องโกหก และอะไรจะเกิดขึ้นเมื่อโกหก ผลการศึกษาพบความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ใน 4 สถานการณ์แรก โดยในเด็กทั้ง 4 กลุ่ม จะมีความเข้าใจว่าทั้ง 4 สถานการณ์เป็นการโกหกน้อยลงตามระดับอายุ ส่วนในสถานการณ์ที่เป็นการโกหกเพื่อปกป้องตัวเองทั้ง 3 ข้อ ในทุกกลุ่มอายุตัดสินว่ามีความผิดมากที่สุด จากการสัมภาษณ์ เฉพาะในกลุ่มเด็ก พบความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกหัวข้อที่สัมภาษณ์ จากการถามเด็กว่าเคยโกหกหรือไม่ พบว่าเด็ก 5 ปี ตอบว่าไม่เคยโกหกมาก่อนเป็นจำนวนร้อยละ 75 และลดลงตามระดับอายุโดยเฉพาะเด็ก 11 ปีนั้นไม่มีคนใดที่ตอบว่าไม่เคยโกหกมาก่อนเลย แสดงว่าเด็กยังมีอายุเพิ่มขึ้นจะมีการโกหกเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ส่วนคำถามที่ว่าโกหกเป็นสิ่งผิดหรือไม่นั้น เด็กอายุ 5 ปี จำนวนร้อยละ 92 ตอบว่าเป็นสิ่งที่ผิดเสมอไป และจะต้องถูกทำโทษ (ร้อยละ 80) ลดลงตามระดับอายุ โดยที่เด็กอายุ 11 ปี มีเพียงร้อยละ 28 ซึ่งตอบว่าไม่เป็นที่ผิดเสมอไป และมีเพียงจำนวนเล็กน้อย (ร้อยละ 28) ที่เห็นด้วยกับการถูกทำโทษ

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับการโกหกในเด็กวัยรุ่นของ วาสเวิร์ท และบราวน์นิ่ง

(Wadsworth and Browning, 1986 : 50) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยประกอบด้วย 2 จุดมุ่งหมาย คือ เพื่อสำรวจถึงความหมายและประสบการณ์เกี่ยวกับการโกหกเป็นเชิงพรรณานในเด็กวัยรุ่น และเพื่อดูความแตกต่างทางเพศในเรื่องเกี่ยวกับการโกหก โดยใช้การสังเกตทางคลินิกและวิธีจิตวิเคราะห์ พบว่า การพูดโกหกเป็นการบ่งบอกถึงลักษณะความไม่มั่นคงของบุคคลและพยายามที่จะต่อต้านความอ่อนแอ และเหตุผลในการโกหกของแต่ละเพศก็แตกต่างกัน คือ การโกหกของเพศชายจะเกี่ยวกับความสำเร็จของตนเอง การปกป้องตนเอง โดยผ่านการแม่อำนาจในทางที่ผิด ส่วนการโกหกในเพศหญิงเกี่ยวข้องกับเรื่องระหว่างบุคคล และการปกป้องตนเองเพื่อให้ตนเองเป็นบุคคลที่คู่ควรรักหรือคู่ดีในสายตาของผู้อื่น

ส่วนในประเทศไทยนั้น ถึงแม้ว่าจะให้ความสำคัญในเรื่องของการโกหกนั้นเป็นอย่างมาก โดยจะเห็นได้จากหลักสูตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2521 ทั้งหมด 30 ข้อนั้น การโกหกจัดเป็นข้อหนึ่งที่สำคัญในหลักสูตรด้วย และสำหรับในสังคมไทยนั้น ตามหลักพระพุทธศาสนาจากหลักธรรมเบญจศีลในข้อ 4 มุสา วาทา เวรมณี (ประกาศรี สืหอไพ. 2531 : 59) ซึ่งถือว่า

การโกหกนั้น เป็นสิ่งที่ผิดทางจริยธรรมอย่างรุนแรง ไม่สมควรที่จะกระทำ แต่ก็มีผู้ที่สนใจจะศึกษาและ ทาวิจัยน้อยมาก เท่าที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานั้นยังไม่พบว่ามีผู้ใดทำการศึกษารื่องการโกหกในเด็ก มาก่อน มีแต่เพียงงานวิจัยเรื่องคุณธรรมสี่ประการของวิทยาลัยครูนครสวรรค์ (ณรงค์ดี ตะละกัญ 2529 : 8) ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และความเมตตา พบว่า คนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะมีน้อยกว่าคนที่มีการศึกษาระดับอื่น คือ

ด้านความรับผิดชอบ ระดับประถมศึกษา 56% มัธยมตอนต้น มัธยมตอนปลาย 53%
อนุปริญญาและปริญญาตรีมีเพียง 48%

ด้านความมีระเบียบวินัย ระดับประถมศึกษา 68% มัธยมตอนต้น 69% มัธยมตอนปลาย 64%
อนุปริญญาและปริญญาตรีเหลือเพียง 59%

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ระดับประถมศึกษา 74% มัธยมตอนต้น 66% มัธยมตอนปลาย 61%
อนุปริญญาและปริญญาตรีเหลือเพียง 58%

ด้านความเมตตา ระดับประถมศึกษา มัธยมตอนต้น มัธยมตอนปลายมี 74% อนุปริญญา และปริญญาตรีขึ้นไปเหลือ 65%

แสดงว่า คนที่มีการศึกษาสูงขึ้นและมีอายุเพิ่มมากขึ้นคุณธรรมยิ่งลดลง ดังนั้นการโกหก ซึ่งหมายถึง ความไม่ซื่อสัตย์ทางวาจา และเป็นลักษณะที่ตรงข้ามกับคุณธรรม จึงน่าจะมีแนวโน้มว่า การที่คุณธรรมลดลงนั้น การโกหกจะเพิ่มมากขึ้น

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการโกหกของเด็กนั้นมีความแตกต่างกันในเรื่องของความเข้าใจ การให้ความหมายของการโกหก เจตนาในการโกหก และเหตุผลที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัย โดยมีแนวโน้มว่าการโกหกจะเพิ่มมากขึ้นตามระดับอายุ ซึ่งยังไม่ทราบเหตุผลที่แน่นอนของเด็กที่โกหก ว่าเกิดจากสิ่งใด เนื่องจากขาดงานวิจัยสนับสนุน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทาง ป้องกันตั้งแต่ในวัยเด็ก

6. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism)

แอลไคน์ (Elkind. 1967 : 1024 - 1033) ศึกษาทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) และนำเฉพาะเรื่องการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากล่าวไว้ทุกชั้นของพัฒนาการทางสติปัญญาดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นปฏิบัติการด้วยประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Operation) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 1 - 2 ปี เด็กวัยนี้จะรับรู้ราวกับว่า วัตถุนั้นมีจริงแต่เฉพาะเวลาที่เห็นวัตถุนั้นเท่านั้น ถ้าเด็กมองไม่เห็นวัตถุเขาจะรับรู้ว่ามีวัตถุนั้นในโลกนี้ การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กวัยนี้คือ เด็กไม่สามารถที่จะจินตนาการถึงภาพของวัตถุที่เขา มองไม่เห็นได้ แต่เมื่อพัฒนาการทางสมองมีมากขึ้น เด็กจะเริ่มรับรู้ถึงแม้จะมองไม่เห็นวัตถุนั้น แต่ก็มีได้หมายความว่าวัตถุนั้นมีในโลก จะสังเกตได้จากกรณีที่เด็กค้นหาวัตถุที่หายไปจากสายตา แสดงว่าเด็กมีจินตนาการถึงภาพของวัตถุที่มองไม่เห็นเกิดขึ้นในสมองแล้ว การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กวัยนี้จึงเริ่มลดลง

ขั้นที่ 2 ขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Period) อยู่ในช่วงอายุ 2 - 7 ปี เด็กในวัยนี้จะมีการใช้สัญลักษณ์ ซึ่งเริ่มเข้ามามีบทบาทในพัฒนาการทางสมองเป็นอย่างมาก เนื่องมาจากการรับรู้ทางประสาทสัมผัสเพียงอย่างเดียวไม่สามารถที่จะเข้าใจสิ่งที่หายไปจากสายตาได้ จึงต้องมีภาพหรือสัญลักษณ์เข้ามาแทนที่ เด็กจะไม่สามารถคิดโดยนำตนเองเข้าไปอยู่ในตำแหน่งอื่นนอกจากตำแหน่งที่ตนเองได้ เขาไม่สามารถที่จะรับความคิดของผู้อื่น แต่จะขยายความคิดของตนให้กับผู้อื่น และในเมื่อตนเองรับรู้เกี่ยวกับโลกนี้อย่างไร ก็คิดว่าผู้อื่นจะรับรู้เหมือนตนเอง

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรม (Concrete Operation) อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 7 - 11 ปี เด็กวัยนี้มีความสามารถทางสติปัญญาเพิ่มขึ้น เช่น มีความสามารถในการจัดลำดับ (Seriation) จำแนกแยกแยะสิ่งของออกเป็นประเภทต่าง ๆ (Classification) มีการปรับปรุงสั่งกับของการคิดหาเหตุผล (Causality) สั่งกับของพื้นที่ (Space) สั่งกับของเวลา (Time) และสั่งกับของความเร็ว (Speed) มีความสามารถในการอนุรักษ์ปริมาณและแสดงการอ้างอิงเหตุผลเชิงตรรกะเบื้องต้น ซึ่งเป็นการนำมาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่ต้องมีวัตถุหรือเหตุการณ์

ที่มองเห็นหรือจับต้องได้ การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กวัยนี้คือ เด็กไม่สามารถที่จะแยกแยะความแตกต่างระหว่างของจริงและสมมติฐานที่ตั้งขึ้นได้

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม หรือขั้นปฏิบัติการอย่างมีแบบแผน (Formal Operation) อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 11 - 15 ปี เด็กวัยนี้สามารถที่จะมีความคิดเป็นของตนเอง และยังเข้าใจความคิดของผู้อื่นด้วย ในพัฒนาการของขั้นนี้ซึ่งจะอยู่ในช่วงของวัยรุ่น เขาจะคาดการณ์ล่วงหน้าถึงปฏิกิริยาของผู้อื่นที่มีต่อตนในรูปของการวิพากษ์วิจารณ์ ทำให้เกิดลักษณะของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง 2 ประเภท คือ

1. การมีผู้ชมในจินตนาการ (Imaginary Audience) หมายถึง การที่วัยรุ่นคิดว่าตนเองกำลังอยู่บนเวทีของการแสดงและมีบุคคลอื่นจ้องมองตนอยู่ทุกขณะ ในบางเวลาที่จะเงอะงะเคอะเขินและไม่ชอบปรากฏตัวในที่ชุมนุมชน แต่ในบางเวลาที่จะชอบส่งเสียงดัง และแต่งตัวแปลก ๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจของผู้อื่น

2. การมีเรื่องราวของตนเองโดยเฉพาะ (Personal Fable) เป็นความรู้สึกของวัยรุ่นที่คิดว่าเขามีความสำคัญเป็นพิเศษกว่าคนอื่น ๆ และเรื่องราวในชีวิตของเขา ไม่มีใครมาเปรียบเทียบกับได้

จากลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในทุกขั้นของพัฒนาการทางสติปัญญาในช่วงที่เห็นได้ชัดเจนและสำคัญมากคือ ขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Period) เพราะพัฒนาการขั้นนี้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการขั้นต่อไป เนื่องมาจากเด็กในช่วงนี้มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เขาจะมองโลกจากด้านเดียวโดยไม่ใส่ใจที่จะมองหรือรับรู้ด้านอื่นราวกับว่ามีทางเดียวเท่านั้นที่เป็นไปได้ (Flavell, 1963 : 60) เขาจะรับ (Assimilate) การรับรู้ของคนอื่นมาเป็น การรับรู้ของตนเอง โดยคิดว่าบุคคลอื่นก็มีการรับรู้เหมือนตน ถึงแม้จะไม่ได้อยู่ ณ ตำแหน่งเดียวกับตนก็ตาม (Smart and Smart, 1967 : 207) ซึ่งทำให้ขอบข่ายการรับรู้ของเด็กแคบและไม่เป็นไปตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

ลักษณะการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กในพัฒนาการขั้นก่อนปฏิบัติการมี 3 ลักษณะ ดังนี้ (Ford, 1979 : 1171 - 1174)

1. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ (Visual Spatial Egocentrism) คือ การที่เด็กไม่สามารถจะแยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนมองเห็นกับ

สิ่งที่คนอื่นมองเห็น โดยเด็กจะรับ (Assimilate) การรับรู้ทางสายตาของผู้อื่นมาสู่การรับรู้ทางสายตาของตนเอง และเขาจะคิดว่าการรับรู้ของเขาเป็นกฎ เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เขาจะติดแน่นอยู่เฉพาะสิ่งที่เขามองเห็น สำหรับผู้อื่นถึงแม้จะอยู่ในตำแหน่งที่ต่างกันก็ต้องเห็นสิ่งเดียวกับที่เขาเห็น เช่น เด็กจะรับรู้มิติของซ้าย - ขวา หน้า - หลัง ของคนที่นั่งอยู่ตรงกันข้ามไม่ได้ เขายังมิได้สนใจว่าวัตถุชิ้นเดียวกันจะปรากฏแก่สายตาของผู้มองได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับตำแหน่งของผู้มอง วัตถุชิ้น มีไว้ลักษณะที่เขามองเพียงลักษณะเดียว

จากการศึกษาของ เพียเจท์ และอินเฮลเดอร์ ในปี 1956 (Robeck, 1978 : 21 - 24 ; citing Piaget and Inhelder, 1956) เกี่ยวกับการมองเห็นของเด็ก โดยใช้เครื่องมือเป็นลักษณะรูปเขา 3 ลูก ที่มีลักษณะและขนาดที่แตกต่างกัน และวางอยู่ ณ ตำแหน่งที่ต่างกันด้วย ให้ผู้รับการทดลองเลือกภาพถ่ายจากการมองของบุคคลที่นั่งอยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ กัน ปรากฏว่าเด็กอายุ 2 - 7 ปี ซึ่งอยู่ในพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Period) ของเพียเจท์ ไม่สามารถที่จะเลือกภาพถ่ายตามจุดต่าง ๆ จากการรับรู้ของบุคคลอื่นได้อย่างถูกต้อง จนกระทั่งมีอายุ 7 ปี เด็กจึงจะเริ่มใส่ใจต่อการรับรู้ของผู้อื่น

2. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์และความรู้สึก (Affective Egocentrism) คือ การที่เด็กไม่สามารถแยกแยะระหว่างอารมณ์และความรู้สึกของตนเองกับอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นได้ เด็กจะคิดว่าคนอื่นมีความรู้สึกเหมือนตน ถึงแม้จะอยู่ในสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน โดยไม่ใส่ใจกับความรู้สึกที่แท้จริงของผู้อื่น เขาไม่สามารถที่จะเข้าใจในเรื่องความสามารถ การคาดหวังและปฏิกิริยาของผู้อื่นที่เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม เด็กวัยนี้ไม่รู้ว่เมื่อคน ๆ หนึ่งแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่ง คนอื่น ๆ จะได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมนั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะเด็กไม่เข้าใจในอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น ตัวอย่างเช่น เด็ก 2 คน เมื่อได้รับฟองสบู่จากผู้ใหญ่ เด็กคนหนึ่งเล่นฟองสบู่อย่างสนุกสนาน แต่เด็กอีกคนหนึ่งไม่เล่น และแสดงความไม่พอใจ ผู้ใหญ่จึงนำลูกบอลมาให้เล่นแทน เขาสนุกกับการเล่นลูกบอลมาก เมื่อถามเด็กคนที่ชอบเล่นฟองสบู่ว่า "เพื่อนชอบเล่นอะไร" เด็กคนนั้นจะตอบว่า "ชอบเล่นฟองสบู่" ทั้งนี้เป็นเพราะเขาตอบโดยใช้ความรู้สึกของตนเองโดยไม่ใส่ใจต่อความรู้สึกของเพื่อน บางครั้งเด็กวัยนี้จึงไม่ชอบเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกัน

3. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการคิดและการสื่อความหมาย (Cognitive Communicative Egocentrism) คือ การที่เด็กไม่สามารถที่จะแยกแยะความแตกต่างระหว่างความคิดของตนเองและความคิดของผู้อื่น ซึ่งปรากฏอยู่ในการเล่นสวมบทบาท (Role taking) เด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะไม่สามารถเข้าใจในความคิดของผู้อื่น เพราะมีความจำกัดในด้านความคิดรวบยอดและการรับรู้ เด็กที่มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการคิดและการสื่อความหมาย จะไม่สามารถเข้าใจในผู้ที่เขาพูดด้วย เด็กจะไม่ใส่ใจว่าเขาจะพูดกับใคร ไม่อาจปรับคำพูดของตนเองให้เหมาะสมกับผู้ฟัง เด็กจึงมักจะพูดกับตนเองหรือคุยกับผู้อื่นในลักษณะรำพึงความคิดของตนเองออกมาดัง ๆ ดังตัวอย่าง ในการพูดโทรศัพท์ของเด็กกับพ่อซึ่งอยู่ที่ทำงาน เขาถามว่า "พ่อ หนูแต่งชุดนี้สวยไหม" เด็กคิดหรือพูดราวกับว่าพ่อมองเห็นตน เพราะเด็กไม่สามารถรับรู้ว่าพ่อมองไม่เห็น

ดวงเคือน ศาสตรภัทร (2522 : 20 - 21) กล่าวว่า สิ่งที่จะทำให้การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลงมี 4 ประการคือ

1. วุฒิภาวะ (Maturation) ส่วนสำคัญของวุฒิภาวะที่มีต่อพัฒนาการทางด้านความคิดอยู่ที่การเจริญเติบโตของระบบประสาท และพัฒนาการของระบบต่อมไร้ท่อ
2. ประสบการณ์ทางกาย (Physical Experience) เด็กต้องมีประสบการณ์ในการกระทำต่อวัตถุและสิ่งเร็วต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมซึ่งจะเกิดขบวนการรับ (Assimilation) และขบวนการปรับให้เหมาะสม (Accommodation)
3. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุคคล
4. ความก้าวหน้าทั่ว ๆ ไปทางความสมดุลย์ (General Progression of Equilibrium) ซึ่งหมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างวุฒิภาวะ ประสบการณ์ทางกาย และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเหมาะสม

การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัย ทั้งด้านการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ ด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านการคิดและการสื่อความหมาย เป็นธรรมชาติของเด็กปฐมวัย ลักษณะดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางสังคม

ของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการทางสติปัญญาและบุคลิกภาพของเด็ก
(Elkind. 1970 : 50 - 51)

ฟลาวเวลล์ และโคลเบอร์ก (Flavell and Kohlberg) ได้ให้ข้อคิดว่า หากบุคคล
มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยหรือไม่มีเลย จะทำให้บุคคลนี้มีความสามารถเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น
ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ฟอร์ด (Ford) ที่กล่าวว่าลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
ของบุคคลเป็นครรชนหนึ่งซึ่งสภาวะพัฒนาการทางสติปัญญา และสามารถบ่งบอกถึงพฤติกรรมทางสังคม
ของบุคคลนั้น ๆ ได้ (Ford. 1979 : 1171)

งานที่ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาเฉพาะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้วนการมองเห็นตำแหน่งของ
วัตถุแต่เพียงด้านเดียว ตามการศึกษาของเพียเจท์ ที่มีผลต่อการโกหกของเด็กในขั้นก่อนปฏิบัติการ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

เพียเจท์ (Piaget) ได้ศึกษาร่วมกับอินเฮลเดอร์ (Inhelder) ได้ทดลองโดยใช้
เครื่องมือเป็นหุ่นจำลองภูเขา 3 ลูก ที่มีลักษณะ ขนาด และวางอยู่ ณ ตำแหน่งที่ต่างกัน โดยใช้
กลุ่มตัวอย่างอายุ 4 - 12 ปี ใช้คำถามเกี่ยวกับการมองเห็นของผู้อื่นในตำแหน่งที่ต่างกัน ผลคือ
เด็กอายุ 2 - 7 ปี จะไม่สามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจนว่า คนที่อยู่ตำแหน่งอื่นมองเห็นอะไร
เด็กอายุ 6 ปี จะใส่ใจกับผู้อื่นบ้าง และเด็กอายุ 7 ปี จะเริ่มเข้าใจการรับรู้ของผู้อื่น
(Robeck. 1978 : 21 - 24 ; citing Piaget and Inhelder. 1956) ซึ่งสอดคล้อง
กับการทดลองของโบรค (Borke. 1975 : 240 - 243) ที่ได้ศึกษาโดยพัฒนาเครื่องมือของ
เพียเจท์ โดยใช้สิ่งที่แสดงถึงทัศน เช่น รถ เรือ บ้าน สัตว์ ฯลฯ ซึ่งวางอยู่ ณ ตำแหน่งที่ต่างกัน
และถามถึงการรับรู้ในการมองเห็นของผู้อื่นในตำแหน่งที่ต่างกัน พบว่า ยิ่งอายุเพิ่มมากขึ้น เด็กจะมี
ความสามารถในการจินตนาการถึงการมองเห็นของผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น ในเรื่องการรับรู้ชาย - ขวา
ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนี้ คอยและคนอื่น ๆ (Coe and others. 1973 :
167 - 177) ได้พัฒนาเครื่องมือการวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของ เพียเจท์ มาทดสอบ
ความสามารถของเด็กด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุในเด็กอนุบาล ประถมปีที่ 2 และ

ประณปีที่ 4 จำนวน 90 คน ซึ่งพบว่า การรับรู้ซ้าย - ขวาของเด็กนั้น เด็กชั้นประณปีที่ 4 จะตอบได้ถูกต้องมากกว่าเด็กชั้นประณปีที่ 2 และเด็กอนุบาล

ในปี ค.ศ. 1974 ฮอย (Hoy. 1974 : 392) พบว่า ยิ่งเด็กมีอายุเพิ่มขึ้น การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับสิ่งที่คนอื่นมองเห็นก็ยิ่งลดลง ซึ่งทำการศึกษาในเด็กอายุ 6 ปี 8 ปี และ 10 ปี ใช้เครื่องมือเป็นรูปทรงเรขาคณิตรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ และสามเหลี่ยม โดยจัดลักษณะของการมองเห็นวัตถุเป็น ซ้าย ขวา หน้า หลัง และให้กลุ่มตัวอย่างจินตนาการถึงการมองเห็นของผู้อื่นเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่ต่างกัน โดยเลือกจากภาพถ่ายหรือสร้างจากแบบจำลองอีกชุดหนึ่ง พบว่า เด็กมีความสามารถที่จะเลือกการรับรู้ของผู้อื่นจากภาพถ่ายง่ายกว่าจากการสร้างขึ้นมาใหม่ให้เหมือนกับสิ่งที่คนอื่นมองเห็น ส่วนฟลาเวล, บอทคิน และฟราย (Borke. 1975 : 240 ; citing Flavell, Botkin and Fry. n.d.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบจำลองตามที่ผู้อื่นมองเห็น ในเด็กอายุ 7 - 17 ปี โดยใช้รูปทรงเรขาคณิต 4 รูปที่เพิ่มความยากขึ้นเรื่อย ๆ เด็กจะต้องสร้างรูปขึ้นมาใหม่ตามที่ผู้ทดลองซึ่งนั่งอยู่ตรงข้ามมองเห็น ซึ่งปรากฏว่าเด็กเล็ก ๆ แม้แต่รูปที่ง่ายที่สุดก็ไม่สามารถสร้างได้ และเด็กอายุ 17 ปี ส่วนน้อยที่จะสร้างรูปที่ยากที่สุดได้ถูกต้อง

จากการทดลองของ ฟิชไบน์, เลวิส และคีฟเฟอร์ (Fishbein, Lewis and Keiffer. 1972 : 21 - 23) ซึ่งทำในเด็กอายุ 3 ปี 5 เดือน ถึง 9 ปี 5 เดือน จำนวน 120 คน เลือกภาพที่แสดงถึงการรับรู้ของผู้อื่นที่อยู่ ณ ตำแหน่งอื่น โดยจัดรูปในตำแหน่งที่ต่างกันจากของเล่นจำนวนตั้งแต่ 1 ชิ้น จนถึง 3 ชิ้น และให้เลือกภาพตั้งแต่ 4 รูปภาพ จนถึง 8 รูปภาพ จากผลการทดลองปรากฏว่า ยิ่งรูปภาพและจำนวนของเล่นมีมากขึ้น การรับรู้ในสิ่งที่บุคคลอื่นมองเห็นจะยิ่งยากขึ้น และการรับรู้ในสิ่งที่บุคคลอื่นมองเห็นไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับเพศ ซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของ ซาลาทัส และฟลาเวล (Salatas and Flavell. 1976 : 103 - 109) ก็ได้ผลเหมือนกัน โดยทดลองกับเด็กอนุบาล เด็กชั้นประณปีที่ 2 จำนวน 64 คน ซึ่งมีจำนวนชายหญิงเท่ากันทดสอบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ โดยการเลือกภาพจากการรับรู้ของตุ๊กตา 3 ตำแหน่ง พบว่า เพศหญิงและเพศชายไม่มีความแตกต่างกันในการวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ ยังมีนักวิจัยที่พยายามศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกันเรื่องเพศ คือ รูบิน และคนอื่นๆ

(Rubin and others. 1973 : 432) ได้ศึกษาการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุและการอนุรักษ์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 132 คน อายุเฉลี่ย 7.63 ปี ใช้แบบประเมินในทัศนีย์ ฟอรัมเอ ของโกลด์สมิท และเบนท์เลอร์ (Form A of Goldschmid and Bentler Concept Assessment Kit) ในการวัดการอนุรักษ์และใช้แบบวัดการยัดตนเองเป็นศูนย์กลาง ของฟลาเวล, บอทคิน, ฟราย, ไรท์ และจาร์วิส ปี ค.ศ. 1968 (Flavell, Botkin, Fry, Wright and Jarvis) ซึ่งได้ผลว่า ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางทางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ

อย่างไรก็ตาม การยัดตนเองเป็นศูนย์กลางนั้นก็ยังเกี่ยวข้องกับความคิดปกติทางอารมณ์ของเด็ก นีล (Neale. 1966 : 97 - 101) ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน อายุ 8 - 11 ปี จากเด็กที่มีความผิดปกติทางอารมณ์ที่ได้มาจากโรงพยาบาลและเด็กปกติที่สู่มมาจากโรงเรียน ใช้เครื่องมือวัดการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของเพียเจท์ และอินเฮลเตอร์ พบว่า เด็กที่มีความผิดปกติทางอารมณ์จะมีการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่าเด็กปกติ

สำหรับในประเทศไทย กวินทร์ ธรรมนุต (2522 : 67 - 68) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดโดยการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กอายุ 4 - 9 ปี ที่มีความแตกต่างกันในด้านการยอมรับเลี้ยงดูและการยอมรับในกลุ่มเพื่อน จำนวน 100 คน โดยวัดการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภท การมองวัตถุในพื้นที่และด้านจำนวน และใช้แบบสอบถามการยอมรับของเพื่อน ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่เพื่อนยอมรับและไม่ยอมรับจะมีการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านจำนวนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางนี้จะมีผลต่อพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กด้วย

จากการทดลองของศรีสุภา พิสิษฐ์ศักดิ์ (2527 : 40 - 52) ซึ่งทำการศึกษาถึงผลของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อการยัดตนเองเป็นศูนย์กลาง ด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของเด็กอายุ 5 - 6 ปี จำนวน 96 คน วัดการยัดตนเองเป็นศูนย์กลางโดยใช้แบบทดสอบที่ดัดแปลงมาจากเพียเจท์ (Piaget) และเครื่องมือของฮอย (Hoy) พบว่า การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีผลต่อการยัดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือ กลุ่มทดลองที่ได้รับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีการยัดตนเองเป็นศูนย์กลาง

ด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุน้อยกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ระดับ .01 โดยสอดคล้องกับการศึกษาในต่อมาของ รักตววรรณ ศิริภาพร (2532) และวัฒนา บุญฤทธิ (2531) ที่ศึกษาพบว่าปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีผลต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางโดย รักตววรรณ ศิริภาพร (2532 : 51 - 56) ได้ใช้แบบวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางชุดเดียวกับของ ศรีสุดา พิสิษฐ์ศักดิ์ มาทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นในเด็กปฐมวัยที่ได้รับและไม่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น เพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ในเด็กอนุบาลปีที่ 2 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการเล่นมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้รับกิจกรรมการเล่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับวัฒนา บุญฤทธิ (2531 : 61) ซึ่งทำการศึกษาถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์และความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต่างกัน พบว่า เด็กปฐมวัยที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนมาก และมีการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนน้อย มีการลดลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์และความรู้สึกลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จะเห็นได้ว่าการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุจะหมดไปเมื่อเด็กมีอายุมากกว่า 7 ปี ดังนั้น การรับรู้ความคิดของเด็กที่อยู่ในขั้นก่อนปฏิบัติการ ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 2 - 7 ปี จึงมีการรับรู้ไม่ถูกต้องและไม่ตรงกับความเป็นจริง การพูดของเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจึงดูเหมือนว่าเป็นการพูดโกหกเนื่องจากมีลักษณะที่บิดเบือนความจริงโดยเด็กยึดการรับรู้ของตนเป็นหลัก จึงมีความแตกต่างกับการพูดโกหกในเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีอายุมากกว่ามีการคิดหาเหตุผลเพิ่มมากขึ้น และมีการรับรู้อย่างถูกต้อง ด้วยเหตุนี้เด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจึงมีการคิดการพูดที่แตกต่างไปจากเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

ตามผลการศึกษาของปีเตอร์สัน, ปีเตอร์สัน และไดแอน (Peterson, Peterson and Diane.1983) ซึ่งทำการศึกษาในเด็กอายุ 5 - 11 ปี พบว่า ยังมีอายุเพิ่มมากขึ้นจำนวนเด็กที่โกหกก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถสรุปได้อย่างแน่ชัดว่าการโกหกจะเพิ่มขึ้นตามระดับอายุหรือไม่ เนื่องจากยังขาดงานวิจัยสนับสนุนอย่างเพียงพอ ทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องต่อพัฒนาการในการโกหก

ของเด็กโดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น ควรจะมีแนวโน้มที่มีปริมาณการโกหกเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย เนื่องจาก

1. เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้นก็ย่อมจะมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น มีสถานการณ์ที่บีบบังคับให้ต้องโกหกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสังคมมากขึ้นตามไปด้วย เช่น เวลาไปเยี่ยมผู้ป่วยที่เป็นมะเร็งอย่างหนัก กำลังนอนชมและโอดโอยด้วยความเจ็บป่วย คงไม่มีผู้เยี่ยมคนใดที่จะบอกความจริงแก่ผู้ป่วยนอกจากจะใช้การพูดโกหกเพื่อให้ผู้ป่วยสบายใจ หรือมีคนแค้นตัวที่คิดว่าสวยที่สุด แล้วถามเราว่า "สวยไหม" ทั้ง ๆ ที่ดูแล้วไม่สวยเลยก็จะต้องพูดโกหกไปบ้างว่า "สวยดี" เพื่อมิตรภาพและมนุษยสัมพันธ์

2. สิ่งแวดล้อมรอบตัวเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป็นสังคมที่มีการแข่งขัน ทุกคนพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอดของตนเอง โดยไม่คำนึงว่าถูกหรือผิดเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า พบการโกหกเพิ่มมากขึ้นในสังคมทุกวันนี้

3. อิทธิพลจากสื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ อันจะเป็นตัวแบบแก่เด็กได้เป็นอย่างดี เมื่อเด็กมีอายุเพิ่มมากขึ้นก็สามารถรับอิทธิพลจากสื่อมวลชนได้เพิ่มมากขึ้น โดยไม่มีขีดจำกัด และสำหรับในประเทศไทยยังขาดการควบคุมให้สื่อมวลชนผลิตแต่สิ่งที่ดี ทำให้เด็กรับเอาตัวแบบที่ไม่ดีเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้รวมถึงการโกหกด้วย

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาว่า เด็กที่มีระดับอายุต่างกันมีปริมาณการโกหกและเหตุผลในการโกหกแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งศึกษาว่า เด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะมีปริมาณการโกหกแตกต่างจากเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางหรือไม่อย่างไร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่มีระดับอายุสูงกว่ามีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุต่ำกว่า
2. ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่มีระดับอายุสูงกว่ามีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุต่ำกว่า
3. เด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีการโกหกมากกว่าเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ต้องการจะศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 5 - 11 ปี ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนชายและหญิงอายุระหว่าง 5 - 11 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยมีวิธีการตามลำดับดังนี้

1. ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จากโรงเรียนในเขตการศึกษาของกรุงเทพมหานครทั้งหมด 36 เขต แบ่งออกเป็นเขตชุมชน 22 เขต และเขตชานเมือง 14 เขต แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ออกมาจากเขตชุมชน 1 เขต และเขตชานเมือง 1 เขต ได้แก่ เขตปทุมวัน และเขตดอนเมือง

2. สุ่มโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครจากเขตปทุมวันและเขตดอนเมืองที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 1 เขตละ 1 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย รวมเป็น 2 โรงเรียน

3. สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาชั้นละ 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ทั้งหมด 14 ห้อง รวมเป็นจำนวนทั้งหมด 420 คน ดังแสดงในตาราง 1

4. คัดเลือกเด็กที่มีอายุระหว่าง 5 - 11 ปี จากห้องเรียน 14 ห้อง ทั้งเพศชายและหญิง วัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจากเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของ ศรีสุดา พิสิษฐ์ศักดิ์ แล้วแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ดังแสดงในตาราง 1 เพื่อเข้ารับการทดสอบจากแบบวัดการโกหกต่อไป

ตาราง 1 แสดงการจัดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับอายุ และโรงเรียน

โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร	กลุ่มตัวอย่าง	ระดับอายุ						
		5 ปี	6 ปี	7 ปี	8 ปี	9 ปี	10 ปี	11 ปี
โรงเรียนในเขต ปทุมวัน	เด็กที่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง	30	28	29	24	17	8	-
	เด็กที่ไม่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง	-	2	1	6	13	22	30
โรงเรียนในเขต ดอนเมือง	เด็กที่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง	30	27	24	-	-	-	-
	เด็กที่ไม่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง	-	3	6	30	30	30	30
รวม		60	60	60	60	60	60	60

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

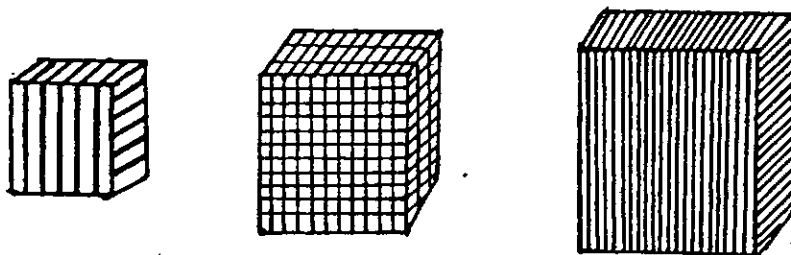
1. เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
2. แบบวัดการโกหก

การสร้างและหาคณภาพของเครื่องมือ

1. เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้นำมาจาก เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของ ศรีสุตา พิสิษฐ์ศักดิ์ (2527 : 51 - 58) ซึ่งดัดแปลงมาจากเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของ เพียเจต์ และฮอย (Piaget and Hoy) เครื่องมือเป็นรูปทรงเรขาคณิตที่มีขนาด สีต่างกัน และวางอยู่ ณ ตำแหน่งที่ต่างกัน และมีภาพถ่ายสีแสดงถึงการมองเห็นของบุคคลที่นั่งอยู่ทางด้านหลัง ด้านซ้าย ด้านขวา และด้านหลังของรูปทรงเรขาคณิต ซึ่งประกอบด้วย

1.1 รูปทรงสี่เหลี่ยมค้ำเท้า (หมายถึง รูปทรงที่มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ทุกด้านเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส) มีจำนวน 3 ชุด คือ

- รูปทรงสี่เหลี่ยมค้ำเท้าสีเหลืองที่มีความยาวด้านละ 3 นิ้ว
- รูปทรงสี่เหลี่ยมค้ำเท้าสีแดงที่มีความยาวด้านละ 4 นิ้ว
- รูปทรงสี่เหลี่ยมค้ำเท้าสีน้ำเงินที่มีความยาวด้านละ 5 นิ้ว

(อัตราส่วน 1 นิ้ว : 1 เซนติเมตร)

$\frac{1}{2}$

หมายเหตุ

= สีเหลือง

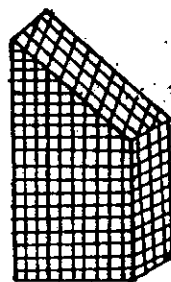
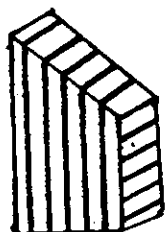
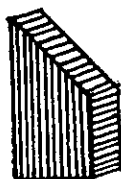
= สีแดง

= สีน้ำเงิน

1.2 รูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมู (หมายถึง รูปทรงที่มีด้านหน้า ด้านหลัง เป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู และมีความหนาเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า) มีจำนวน 5 ชุด คือ

- รูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูสีน้ำเงินที่มีความยาวในแต่ละด้านเป็น 1.5, 2, 3 และ 4 นิ้ว
- รูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูสีเหลืองที่มีความยาวในแต่ละด้านเป็น 2.7, 3, 5 และ 3.8 นิ้ว
- รูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูสีแดงที่มีความยาวในแต่ละด้านเป็น 3, 4, 6 และ 5 นิ้ว

(อัตราส่วน 1 นิ้ว : 1 เซนติเมตร)

หมายเหตุ

= สีเหลือง

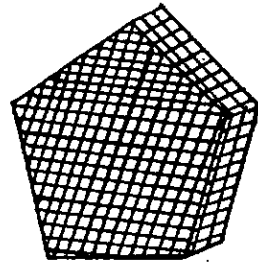
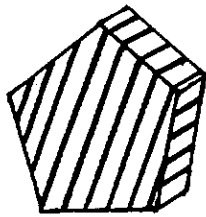
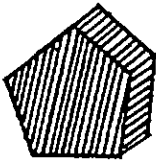
= สีแดง

= สีน้ำเงิน

1.3 รูปทรงห้าเหลี่ยมด้านเท่า (หมายถึง รูปทรงที่มีด้านหน้า ด้านหลัง เป็นรูปห้าเหลี่ยมด้านเท่า และมีความหนาเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า) มีจำนวน 3 ชุด คือ

- รูปทรงห้าเหลี่ยมด้านเท่าสีน้ำเงินที่มีความยาวด้านละ 2 นิ้ว
- รูปทรงห้าเหลี่ยมด้านเท่าสีเหลืองที่มีความยาวด้านละ 3 นิ้ว
- รูปทรงห้าเหลี่ยมด้านเท่าสีแดงที่มีความยาวด้านละ 4 นิ้ว

(อัตราส่วน 1 นิ้ว : 1 เซนติเมตร)

2

หมายเหตุ

= สีเหลือง

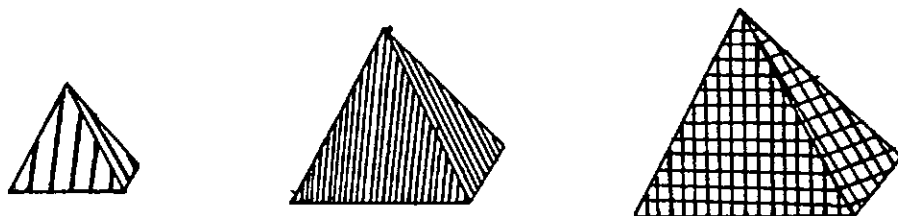
= สีแดง

= สีน้ำเงิน

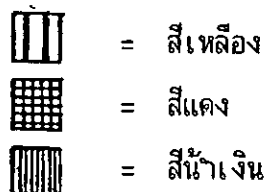
1.4 รูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่า (หมายถึง รูปกรวยที่มีฐานเป็นรูปสามเหลี่ยม)
มีจำนวน 3 ชุด คือ

- รูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีเหลืองที่มีความยาวด้านละ 3 นิ้ว
- รูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีน้ำเงินที่มีความยาวด้านละ 5 นิ้ว
- รูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีแดงที่มีความยาวด้านละ 6 นิ้ว

(อัตราส่วน 1 นิ้ว : 1 เซนติเมตร)
2

หมายเหตุ

1.5 ภาพถ่ายสี่ในตำแหน่งด้านหน้า ด้านหลัง ด้านซ้าย และด้านขวาของเครื่องมือ
ตั้งแต่ข้อ 1.1 - 1.4

1.6 ตีจุดจำนวน 3 ตัว

1.7 แผ่นกระดาษแข็ง ขนาด 18 x 22 นิ้ว จำนวน 1 แผ่น

วิธีดำเนินการทดสอบ

๐ ขั้นเตรียมการทดสอบ

1. จัดเตรียมสถานที่ในการทดสอบ สำหรับการทดสอบรายบุคคล
2. จัดเตรียมเครื่องมือในการทดสอบให้พร้อม
3. สร้างความคุ้นเคยกับเด็ก โดยการสนทนากับเด็กก่อนทำการทดสอบ
4. ผู้ทดสอบสนทนากับเด็กเกี่ยวกับชื่อ - สกุล อายุ

๑ ขั้นทดสอบ

1. ชุดรูปทรงสี่เหลี่ยมด้านเท่า

ผู้วิจัยให้เด็กเทียบสีจากของจริงกับสีในภาพให้ถูกต้อง แล้ววางรูปทรงสี่เหลี่ยมสีเหลืองให้อยู่ด้านหน้าของรูปทรงสี่เหลี่ยมสีน้ำเงิน และวางรูปทรงสี่เหลี่ยมสีแดงทางด้านซ้ายของสี่เหลี่ยมสีเหลืองลงบนแผ่นกระดาษแข็ง และมีระยะห่างกันช่วงละประมาณ 1 นิ้ว ให้ผู้รับการทดลองมองเห็นในระดับสายตา โดยวางลงบนโต๊ะ

ผู้ที่อยู่ด้านหน้าจะมองเห็นรูปทรงสี่เหลี่ยมสีเหลืองอยู่ทางด้านหน้า รูปทรงสี่เหลี่ยมสีน้ำเงินอยู่ทางด้านหลังของรูปทรงสี่เหลี่ยมสีเหลือง และรูปทรงสี่เหลี่ยมสีแดงอยู่ด้านซ้ายของรูปทรงสี่เหลี่ยมสีเหลือง

ผู้ที่อยู่ด้านซ้ายจะมองเห็นรูปทรงสี่เหลี่ยมสีแดงอยู่ทางด้านหน้า และรูปทรงสี่เหลี่ยมสีน้ำเงินอยู่ด้านซ้ายเยื้องไปทางด้านหลัง

ผู้ที่อยู่ด้านหลังจะมองเห็นรูปทรงสี่เหลี่ยมสีน้ำเงินอยู่ทางด้านหน้า และรูปทรงสี่เหลี่ยมสีแดงอยู่ทางด้านขวาเยื้องไปทางด้านหลัง

ผู้ที่อยู่ด้านขวาจะมองเห็นรูปทรงสี่เหลี่ยมสีแดงอยู่ทางด้านหลังของรูปทรงสี่เหลี่ยมสีเหลือง โดยมีรูปทรงสี่เหลี่ยมสีน้ำเงินอยู่ทางด้านขวาของรูปทรงสี่เหลี่ยมสีแดง

ผู้วิจัยให้ผู้รับการทดลองเดินดูตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนด (ด้านหน้า ด้านซ้าย ด้านหลัง ด้านขวา) แล้วให้ผู้รับการทดลองนั่งทางด้านหน้าส่งภาพถ่ายของเครื่องมือชุดที่ 1 เพื่อให้เด็กเลือกภาพที่ตนมองเห็น โดยพูดว่า "หนูนั่งอยู่ตรงนั้น มองดูของที่อยู่บนโต๊ะทั้งหมดนี้ซิ แล้วลองเทียบกับ

รูปพวกนี้ดูชื่อว่า รูปโป๊นเหมือนกับที่หนูเห็น" เมื่อเด็กเลือกรูปภาพแล้วก็วางรูปไว้ที่เดิม แล้วถามถึง การมองเห็นของตุ๊กตาที่นั่งอยู่ด้านซ้าย ด้านขวา และด้านหลัง โดยให้ผู้รับการทดลองนั่งอยู่ที่เดิม และคุยของที่อยู่บนโต๊ะ แล้วพูดว่า "หนูลองดูของที่อยู่บนโต๊ะนี้ แล้วลองดูว่าตุ๊กตาที่นั่งอยู่ด้านซ้าย ตรงนั้นจะมองเห็นเหมือนรูปโป๊น ลองชี้ให้พี่ดูซิ" เมื่อผู้รับการทดลองเลือกรูปภาพโดยการชี้แล้วก็ ให้เด็กเลือกรูปภาพตามการมองเห็นของตุ๊กตาที่นั่งอยู่ทางด้านขวา และด้านหลัง โดยใช้คำพูดและ วิธีการเช่นเดียวกับที่ใช้ในด้านซ้าย การให้คะแนนจะให้ตั้งแต่ตอนที่ 2 ของชุดที่ 1 โดยที่ในแต่ละตอนเด็กที่ตอบถูกจะได้ 0 คะแนน และเด็กที่ตอบผิดจะได้ 1 คะแนน

2. ชุดรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมู

ผู้วิจัยให้ผู้รับการทดลองเทียบสีจากของจริงกับสีในภาพให้ถูกต้อง แล้ววางรูปทรง สี่เหลี่ยมคางหมูหันหน้าไปทางเดียวกัน โดยวางรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูสีแดงลงด้านหลังของรูปทรง สี่เหลี่ยมคางหมูสีน้ำเงิน และรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูสีเหลืองลงด้านซ้ายของรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมู สีน้ำเงินลงบนแผ่นกระดาษแข็ง และมีระยะห่างกันประมาณ 1 นิ้ว ให้ผู้รับการทดลองมองเห็น ในระดับสายตา

ผู้ที่อยู่ด้านหน้าจะมองเห็นรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูสีแดงอยู่ทางด้านหลังของรูปทรง สี่เหลี่ยมคางหมูสีน้ำเงิน และรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูสีเหลืองอยู่ทางด้านซ้ายของรูปทรงสี่เหลี่ยม คางหมูสีน้ำเงิน

ผู้ที่อยู่ด้านซ้ายจะมองเห็นรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูสีเหลืองอยู่ทางด้านหน้า และรูปทรง สี่เหลี่ยมคางหมูสีแดงอยู่ทางด้านซ้ายเยื้องไปทางด้านหลัง

ผู้ที่อยู่ด้านหลังจะมองเห็นรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูสีแดงอยู่ทางด้านหน้า และรูปทรง สี่เหลี่ยมคางหมูสีเหลืองอยู่ทางด้านขวาเยื้องไปทางด้านหลัง

ผู้ที่อยู่ด้านขวาจะมองเห็นรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูสีเหลืองอยู่ทางด้านหลังของรูปทรง สี่เหลี่ยมคางหมูสีน้ำเงิน และรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูสีแดงอยู่ทางด้านขวาของรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมู สีน้ำเงิน

ดำเนินการทดสอบเช่นเดียวกับชุดที่ 1

3. ชุดรูปทรงห้าเหลี่ยมด้านเท่า

ผู้วิจัยให้ผู้รับการทดลองเทียบสีจากของจริงกับสีในภาพให้ถูกต้อง แล้ววางรูปทรงห้าเหลี่ยมสีแดงทางด้านหลังของรูปทรงห้าเหลี่ยมสีน้ำเงิน และรูปทรงห้าเหลี่ยมสีเหลืองทางด้านซ้ายของรูปทรงห้าเหลี่ยมสีน้ำเงินลงบนแผ่นกระดาษแข็ง และมีระยะห่างกันช่วงละประมาณ 1 นิ้ว ให้ผู้รับการทดลองมองเห็นในระดับสายตา

ผู้ที่อยู่ด้านหน้าจะมองเห็นรูปทรงห้าเหลี่ยมสีน้ำเงินอยู่ทางด้านหน้าของรูปทรงห้าเหลี่ยมสีแดง และรูปทรงห้าเหลี่ยมสีเหลืองอยู่ทางด้านซ้ายของรูปทรงห้าเหลี่ยมสีน้ำเงิน

ผู้ที่อยู่ด้านซ้ายจะมองเห็นรูปทรงห้าเหลี่ยมสีเหลืองอยู่ทางด้านขวา และรูปทรงห้าเหลี่ยมสีแดงอยู่ทางด้านซ้ายเยื้องไปทางด้านหลัง

ผู้ที่อยู่ด้านหลังจะมองเห็นรูปทรงห้าเหลี่ยมสีแดงอยู่ทางด้านหน้า และรูปทรงห้าเหลี่ยมสีเหลืองอยู่ทางด้านขวาเยื้องไปทางด้านหลัง

ผู้ที่อยู่ด้านขวาจะมองเห็นรูปทรงห้าเหลี่ยมสีแดงอยู่ทางด้านขวาของรูปทรงห้าเหลี่ยมสีน้ำเงิน และรูปทรงห้าเหลี่ยมสีเหลืองอยู่ทางด้านหลังของรูปทรงห้าเหลี่ยมสีน้ำเงิน

ดำเนินการทดสอบเช่นเดียวกับชุดที่ 1

4. ชุดรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่า

ผู้วิจัยให้ผู้รับการทดลองเทียบสีจากของจริงกับสีในภาพให้ถูกต้องแล้ววางรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่า โดยหันหน้าไปทางเดียวกัน ให้รูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีเหลืองอยู่ด้านหน้าของรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีแดง และวางรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีน้ำเงินทางด้านซ้ายของรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีเหลืองลงบนแผ่นกระดาษแข็ง และมีระยะห่างกันช่วงละประมาณ 1 นิ้ว ให้ผู้รับการทดลองมองเห็นในระดับสายตา

ผู้ที่อยู่ด้านหน้าจะมองเห็นรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีเหลืองอยู่ทางด้านหน้า รูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีแดงอยู่ด้านหลังของรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีเหลือง และรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีน้ำเงินอยู่ทางด้านซ้ายของรูปทรงสามเหลี่ยมทางด้านเท่าสีเหลือง

ผู้ที่อยู่ด้านซ้ายจะมองเห็นรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีน้ำเงินอยู่ทางด้านหน้า และรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีแดงอยู่ทางด้านซ้ายเยื้องไปทางด้านหลัง

ผู้ที่อยู่ด้านหลังจะมองเห็นรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีแดงอยู่ทางด้านหน้า และรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีน้ำเงินอยู่ทางด้านขวาเยื้องไปทางด้านหลัง

ผู้ที่อยู่ด้านขวาจะมองเห็นรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีแดงอยู่ทางด้านขวาของรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีเหลือง โดยมีรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีน้ำเงินอยู่ทางด้านหลังของรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าสีเหลือง

ดำเนินการทดสอบเช่นเดียวกับชุดที่ 1

การแปลความหมายของคะแนน

แบ่งคะแนนตามเกณฑ์ของ ศรีสุดา พิสิษฐ์ศักดิ์ (2527 : 26) กล่าวคือ เด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะมีคะแนนระหว่าง 4 - 12 คะแนน และเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 0 - 3 คะแนน

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

โดยวิธีของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (KR - 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

2. แบบวัดการโกหก เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโกหกของเด็ก

2.2 สร้างแบบวัดการโกหก โดยการสร้างจากสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็กทั้งจากโรงเรียนและบ้าน ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลดังต่อไปนี้คือ บิดา มารดา ครู เพื่อน พี่น้อง และญาติ จำนวน 12 สถานการณ์ แล้วให้เด็กตอบ โดยสมมติตัวเองเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น จากนั้นซักถามเหตุผลในการตอบด้วยวิธีการทางคลินิก (Clinical Method) เช่นเดียวกับที่เพียเจท์ (Piaget) ใช้ในการทดสอบเด็กซึ่งเป็นการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกเพื่อสอบถามความเข้าใจของเด็กให้ถูกต้องตามที่ผู้วิจัยต้องการ โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

(0) น้ำฝนป็นตุ้จะหีบตุ้กตา แต่บณะที่ป็นตุ้ยู่ที่นั้ มื่อพลาคาไปโคเนแจักันของคุดเม่ หล่นแตก เมื่คุดเม่เข้ามามีเห็น และถามว่าทำไมแจักันจั้งแตก ?

คำถามที่ 1 ถ้าหนูเป็นน้ำฝนจะบอกคุดเม่ว่าอย่างไร ?

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอบโกหก ให้ 1 คะแนน

ตอบไม่โกหก ให้ 0 คะแนน

คำถามที่ 2 ทำไมหนูจึงบอกเช่นนั้น ?

ในคำถามส่วนนี้จะไม่มีการพิจารณาให้คะแนนคำตอบ แต่ผู้วิจัยจะนำคำตอบของเด็กไปจัดกลุ่มแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบการจัดหมวดหมู่ของเหตุผลในการโกหกอีกครั้งหนึ่ง

2.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดการโกหก เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยวิธีการเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีลักษณะต้องการวัดเป็นเกณฑ์ (Known - Group Technique) โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.3.1 คัดเลือกเด็กที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มา 1 โรงเรียน และคัดเลือกมา 10 ห้องเรียน เพื่อทำการคัดเลือกเด็กที่ชอบพูดโกหกมากที่สุดในห้องเรียน และเด็กที่ชอบพูดความจริงมากที่สุดในห้องเรียนมาห้องเรียนละ 6 คน โดยให้เพื่อน ๆ ในห้องเรียนเขียนบอกชื่อเพื่อนมาอย่างละ 3 คน ใน 2 ลักษณะ คือ 1. ชอบพูดความจริงมากที่สุด 2. ชอบพูดความจริงน้อยที่สุด คัดเลือกเด็กที่เพื่อนเลือกมากที่สุดจากอันดับ 1 - 3

2.3.2 นำเด็กที่เพื่อนเลือกมากที่สุดในทั้ง 2 กลุ่ม จาก 10 ห้องเรียน รวมกลุ่มละ 30 คน มาทำการตอบคำถามจากแบบวัดการโกหก แล้วนำผลการวัดที่ได้มาทดสอบค่าที (t - test) ถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงถือว่าแบบวัดมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง แล้วหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% แบ่งกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ นำมาทดสอบค่าที (t - test) เพื่อคัดเลือกข้อคำถาม

2.4 นำข้อคำถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงในข้อ 2.3 มาหาความเชื่อมั่น โดยวิธีของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (KR - 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 แล้วจึงนำแบบวัดการโกหกฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในเด็กทุกระดับอายุจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของ ศรีสุตา พิสิทธิ์ศักดิ์ ใช้วิธีการทดสอบรายบุคคล แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
2. วัดการโกหกและเหตุผลในการโกหกของเด็ก โดยใช้แบบวัดการโกหกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในทุกระดับอายุ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล แบบวิธีการทางคลินิกแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบ่งกลุ่มเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ตามคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ดังนี้
 - 1.1 กลุ่มที่ได้ 4 - 12 คะแนน เป็นกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
 - 1.2 กลุ่มที่ได้ 0 - 3 คะแนน เป็นกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
2. นำผลจากการสัมภาษณ์ โดยแบบวัดการโกหกมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำมาลงรหัสในแบบรายการ เพื่อนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science / Personal Computer) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้
 - 2.1 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1, 2 ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของการโกหกในเด็กที่มีระดับอายุต่างกันทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Anova)

2.2 ถ้าพบความแตกต่างจากการวิเคราะห์ในข้อ 2.1 ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มอายุโดยใช้ Studentized q - Statistic แบบวิธีนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Method)

2.3 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)

3. วิเคราะห์จำนวนคำตอบของเด็กที่โกหกเป็นร้อยละเท่าไรในแต่ละระดับอายุ โดยวิเคราะห์จากแบบวัดการโกหกแยกตามสถานการณ์เป็นรายข้อทั้งหมด 12 ข้อ คำนวณหาจำนวนคำตอบของเด็กที่โกหกตามสถานการณ์ที่จัดแบ่งจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล 6 ประเภท คือ บิดา มารดา ครู เพื่อน พี่น้อง และญาตินำมาคำนวณหาค่าร้อยละ จากนั้นวิเคราะห์รวมทั้งฉบับว่ามีจำนวนคำตอบของเด็กที่โกหกคิดเป็นร้อยละเท่าใด โดยแยกตามระดับอายุและกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เพื่อนำมาทำการเปรียบเทียบต่อไป

4. ตรวจสอบความมุ่งหมายของการศึกษา ข้อที่ 3 เพื่อวิเคราะห์เหตุผลในการโกหกของเด็ก เพื่อทำการเปรียบเทียบในแต่ละระดับอายุ และระหว่างกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมคำตอบของเด็กทั้งหมด แล้วนำมาจัดกลุ่มเหตุผลในการโกหกของเด็ก โดยใช้แนวทางการจัดกลุ่มตามแนวทฤษฎีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของโคลเบอร์ก และจัดรูปแบบการโกหกโดยใช้แนวทางการจัดกลุ่มตามรูปแบบกลวิธานการป้องกันตนเอง ของพรอยด์ ซึ่งประกอบด้วย การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง การชักโทษ การปฏิเสธ เป็นต้น จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

รศ.ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์

รศ.พญ. วันเพ็ญ บุญประกอบ

รศ.นพ. อัมพล สุอำพัน

พิจารณาตรวจสอบ การจัดกลุ่มเหตุผลในการโกหกและรูปแบบการโกหกของผู้วิจัยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความถูกต้องในการวิเคราะห์ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1.1 การหาคะแนนเฉลี่ย \bar{X} ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 การหาค่าความแปรปรวน โดยใช้สูตร

$$S^2 = \frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนน
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และแบบวัดการโกหก โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (KR - 20) (ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 187)

$$r_{kk} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	r_{kk}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด
	S_x^2	แทน	ค่าความแปรปรวนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	p	แทน	สัดส่วนของคนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนที่ตอบผิดในแต่ละข้อ

2.2 การหาความเที่ยงตรงของแบบวัดการโกหก โดยใช้วิธีเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีลักษณะต้องการวัดเป็นเกณฑ์ (Known - Group Technique) แล้วนำผลการทดสอบมาเปรียบเทียบใช้สูตร t - test แบบ Independent Sample (ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 180)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$\text{โดยมี df} = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่พิจารณาใน t - distribution
	\bar{X}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดการโกหกเป็นรายข้อ โดยใช้สูตร

t - test (ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 195)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

โดยมี df =
$$\frac{\left[\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_H^2}{n_H} \right]^2}{n_H - 1} + \frac{\left[\frac{S_L^2}{n_L} \right]^2}{n_L - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ
	\bar{X}_H, \bar{X}_L	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละข้อของกลุ่มคะแนนสูง และกลุ่มคะแนนต่ำ ตามลำดับ
	S_H^2, S_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อจากการ ตอบของกลุ่มคะแนนสูงและคะแนนต่ำ ตามลำดับ
	n_H, n_L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำ ตามลำดับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1, 2 ซึ่งเป็นการทดสอบความแตกต่างของการโกหกในเด็กที่มีระดับอายุต่างกัน จากกลุ่มที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA)
(ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 250)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

โดยมี $df = (J - 1), (N - J)$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่พิจารณาใน F - Distribution
	MS_b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	J	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.2 ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการวิเคราะห์ข้อ 3.1
 นำไปทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q - Statistic แบบวิธี
 นิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls Method) (ชาดูวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. 2530 :
 193 - 194)

$$q \cdot \sqrt{\frac{MS_w}{n}}$$

เมื่อ q แทน ค่าสถิติที่พิจารณาเปรียบเทียบใน Studentized
 q - Statistic
 MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
 n แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

3.3 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของการโกหก
 ระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยใช้สูตร t - test
 แบบ Independent Sample (ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 246) เช่นเดียวกับในข้อ 2.2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลและความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Y	แทน	จำนวนคำตอบของเด็ก
X ₁	แทน	กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
X ₂	แทน	กลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ขั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานแสดงปริมาณเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการโกหกของเด็กอายุ 5-11 ปี ดังนี้

2.1. เปรียบเทียบการโกหกในเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

จำแนกตามระดับอายุ

2.2. เปรียบเทียบการโกหกในเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

จำแนกตามระดับอายุ

2.3. เปรียบเทียบการโกหกระหว่างเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

2.4. เปรียบเทียบการโกหกของเด็ก จำแนกตามโรงเรียน

ตอนที่ 3 ศึกษาปริมาณ เหตุผล และรูปแบบการโกหกของเด็กอายุ 5-11 ปี ดังนี้

3.1. แสดงจำนวนคำตอบการโกหกของเด็กที่มีต่อ ครู บิดา มารดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อน ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจำแนกตามระดับอายุ

3.2. เหตุผลในการโกหกของเด็ก ตามแนวทฤษฎีของโคลเบอร์ก ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจำแนกตามระดับอายุ

3.3. รูปแบบการโกหกของเด็ก ตามกลวิธีการป้องกันตนเองของฟรอยด์ ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ

ตอนที่ 4 ศึกษาปริมาณ และเหตุผลของเด็กที่ไม่โกหก อายุ 5-11 ปี ดังนี้

4.1. แสดงจำนวนคำตอบของเด็กที่ไม่โกหก ต่อ ครู บิดา มารดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อน ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ

4.2. เหตุผลของเด็กที่ไม่โกหกตามแนวทฤษฎีของโคลเบอร์กในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจำแนกตามระดับอายุ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานแสดงปริมาณเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ ดังแสดงผลในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงปริมาณเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่มียึดตนเองเป็นศูนย์กลางจำนวนตามระดับอายุ

ระดับอายุ	5 ปี		6 ปี		7 ปี		8 ปี		9 ปี		10 ปี		11 ปี	
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ
X1	60	100	56	93.33	53	88.33	24	40	17	28.33	8	13.33	-	-
X2	-	-	4	6.67	7	11.67	36	60	43	71.67	52	86.67	60	100
รวม	60	100	60	100	60	100	60	100	60	100	60	100	60	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 2 พบว่า เด็กอายุ 5 ปี เป็นเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางทั้งหมด ในเด็กอายุ 10 ปี พบเป็นเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ร้อยละ 13.33 และในเด็กอายุ 11 ปี ไม่มีเด็กคนใดเลยที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ส่วนเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเริ่มพบอายุ 6 ปี มีจำนวนร้อยละ 6.67 และในเด็กอายุ 11 ปี พบเป็นเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางทั้งหมด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการโกหกของเด็กอายุ 5-11 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกดังนี้

2.1 เปรียบเทียบการโกหก ในเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตามระดับอายุ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเอง
เป็นศูนย์กลางที่มีระดับอายุสูงกว่า มีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุต่ำกว่า
ดังแสดงผลในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการโกหกในเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
จำแนกตามระดับอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	147.3673	5	29.4735	8.4576**
ภายในกลุ่ม	735.3056	211	3.4849	
รวม	882.6729	216		

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 พบว่า กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
ที่มีระดับอายุต่างกัน มีการโกหกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 จึงนำ
ผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปตรวจสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ เพื่อศึกษาว่าในกลุ่มเด็ก
ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่มีระดับอายุต่างกันทั้งหกกลุ่มนี้ มีคู่ใดบ้างที่มีการโกหกแตกต่างกัน
โดยใช้วิธี Studentized q -Statistic แบบ Newman-Keuls Method ดังแสดงผล
ในตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการโกหก ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ

ระดับอายุ	ระดับอายุ						
	X	6 ปี	7 ปี	5 ปี	8 ปี	10 ปี	9 ปี
6 ปี	0.7455	-	0.33	0.6378	0.7962	2.5045*	2.9604*
7 ปี	1.0755		-	0.3078	0.4662	2.1745*	2.6304*
5 ปี	1.3833			-	0.1584	1.8667*	2.3226*
8 ปี	1.5417				-	1.7083*	2.1642*
10 ปี	3.2500					-	0.4559
9 ปี	3.7059						-

* $p < .05$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 พบว่า กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่มีระดับอายุ 9 ปีและ 10 ปี มีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี และ 8 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในแง่ที่ว่า กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่มีระดับอายุสูงกว่ามีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุต่ำกว่า โดยไม่พบความแตกต่างระหว่างอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี และ 8 ปี กลุ่มหนึ่งและไม่พบความแตกต่างระหว่างอายุ 9 ปี และ 10 ปี อีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งผลจากตาราง 4 อาจจัดกลุ่มการโกหกได้เป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี และ 8 ปี กลุ่มหนึ่ง และกลุ่มอายุ 9 ปี และ 10 ปี อีกกลุ่มหนึ่ง

2.2 เปรียบเทียบการโกหกในเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ว่า ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่มีระดับอายุสูงกว่า มีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุต่ำกว่า ดังแสดงผลในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการโกหกในเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	112.2591	5	22.4518	2.4255*
ภายในกลุ่ม	1823.5635	197	9.2567	
รวม	1935.8226	202		

* $p < .05$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 พบว่า กลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่มีระดับอายุต่างกัน มีการโกหกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปตรวจสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ เพื่อศึกษาว่าในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่มีระดับอายุต่างกันทั้งหกกลุ่มนี้ มีคู่ใดบ้างที่มีการโกหกแตกต่างกัน โดยใช้วิธี Studentized-q-Statistic แบบ Newman-Keuls Method ดังแสดงผลในตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนน
การโกหกในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ

ระดับอายุ	ระดับอายุ						
	X	6 ปี	7 ปี	8 ปี	9 ปี	10 ปี	11 ปี
6 ปี	0.6000	-	0.2571*	0.5944*	1.7256*	1.9769*	2.4667*
7 ปี	0.8571		-	0.3373*	1.4685*	1.7198*	2.2096*
8 ปี	1.1944			-	1.1312*	1.3825*	1.8723*
9 ปี	2.3256				-	0.2513	0.7411*
10 ปี	2.5769					-	0.4898*
11 ปี	3.0667						-

* $p < .05$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 พบว่า กลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่มีระดับอายุสูงกว่า มีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นในระดับอายุ 9 ปี และ 10 ปี ที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงคู่เดียว

2.3 เปรียบเทียบการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้ว่า เด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีการโกหกมากกว่าเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ดังแสดงผลในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	S.D	t
เด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง	217	1.4147	2.021	-3.5**
เด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง	203	2.3153	3.096	

**p < .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 พบว่า เด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีการโกหกมากกว่าเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.4 เปรียบเทียบการโกหกของเด็ก จำแนกตามโรงเรียน ดังแสดงผลในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบการโกหกของเด็ก จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	N	X	S.D	t
โรงเรียน ก	210	1.6476	2.156	-2.58*
โรงเรียน ข	210	2.0524	0.717	

*p < .05

โรงเรียน ก หมายถึง โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตตอนเมือง (ซึ่งเป็นเขต
ชานเมือง)

โรงเรียน ข หมายถึง โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตปทุมวัน (ซึ่งเป็นเขต
ชุมชน)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 พบว่า เด็กจากโรงเรียนในเขตปทุมวัน มีการโกหก
มากกว่าเด็กจากโรงเรียนในเขตตอนเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ศึกษาปริมาณ เหตุผล และรูปแบบการโกหกของเด็กอายุ 5 - 11 ปี
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออก ดังนี้

3.1 แสดงจำนวนคำตอบการโกหกของเด็กที่มีต่อครู บิดา มารดา พี่น้อง ญาติ
และเพื่อนในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ดังแสดงผลในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าร้อยละจำนวนคำตอบการถูกของเด็กรหัสตัวครุ บิดา มารดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อนในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลางและไม่มียึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำนวนตามระดับอายุ

บุคคลที่ เด็กถูก	กลุ่ม ตัวอย่าง	ระดับอายุ																	
		5 ปี		6 ปี		7 ปี		8 ปี		9 ปี		10 ปี		11 ปี					
		Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ				
ครุ	X1	8	9.52	5	12.20	10	17.55	9	24.32	8	12.70	1	3.85	-	-				
	X2	-	-	2	66.67	2	33.33	6	13.95	19	18.45	31	21.53	40	21.74				
บิดา	X1	15	17.86	7	17.07	12	21.05	2	5.41	5	7.94	2	7.69	-	-				
	X2	-	-	-	-	2	33.33	7	16.28	12	11.65	12	8.33	22	11.96				
มารดา	X1	26	30.95	10	24.39	19	33.33	14	37.84	15	23.81	4	15.38	-	-				
	X2	-	-	1	33.33	1	16.67	8	18.61	13	12.62	32	22.22	29	15.76				
พี่น้อง	X1	12	14.29	9	21.94	5	8.77	4	10.81	10	15.87	8	30.77	-	-				
	X2	-	-	-	-	1	16.67	10	23.26	22	21.35	24	16.67	32	17.39				
ญาติ	X1	15	17.86	5	12.20	6	10.53	5	13.51	15	23.81	6	23.08	-	-				
	X2	-	-	-	-	-	-	6	13.95	18	17.48	27	18.75	34	18.48				
เพื่อน	X1	8	9.52	5	12.20	5	8.77	3	8.11	10	15.87	5	19.23	-	-				
	X2	-	-	-	-	-	-	6	13.95	19	18.45	18	12.5	27	14.67				
รวม	X1	84	100	41	100	57	100	37	100	63	100	26	100	-	-				
	X2	-	-	3	100	6	100	43	100	103	100	144	100	184	100				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 9 พบว่า จำนวนคำตอบการถูกของเด็กรหัสตัวครุ บิดา มารดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อน พบว่า เป็นศูนย์กลางและไม่มียึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำนวนตามระดับอายุ และเมื่อพิจารณาจำนวนคำตอบการถูกของเด็กรหัสตัวครุ บิดา มารดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อน พบว่า

ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

- เด็กอายุ 5 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อมารดามากที่สุด ต่อครูและเพื่อน
น้อยที่สุด
- เด็กอายุ 6 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อมารดามากที่สุด ต่อครู เพื่อนและ
ญาติน้อยที่สุด
- เด็กอายุ 7 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อมารดามากที่สุด ต่อพี่น้องและเพื่อน
น้อยที่สุด
- เด็กอายุ 8 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อมารดามากที่สุด ต่อบิดาน้อยที่สุด
- เด็กอายุ 9 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อมารดาและญาติมากที่สุด ต่อบิดา
น้อยที่สุด
- เด็กอายุ 10 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อพี่น้องมากที่สุด ต่อครูน้อยที่สุด

ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

- เด็กอายุ 6 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อครูมากที่สุด แต่ไม่พบการโกหกกับ
บิดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อน
- เด็กอายุ 7 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อครู และบิดามากที่สุด แต่ไม่พบ
การโกหกกับญาติ และเพื่อน
- เด็กอายุ 8 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อพี่น้องมากที่สุด ต่อครู เพื่อน และญาติ
น้อยที่สุด
- เด็กอายุ 9 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อพี่น้องมากที่สุด ต่อบิดาน้อยที่สุด
- เด็กอายุ 10 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อมารดามากที่สุด ต่อบิดาน้อยที่สุด
- เด็กอายุ 11 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อครูมากที่สุด ต่อบิดาน้อยที่สุด

3.2 เหตุผลในการโกหกของเด็กตามแนวทฤษฎีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ของโคลเบอร์ก ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตาม
ระดับอายุ ดังแสดงผลในตาราง 10

ตาราง 10 แสดงค่าร้อยละจำนวนการที่เหตุผลการรอกของเด็กตามแนวทฤษฎีของโคลเบอร์กในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่มียึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ

เหตุผลในการรอก	กลุ่มตัวอย่าง	5 ปี		6 ปี		7 ปี		8 ปี		9 ปี		10 ปี		11 ปี	
		ร้อยละ		ร้อยละ		ร้อยละ		ร้อยละ		ร้อยละ		ร้อยละ		ร้อยละ	
		Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ
ขั้นที่ 1	X1	79	100	31	100	40	97.60	35	100	42	95.50	19	86.40	-	-
	X2	-	-	1	100	2	100	33	91.70	82	89.10	100	88.50	157	91.80
ขั้นที่ 2	X1	-	-	-	-	1	2.40	-	-	2	4.50	2	9.10	-	-
	X2	-	-	-	-	-	-	3	8.30	9	9.80	6	5.30	11	6.40
ขั้นที่ 3	X1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.50	-	-
	X2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.10	7	6.20	3	1.80
ขั้นที่ 4	X1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	X2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 10 พบว่า เหตุผลในการรอกของเด็กส่วนใหญ่ ในทุกระดับอายุที่กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีเหตุผลเชิงจริยธรรมตามแนวทฤษฎีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์กอยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ขั้นที่ 1

ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง พบว่า เด็กอายุ 7 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับขั้นที่ 2 จำนวน 1 คำตอบ ส่วนอายุ 9 ปี และ 10 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับขั้นที่ 2 จำนวน 2 คำตอบ นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กอายุ 10 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับขั้นที่ 3 จำนวน 1 คำตอบ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่น้อยมาก

ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง พบว่า อายุ 8 ปี 9 ปี 10 ปี 11 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับขั้นที่ 2 จำนวน 3, 9, 6 และ 11 คำตอบ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กอายุ 9 ปี 10 ปี และ 11 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับขั้นที่ 3 จำนวน 1, 7 และ 3 ตามลำดับ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่น้อยมากเช่นกัน

3.3 รูปแบบการโกหกของเด็ก ตามกลวิธานการป้องกันตนเองของพรอยด์

ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำนวนตามระดับอายุดังแสดง ผลในตาราง 11

ตาราง 11 แสดงค่าร้อยละจำนวนรูปแบบการโกหกของเด็ก ตามกลวิธีการป้องกันตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่มีตัวตนเองเป็นศูนย์กลาง จำนวนตามระดับอายุ

รูปแบบในการโกหก	กลุ่มตัวอย่าง	ระดับอายุ																	
		5 ปี		6 ปี		7 ปี		8 ปี		9 ปี		10 ปี		11 ปี					
		Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ				
1. การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง	X1	43	49.40	13	31	27	48.20	29	74.36	23	39.70	9	39.10	-	-				
	X2	-	-	-	-	4	80.00	16	42.10	48	49.00	58	55.20	77	49.70				
2. การขัดโทษ	X1	18	20.70	17	40.40	19	33.90	8	20.51	10	17.20	4	17.40	-	-				
	X2	-	-	-	-	1	20.00	10	26.30	27	27.50	18	17.20	34	21.90				
2.1 การขัดโทษต่อคน	X1	13	14.90	12	28.60	15	26.80	5	12.82	6	10.30	3	13.10	-	-				
	X2	-	-	-	-	1	20.00	3	7.90	14	14.20	12	11.40	18	11.60				
2.2 การขัดโทษต่อสัตว์	X1	-	-	1	2.30	-	-	-	-	1	1.70	1	4.30	-	-				
	X2	-	-	-	-	-	-	4	10.50	8	8.20	3	2.90	9	5.80				
2.3 การขัดโทษต่อสิ่งไม่มีชีวิต เช่น ลม ผน	X1	5	5.80	4	9.50	4	7.10	3	7.69	3	5.20	-	-	-	-				
	X2	-	-	-	-	-	-	3	7.90	5	5.10	3	2.90	7	4.50				
3. การปฏิเสธ	X1	26	29.90	12	28.60	10	17.90	2	5.13	25	43.10	10	43.50	-	-				
	X2	-	-	-	-	-	-	12	31.60	23	23.50	29	27.60	44	28.40				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 11 พบว่า เด็กมีรูปแบบการโกหกตามกลวิธีการป้องกันตนเอง 3 รูปแบบ คือ การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง การขัดโทษ การปฏิเสธ โดยพบว่า

ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

อายุ 5 ปี พบรูปแบบการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบการปฏิเสธและรูปแบบการขัดโทษ ตามลำดับ

อายุ 6 ปี พบรูปแบบการขัดโทษมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองและรูปแบบการปฏิเสธ ตามลำดับ

อายุ 7 ปี และ 8 ปี พบรูปแบบการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบการขัดโทษและรูปแบบการปฏิเสธ ตามลำดับ

อายุ 9 ปี และ 10 ปี พบรูปแบบการปฏิเสธมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง และรูปแบบการขัดโทษ ตามลำดับ

ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

อายุ 7 ปี พบรูปแบบการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบการขัดโทษ โดยไม่พบรูปแบบการปฏิเสธ

อายุ 8 ปี 10 ปี และ 11 ปี พบรูปแบบการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบการปฏิเสธและรูปแบบการขัดโทษ ตามลำดับ

อายุ 9 ปี พบรูปแบบการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบการขัดโทษและรูปแบบการปฏิเสธ ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ศึกษาปริมาณและเหตุผลของเด็กที่ไม่โกหก อายุ 5 - 11 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออก ดังนี้

4.1 แสดงจำนวนคำตอบของเด็กที่ไม่โกหกต่อครู บิดา มารดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อนในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจำแนกตามระดับอายุ ดังแสดงผลในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงค่าร้อยละจำนวนคำตอบของเด็กที่ไม่เก๊ก ต่อครู บิดา มารดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อน ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง จำนวนตามระดับอายุ

บุคคลที่เด็ก ไม่เก๊ก	กลุ่ม ตัวอย่าง	ระดับอายุ																	
		5 ปี		6 ปี		7 ปี		8 ปี		9 ปี		10 ปี		11 ปี					
		Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ				
ครู	X1	112	17.61	107	16.96	96	16.58	39	15.54	26	18.44	15	21.43	-	-				
	X2	-	-	6	13.33	12	15.38	66	16.97	67	16.22	73	15.20	80	14.93				
บิดา	X1	105	16.51	105	16.64	94	16.24	46	18.33	29	20.58	14	20.00	-	-				
	X2	-	-	8	17.78	12	15.38	65	16.70	74	17.92	92	19.17	98	18.28				
มารดา	X1	94	14.78	102	16.16	87	15.03	34	13.54	19	13.47	12	17.14	-	-				
	X2	-	-	7	15.55	13	16.67	64	16.45	73	17.68	72	15.00	91	16.98				
ญาติ	X1	105	16.51	107	16.96	100	17.27	43	17.13	19	13.47	10	14.29	-	-				
	X2	-	-	8	17.78	14	17.95	66	16.97	68	16.46	77	16.04	86	16.04				
พี่น้อง	X1	108	16.98	103	16.32	101	17.44	44	17.53	24	17.02	8	11.43	-	-				
	X2	-	-	8	17.78	13	16.67	62	15.94	64	15.50	80	16.67	88	16.42				
เพื่อน	X1	112	17.61	107	16.96	101	17.44	45	17.93	24	17.02	11	15.71	-	-				
	X2	-	-	8	17.78	14	17.95	66	16.97	67	16.22	86	17.92	93	17.35				
รวม	X1	636	100	631	100	579	100	251	100	141	100	70	100	-	-				
	X2	-	-	45	100	78	100	389	100	413	100	480	100	536	100				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 12 พบว่า จำนวนคำตอบของเด็กที่ไม่เก๊กในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีแนวโน้มลดลงตามระดับอายุ และเมื่อพิจารณาจำนวนคำตอบของเด็กที่ไม่เก๊กต่อครู บิดา มารดา พี่น้อง ญาติและเพื่อน พบว่า

ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

- เด็กอายุ 5 ปี มีจำนวนคำตอบที่ไม่วิเคราะห์ต่อครูและเพื่อนมากที่สุด
- เด็กอายุ 6 ปี มีจำนวนคำตอบที่ไม่วิเคราะห์ต่อครู เพื่อนและญาติมากที่สุด
- เด็กอายุ 7 ปี มีจำนวนคำตอบที่ไม่วิเคราะห์ต่อพี่น้องและเพื่อนมากที่สุด
- เด็กอายุ 8 และ 9 ปี มีจำนวนคำตอบที่ไม่วิเคราะห์ต่อบิดามากที่สุด
- เด็กอายุ 10 ปี มีจำนวนคำตอบที่ไม่วิเคราะห์ต่อครูมากที่สุด

ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

- เด็กอายุ 6 ปี มีจำนวนคำตอบที่ไม่วิเคราะห์ต่อบิดา พี่น้อง ญาติและเพื่อนมากที่สุด

ในจำนวนเท่ากัน

- เด็กอายุ 7 ปี มีจำนวนคำตอบที่ไม่วิเคราะห์ต่อญาติและเพื่อนมากที่สุด
- เด็กอายุ 8 ปี มีจำนวนคำตอบที่ไม่วิเคราะห์ต่อครู ญาติและเพื่อนมากที่สุด
- เด็กอายุ 9 ปี 10 ปี และ 11 ปี มีจำนวนคำตอบที่ไม่วิเคราะห์ต่อบิดามากที่สุด

4.2 เหตุผลของเด็กที่ไม่วิเคราะห์ตามแนวทฤษฎีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ

โคลเบอร์ก ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำนวนตาม
ระดับอายุ ดังแสดงผลในตาราง 13

ตาราง 13 แสดงค่าร้อยละจำนวนการให้เหตุผลของเด็กที่ไม่ถูกต้องตามแนวทฤษฎีของโคลเบอร์ก ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่มียึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ

เหตุผลในการไม่ถูกต้อง	กลุ่มตัวอย่าง	ระดับอายุ																	
		5 ปี		6 ปี		7 ปี		8 ปี		9 ปี		10 ปี		11 ปี					
		Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ	Y	ร้อยละ				
ชั้นที่ 1	X1	66	81.50	87	84	45	72.60	43	69.40	46	46.50	30	58.80	-	-				
	X2	-	-	3	100	8	88.90	162	56.30	174	52.20	179	46.00	272	57.00				
ชั้นที่ 2	X1	15	18.50	17	16	17	27.40	18	29.00	22	22.20	9	17.65	-	-				
	X2	-	-	-	-	1	11.10	56	19.40	63	19.00	91	23.40	87	18.30				
ชั้นที่ 3	X1	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5.00	3	5.90	-	-				
	X2	-	-	-	-	-	-	14	4.90	21	6.30	39	10.00	46	9.70				
ชั้นที่ 4	X1	-	-	-	-	-	-	1	1.60	26	26.30	9	17.65	-	-				
	X2	-	-	-	-	-	-	56	19.40	75	22.50	80	20.60	71	15.00				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 13 พบว่า เหตุผลของเด็กที่ไม่ถูกต้องส่วนใหญ่ในทุกระดับอายุที่กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่มียึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีเหตุผลเชิงจริยธรรม ตามแนวทฤษฎีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์กอยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ขั้นที่ 1 ดังแสดงผลดังนี้

ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

เด็กอายุ 5 ปี 6 ปี และ 7 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2

ตามลำดับ

เด็กอายุ 8 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 4 ตามลำดับ

เด็กอายุ 9 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1 ขั้นที่ 4 ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3

ตามลำดับ

เด็กอายุ 10 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1 มากที่สุด รองลงมาคือขั้นที่ 2
เท่ากับ ขั้นที่ 4 และขั้นที่ 3 มีน้อยที่สุด

ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

เด็กอายุ 6 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1

เด็กอายุ 7 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ตามลำดับ

เด็กอายุ 8 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1 มากที่สุด รองลงมาคือขั้นที่ 2
เท่ากับ ขั้นที่ 4 และขั้นที่ 3 มีน้อยที่สุด

เด็กอายุ 9 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1 ขั้นที่ 4 ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3

ตามลำดับ

เด็กอายุ 10 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 ขั้นที่ 4 และขั้นที่ 3

ตามลำดับ

เด็กอายุ 11 ปี ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 ขั้นที่ 4 และขั้นที่ 3

ตามลำดับ

ข้อพึงสังเกต ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง พบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ในขั้นที่ 4 ค่อนข้างมากกว่าขั้นที่ 2 เนื่องจากเด็กอาจจะใช้วิธีการจากพ่อ แม่ ครู หรือหนังสือ
มาพูด จึงเป็นข้อพึงสังเกตว่าเด็กมีความเข้าใจในเหตุผลเชิงจริยธรรมมากน้อยแค่ไหน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการโกหกในเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งมีระดับอายุต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
3. เพื่อศึกษาเหตุผลในการโกหกของเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีระดับอายุต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชายและหญิงอายุระหว่าง 5 - 11 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตชุมชนจำนวน 210 คน และเขตชานเมืองจำนวน 210 คน รวมทั้งหมด 420 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนำมาจากเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของ ศรีสุดา พิสิษฐ์ศักดิ์ โดยทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล

2.2 แบบวัดการโกหกเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีจำนวน 12 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (KR - 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 แล้วทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างโดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบ่งกลุ่มเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ตามคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
2. นำผลจากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบวัดการโกหกมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำมาลงรหัสในแบบรายการ เพื่อนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science/Personal Computer) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของการโกหกในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำนวนตามระดับอายุ โดยใช้สถิติ F - test และตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ Studentized q - Statistical ของ Newman - Keuls Method ในกรณีที่พบว่า F - test มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางโดยใช้สถิติ t -test

3. วิเคราะห์จำนวนคำตอบการโกหกของเด็กเป็นคำร้อยละจากแบบวัดการโกหกโดยแยกตามสถานการณ์ที่จัดแบ่งจากการมีปฏิสัมพันธ์กับครู บิดา มารดา พี่น้อง ญาติและเพื่อน ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำนวนตามระดับอายุ

4. วิเคราะห์เหตุผลในการโกหกและรูปแบบการโกหกของเด็กในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเป็นคำร้อยละ จำนวนตามระดับอายุโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบการจัดกลุ่มของผู้วิจัยอีกครั้งหนึ่ง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอายุ 5 - 11 ปี พบว่า กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีอายุระหว่าง 5 - 10 ปี กลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีอายุระหว่าง 6 - 11 ปี โดยจะหลุดพ้นจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางทั้งหมดเมื่ออายุ 10 ปี
2. ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งมีระดับอายุต่างกัน มีการโกหกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเด็กที่มีอายุ 9 ปีและ 10 ปี มีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี และ 8 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี และ 8 ปี กลุ่มหนึ่งและไม่พบความแตกต่างระหว่างอายุ 9 ปี และ 10 ปี อีกกลุ่มหนึ่ง
3. ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งมีระดับอายุต่างกันมีการโกหกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กที่มีระดับอายุสูงกว่ามีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในเด็กอายุ 9 ปี และ 10 ปี ที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงคู่เดียว
4. กลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีการโกหกมากกว่ากลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. เด็กในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตปทุมวัน ซึ่งอยู่ในเขตชุมชน มีการโกหกมากกว่าเด็กในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง ซึ่งอยู่ในเขตชานเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี และ 8 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อมารดามากที่สุด เด็กอายุ 9 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อมารดาและญาติมากที่สุด เด็กอายุ 10 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อพี่น้องมากที่สุด
7. ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง พบว่าจำนวนคำตอบการโกหกของเด็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กอายุ 6 ปี และ 11 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อครูมากที่สุด เด็กอายุ 7 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อครู และบิดามากที่สุด เด็กอายุ 8 ปี และ 9 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อพี่น้องมากที่สุด เด็กอายุ 10 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อมารดามากที่สุด

8. เหตุผลในการโกหกของเด็กส่วนใหญ่ในทุกระดับอายุ ทั้งกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ให้เหตุผลในการโกหก โดยมีเหตุผลเชิงจริยธรรมตามแนวทฤษฎีการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก อยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ ขั้นที่ 1

9. รูปแบบการโกหกของเด็กส่วนใหญ่ในทุกระดับอายุ ทั้งกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มี 3 รูปแบบ ได้แก่ การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) การขี้ตบตา (Projection) และการปฏิเสธ (Denial) โดยพบว่า มีรูปแบบการโกหกแบบการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองมากที่สุด

10. จำนวนคำตอบของเด็กที่ไม่โกหกมีจำนวนมากกว่าจำนวนคำตอบของเด็กที่โกหกเป็นอย่างมากแต่ก็พบว่ามีแนวโน้มที่จะลดลงตามระดับอายุในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยเหตุผลของเด็กที่ไม่โกหกส่วนใหญ่ในทุกระดับอายุ ทั้งกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ให้เหตุผลที่ไม่โกหก โดยมีเหตุผลเชิงจริยธรรมตามแนวทฤษฎีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก อยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ ขั้นที่ 1 และพบระดับตามกฎเกณฑ์ ขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 ในระดับอายุ 8 ปีขึ้นไป

อภิปรายผล

การอภิปรายผล ผู้วิจัยของแยกอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบจำนวนเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ผลการศึกษาในเด็กอายุ 5 - 11 ปี พบว่า เด็กอายุ 5 ปี เป็นเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางทั้งหมด โดยพบจำนวนร้อยละ 13.33 ในเด็กอายุ 10 ปี ส่วนกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เริ่มพบในเด็กอายุ 6 ปี มีจำนวนร้อยละ 6.67 แต่เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ของศรีสุตา พิสิษฐ์ศักดิ์ (2527 : 23) ระดับอายุที่ถือว่าเป็นเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือ มากกว่า ร้อยละ 75 ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้พบในเด็กอายุ 10 ปี มีจำนวนร้อยละ 86.67 และในเด็กอายุ 11 ปี พบเป็นเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางทั้งหมด แสดงว่า เด็กหลุดพ้นจากยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เมื่ออายุ 10 ปี ซึ่งช้ากว่าในเด็กต่างประเทศ ประมาณ 3 ปี ดังจะเห็นได้จากการศึกษา

ของเพียเจต์ และอินเฮลเดอร์ (Robeck. 1978 : 21 - 24; citing Piaget and Inhelder. 1956) พบว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุนั้นจะหลุดพ้นไปเมื่ออายุ 7 ปีเช่นเดียวกับการศึกษาของฟอร์ด (Ford. 1979 : 1171 - 1174) ที่พบลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุในเด็กชั้นก่อนปฏิบัติการ อายุ 2 - 7 ปี ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากวุฒิภาวะ ประสบการณ์ทางกาย ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างวุฒิภาวะ ประสบการณ์ทางกาย และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเหมาะสม ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลดน้อยลง (ควงเดือน ศาสตร์ภัทร. 2522 : 20 - 21) แต่สำหรับในเด็กไทยมีน้อยกว่าในเด็กต่างประเทศเนื่องจากลักษณะของสังคมไทยบิดา มารดา มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุตร ถึงแม้ว่าบุตรจะเข้าไปอยู่ในโรงเรียนแล้ว แต่บิดา มารดา ก็ยังไม่ปล่อยให้เด็กมีอิสระได้เต็มที่ ทำให้เด็กมีการพึ่งตนเองและกล้าแสดงออกน้อย จึงเป็นเหตุให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบิดา มารดา มากกว่าบุคคลอื่นในสังคม จึงทำให้เด็กมีวุฒิภาวะช้ากว่าเด็กต่างประเทศ จนเป็นเหตุทำให้ยังคงติดอยู่ในลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนานกว่าในเด็กต่างประเทศ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการโกหกของเด็ก

1. เปรียบเทียบการโกหกของเด็กอายุ 5 - 11 ปี จำแนกตามระดับอายุ

1.1 เปรียบเทียบการโกหกในเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งมีระดับอายุต่างกัน มีการโกหกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า เด็กที่มีระดับอายุ 9 ปี และ 10 ปี มีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี และ 8 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ว่ากลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่มีระดับอายุสูงกว่ามีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุต่ำกว่า แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างอายุ 9 ปี และ 10 ปี กับอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี และ 8 ปี จึงแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม

1.2 เปรียบเทียบการโกหกในเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จำแนกตามระดับอายุ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งมีระดับอายุต่างกัน มีการโกหกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าเด็กที่มีระดับอายุสูงกว่ามีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อ 2 โดยไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงคู่เดียวคือระหว่างอายุ 9 ปี และ 10 ปี

ผลการศึกษาจากข้อ 1.1 และ 1.2 ที่สอดคล้องกับสมมติฐานชี้ให้เห็นว่าอายุเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการโกหกทั้งในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เนื่องมาจากเมื่อบุคคลมีอายุเพิ่มขึ้นก็ย่อมจะมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นโดยมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสังคมกว้างขวางขึ้นด้วย รวมถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และการได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ เพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะในสังคมไทยปัจจุบันที่กำลังก้าวสู่สังคมอุตสาหกรรม ทุกคนมีการแก่งแย่ง แข่งขัน เพื่อเอาตัวรอด สิ่งเหล่านี้ดูเหมือนจะเป็นสถานการณ์ที่เป็นการบีบบังคับไปในตัวให้มีการโกหกเพิ่มมากขึ้น ทั้ง ๆ ที่การโกหกก็เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใหญ่พยายามสั่งสอนเด็กไม่ให้กระทำ แต่การสั่งสอนนั้นคงไม่เพียงพอที่จะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมนี้ขึ้น เนื่องจากสิ่งที่เกิดควบคู่ไปกับการสั่งสอนของผู้ใหญ่ ก็คือการกระทำในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับการสั่งสอนนั่นเอง โดยผู้ใหญ่ที่กระทำนั้นก็คือบุคคลที่ใกล้ชิด ได้แก่ บิดา มารดา ซึ่งเป็นตัวแบบที่ใกล้ชิดกับเด็ก พฤติกรรมของบิดา มารดา จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และนำมาเป็นแบบอย่างได้ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางสังคม ดังที่แบนดูราได้กล่าวไว้ (Bandura. 1977 : 16 - 22) คือ การเรียนรู้จากแบบอย่าง (Learning Through Modeling) โดยเฉพาะตัวแบบใกล้ชิด ได้แก่ บิดา มารดา และการเรียนรู้โดยกระบวนการสังเกต (Process of Observational Learning) ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมและผลรวมที่ตามมา จากการกระทำของผู้อื่น ดังนั้น เมื่อเด็กเห็นผลที่ได้รับจากการโกหกของผู้ใหญ่เกิดผลในทางที่ดีจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่จะกระทำพฤติกรรมนี้ต่อไปในอนาคต และจากอิทธิพลของสื่อสารมวลชนด้านต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันทำให้เด็กมีโอกาสรับสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ได้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะจากโทรทัศน์และหนังสือต่าง ๆ จากงานวิจัยของ รุ่งเรือง บุญไธรส (ดวงแก้ว วัลลภวิสุทธิ์. 2529 : 15; อ้างอิงมาจาก รุ่งเรือง บุญไธรส. 2521 : 20) พบว่า ผู้ปกครองใช้เวลาส่วนใหญ่มากในการทำมาหากินโดยไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกในขณะที่ดูโทรทัศน์ ทำให้เด็กเกิดการเลียนแบบในสิ่งที่ไม่ดี เช่น การแสดงอารมณ์ขี้ริ้ว หรือแสดงพฤติกรรมอย่างผู้ร้าย และจากงานวิจัยของ ปฏิพัทธ์ กระแสนทร์ (ดวงแก้ว วัลลภวิสุทธิ์. 2529 : 16; อ้างอิงมาจาก ปฏิพัทธ์ กระแสนทร์. 2509) พบว่า ภาพยนตร์โทรทัศน์มีอิทธิพลในแง่เสีย คือ เด็กชอบเลียนแบบการกระทำของพระเอกและผู้ร้าย นอกจากนี้ นันทวัน สุชาโต ได้ศึกษาถึงผลของโฆษณาทางโทรทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมเด็ก พบว่าเด็กในช่วงอายุ 2 - 13 ปี สนใจสื่อโทรทัศน์มากที่สุด แต่ยังคงขาดประสบการณ์ในการแยกแยะจึงถูกจูงใจได้ง่าย (โครงการส่งเสริมสื่อมวลชน

เพื่อเด็ก. 2528 : 3 ; อ้างอิงมาจากนันทวัน สุชาโต. 2521.) และการโฆษณาต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ก็ล้วนแต่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การโกหกอย่างมากมายซึ่งจะกลายเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับเด็กได้ ถ้าไม่ได้รับการชี้แนะที่ถูกต้องจากผู้ใหญ่ รวมทั้งหนังสือต่าง ๆ ที่มีขายอย่างมากมาย โดยเฉพาะหนังสือการ์ตูนซึ่งมีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอย่างมากทั้งในด้านดีและเสีย เนื่องจากเด็กได้นำตัวเข้าไปผูกพันกับตัวละครในหนังสือและเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละครนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่ขาดการแนะนำจากผู้ใหญ่ จากงานวิจัยของวิล ออยู่ไว (2527 : 59 - 60) พบว่า กลุ่มเด็กที่อ่านหนังสือการ์ตูน เรื่องโคราเอมอน โดยมีการแนะนำที่ทัศนคติเชิงจริยธรรม สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการแนะนำ ดังนั้นถ้าเด็กอ่านหนังสือการ์ตูนที่มีเนื้อหาไปในทางไม่ดี เช่น การโกหก โดยขาดการแนะนำจากผู้ใหญ่ ก็อาจจะทำให้เด็กมีการเลียนแบบได้เหมือนกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้เด็กมีการโกหกเพิ่มมากขึ้น โดยสอดคล้องกับการศึกษาของปีเตอร์สัน, ปีเตอร์สัน และไดแอน (Peterson, Peterson and Diane. 1983 : 1529 - 1535) จากการสัมภาษณ์เด็กว่าเคยโกหกหรือไม่ พบว่าเด็ก 5 ปี ตอบว่าไม่เคยโกหกมาก่อนมีจำนวนมากถึงร้อยละ 75 และลดลงตามระดับอายุโดยเด็กอายุ 11 ปี นั้นพบว่า ไม่มีเด็กคนใดที่ตอบว่าไม่เคยโกหกมาก่อนเลย แสดงว่าเด็กยังมีอายุเพิ่มมากขึ้นจะมีการโกหกเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

สำหรับสาเหตุที่ไม่พบความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดในอายุ 9 ปี และ 10 ปี เนื่องจากเป็นช่วงอายุใกล้เคียงกัน มีพัฒนาการตามวัยอยู่ในช่วงวัยเด็กตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเช่นเดียวกัน เด็กจึงมีแนวความคิดการแสดงออกและพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน แต่กลับพบความแตกต่างระหว่างเด็กอายุ 8 - 9 ปี ทั้งที่อยู่ในช่วงวัยเด็กตอนปลายเช่นเดียวกัน เนื่องจากเด็กอายุ 8 ปี ซึ่งเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ยังไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้ดีเท่าเด็กอายุ 9 ปี อย่างเห็นได้ชัด ความสามารถในการรับสื่อ จึงน้อยกว่าเด็กอายุ 9 ปี โดยเฉพาะการอ่านหนังสือ และในด้านพัฒนาการทางภาษา พบลักษณะการพูดแบบคุ้ยไต่มาภายในเด็กอายุ 9 - 12 ปี (ประจักษ์ คำจิณ. 2526 : 263) จึงเป็นเหตุผลที่สนับสนุนว่าเด็กอายุ 9 ปี มีการโกหกมากกว่าเด็กอายุ 8 ปี ทั้ง ๆ ที่อยู่ในช่วงวัยเดียวกัน ส่วนการพิจารณาจัดกลุ่มการโกหกในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนั้น แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี และ 8 ปี กลุ่มหนึ่ง และกลุ่มอายุ 9 ปี และ 10 ปี อีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งพบว่ามี การโกหกมากกว่า ตามผลการวิจัยเป็นผลเนื่องจากในเด็กอายุ 9 ปี และ 10 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 ซึ่งจัดอยู่ในช่วงวัยเด็กตอนปลาย มีพัฒนาการด้านภาษาเพิ่มมากขึ้น จึงอ่านหนังสือได้เพิ่มมากขึ้นและ

มีการพูดเชิงสังคมมากขึ้น โดยมีหัวข้อที่เด็กชอบสนทนามากเกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้พบ เช่น บ้าน ครอบครัว เกม กีฬา ภาพยนตร์ และรายการโทรทัศน์ เป็นต้น (ประจักษ์ คำจิณ. 2526 : 263) ล้วนแต่เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้รับสื่อต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น และจากงานวิจัย เรื่องอิทธิพลของสื่อต่อเด็กในกรุงเทพมหานคร (สุกัญญา ตีระวนิช และนันทริกา คัมไพโรจน์. 2528 : 16) พบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่เด็กชอบมากที่สุด โดยมีจุดที่เป็นอันตราย คือ การให้ข้อมูลที่ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เกี่ยวข้องมาจากการพึ่งพิงข้อมูลมักรายการบันเทิงเป็นหลัก การไม่ให้ความสำคัญแก่ผู้ชมที่เป็นเด็กเท่าที่ควรโดยขาดความรู้ความเข้าใจ เป็นสาเหตุที่ทำให้รายการโทรทัศน์ ของไทยไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเด็ก และจากงานวิจัยของบำรุงสุข สีหอาไพ จานง วิบูลย์ศรี และสุกัญญา ตีระวนิช (2521 : 31 - 34) พบว่า เด็กจะใช้โทรทัศน์ในฐานะสื่อของความบันเทิง มากกว่า และถูกนำเข้าสู่โลกของความเพ้อฝันมากกว่าความเป็นจริง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการโกหก ในหลายด้านโดยผู้ผลิตรายการจะมุ่งเน้นแต่ความบันเทิงเท่านั้น จึงทำให้ปริมาณการโกหกเพิ่มขึ้น ตามปริมาณของการรับสื่อในเด็ก

2. การเปรียบเทียบการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีการโกหกมากกว่ากลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อ 3 แสดงให้เห็นว่า สถิติปัญญาเป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการโกหก เนื่องจากตามทฤษฎีพัฒนาการทางสถิติปัญญา ของเพียเจท์ (Elkind. 1967 : 1024 - 1033) ลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กรวมักจะพบในขั้นก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Period) ในช่วงอายุ 2 - 7 ปี ซึ่งเด็กจะมองโลกโดยใช้ความคิดของตนเองเพียงฝ่ายเดียว มิได้คำนึงถึงผู้อื่นว่าจะคิดหรือรู้สึกอย่างไร ทำให้มีขอบเขตการรับรู้แคบ และยังไม่สามารถใช้เหตุผลได้อย่างสมบูรณ์ เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นจนเข้าสู่ขั้นปฏิบัติการด้านรูปธรรม (Concrete Operation) ในช่วงอายุ 7 - 11 ปี ซึ่งมีพัฒนาการทางสถิติปัญญาสูงขึ้น สามารถแสดงเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ได้เพิ่มขึ้น ลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่พบในเด็กเล็กก็จะหมดไป จึงเป็นสิ่งที่แสดงว่า เด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและมีสติปัญญาเพิ่มมากขึ้น มีการโกหกมากกว่าเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งมีสติปัญญาค่ากว่า ทั้งนี้ อาจเป็นผลเนื่องมาจากเมื่อเด็กมีสติปัญญาสูง พูดโกหกโดยสามารถคิดหาเหตุผลมาใช้ประกอบแล้ว ได้รับคำยกย่องชมเชย หรือรางวัล แทนที่จะถูกลงโทษ จึงทำให้เด็กสามารถพัฒนาการใช้เหตุผล

มาประกอบในการโกหกได้อย่างเหมาะสม โดยเมื่อโกหกได้เป็นผลสำเร็จในครั้งแรก ถ้าไม่ได้รับรางวัลหรือลงโทษก็จะทำให้มีการโกหกเพิ่มมากขึ้นไปเรื่อย ๆ ดังทฤษฎีเงื่อนไขแบบปฏิบัติการของสกินเนอร์ (Skinner's Operant Conditioning) (ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร, 2526 : 296; อ้างอิงมาจาก โทมัส อาร์. เมอเร. ม.ป.ป.) ที่แสดงว่าเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นพฤติกรรมส่วนใหญ่จะเป็นผลมาจากการวางเงื่อนไขแบบปฏิบัติการ ถ้าผลที่เกิดขึ้นได้รับรางวัลพฤติกรรมนั้นก็จะเพิ่มอัตรามากขึ้นในเวลาต่อมา แต่ถ้าผลที่เกิดขึ้นนั้นก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือล้มเหลว พฤติกรรมนั้นก็ลดน้อยลง รางวัลจะเป็นตัวทำให้ผลของพฤติกรรมมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และในทางตรงกันข้าม คือ การที่ไม่ได้รับรางวัลจะมีผลทำให้แนวโน้มที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมลดน้อยลง จึงเห็นได้ว่า การให้รางวัลหรือการได้รับแรงเสริมในทางบวกจะเป็นปัจจัยทำให้เด็กมีการโกหกเพิ่มมากขึ้น

การวิเคราะห์เพิ่มเติม

3. เปรียบเทียบการโกหกของเด็ก จำแนกตามโรงเรียนในเขตชุมชน และเขตชานเมือง ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนจากโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตชุมชนมีการโกหกมากกว่าเด็กจากโรงเรียนในเขตชานเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากที่ผู้วิจัยได้สอบถามถึงภูมิหลังของเด็กจากทั้ง 2 โรงเรียน พบว่า เด็กจากโรงเรียนในเขตชานเมือง ส่วนใหญ่บิดา มารดา จะรับราชการ โดยบิดาจะรับราชการทหารเป็นส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาที่ดีพอควร และมีการอบรมสั่งสอนบุตรให้อยู่ในกฎระเบียบ มีการลงโทษเด็กเมื่อมีการทำผิด อย่างมีเหตุผล ซึ่งแตกต่างจากเด็กที่มาจากโรงเรียนในเขตชุมชน ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีความแตกต่างกันมาก โดยมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย มีอาชีพค้าขาย และเด็กบางคนมาจากครอบครัวที่แตกแยกฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับการศึกษาของผู้ปกครองจึงค่อนข้างต่ำ รวมถึงไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอนบุตร จึงเป็นเหตุทำให้เด็กจากโรงเรียนในเขตชุมชนมีการโกหกมากกว่า แสดงให้เห็นว่า ลักษณะพื้นฐานทางครอบครัว รวมถึงรายได้และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนั้นมีอิทธิพลต่อการโกหกของเด็กอย่างเห็นได้ชัด

4) การเปรียบเทียบจำนวนคำตอบของเด็กที่โกหก แยกตามสถานการณ์ที่จัดแบ่งจากการ มีปฏิสัมพันธ์กับครู บิดา มารดา พี่น้อง ญาติ และเพื่อน

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนคำตอบการโกหกของเด็กในกลุ่มที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานข้อ 2 อย่างไรก็ตาม เมื่อดูจำนวน คำตอบของเด็กที่ไม่โกหก (ตาราง 12) พบว่า มีจำนวนคำตอบมากกว่าเด็กที่โกหก (ตาราง 9) เป็นอย่างมาก แสดงว่าแม้เด็กจะมีการโกหกเพิ่มมากขึ้นตามระดับอายุก็ตาม แต่ก็ยังมีจำนวน คำตอบของเด็กที่ไม่โกหกอยู่มาก ซึ่งอาจจะเป็นอิทธิพลจากการอบรมสั่งสอนและวัฒนธรรมไทย ด้วยก็ได้ เป็นที่น่าสังเกตอยู่ว่าในเด็กอายุ 5 ปี มีจำนวนคำตอบของการโกหกมากกว่าเด็กอายุ 6 ปี และ 7 ปี ก็เนื่องมาจากการพูดโกหกในเด็กอายุ 5 ปีนั้น อาจเป็นคำพูดที่เกิดจากจินตนาการซึ่ง ผู้ใหญ่มองเสมือนหนึ่งเป็นการบิดเบือนจากความเป็นจริง นั่นคือเด็กพูดโกหกโดยไม่เจตนาหรือตั้งใจ โกหก ทั้งนี้เพราะยังติดยึดอยู่ในวัยที่มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสแติน และ สแติน (Piaget. 1960 : 160; citing Stern and Stern. 1909/1931) กล่าวว่าเป็นการโกหกเทียม อันเป็นผลเนื่องมาจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จึงดูเสมือนว่าเป็นการโกหกซึ่งจะต้องแยกแยะ กันด้วยเหตุผลในการโกหกของเด็กอีกชั้นหนึ่ง โดยเหตุผลของเด็กจะเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของ ตนเองเป็นหลัก ไม่สนใจความคิดหรือการรับรู้ของผู้อื่น เด็กจะมีลักษณะการคิดมุ่งไปที่ด้านใดด้าน หนึ่งของสถานการณ์ ซึ่งเป็นสาเหตุที่มีการใช้เหตุผลไม่สมเหตุสมผล จึงยังมีความกลัวว่าเด็กพูดโกหก

สำหรับผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ใกล้ชิดพบว่า ในกลุ่มเด็กที่ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี 8 ปี และ 9 ปี 10 ปี มีจำนวนคำตอบการ โกหกต่อพี่น้องมากที่สุด เด็กอายุ 8 ปี และ 9 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อบิดาน้อยที่สุด

ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง พบว่า เด็กอายุ 6 ปี 7 ปี และ 11 ปี มี จำนวนคำตอบการโกหกต่อครูมากที่สุด เด็กอายุ 8 ปี และ 9 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อ พี่น้องมากที่สุด เด็กอายุ 10 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อมารดามากที่สุด เด็กอายุ 7 ปี และ 8 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อเพื่อนและญาติน้อยที่สุด เด็กอายุ 9 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหก ต่อมารดาน้อยที่สุด ส่วนเด็กอายุ 10 ปี และ 11 ปี มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อบิดาน้อยที่สุด

จากผลการศึกษาที่ได้นี้ เมื่อพิจารณาโดยรวมจะพบว่า ในเด็กที่มีระดับอายุต่ำมีจำนวน คำตอบการโกหกต่อมารดามากที่สุด โดยที่มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อครูและเพื่อนน้อยที่สุด เนื่องจากในเด็กเล็กเพิ่งเริ่มจะเข้าโรงเรียน และออกสู่สังคมภายนอกบ้าน จึงเพิ่งเป็นการเริ่ม

มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ดังนั้นมารดาจึงยังเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดมากกว่าบุคคลอื่น เด็กจะยังกระทำตนให้เป็นที่รักของมารดาอยู่ เด็กจึงต้องเรียนรู้ที่จะกระทำในสิ่งที่ทำให้มารดามีความรักใคร่ และพึงพอใจ ประกอบกับตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก เด็กที่มีอายุ 2 - 7 ปี จะอยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ขั้นที่ 1 คือ การมุ่งที่จะหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษทางกาย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์: 2520 : 43; อ้างอิงมาจาก Kohlberg, 1976 : 32) ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วมารดาจะเป็นผู้กระทำมากกว่าบุคคลอื่น จึงทำให้เด็กมีจำนวนคำตอบการโกหกต่อมารดามากที่สุด ในทางกลับกันครูและเพื่อนเป็นบุคคลที่เด็กเพิ่งจะเริ่มมีปฏิสัมพันธ์ด้วยรวมทั้งในวัยเด็กเล็กก็ยังติดอยู่กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จึงไม่มีเหตุผลและความจำเป็นที่ต่อครูและเพื่อน แต่หลังจากที่เด็กเริ่มมีปฏิสัมพันธ์กับทางโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น บุคคลที่มีบทบาทต่อการลงโทษและให้รางวัลกับเด็กมากขึ้นก็คือ ครู จึงพบว่า ในเด็กที่มีอายุเพิ่มมากขึ้นจะมีจำนวนคำตอบการโกหกต่อครูมากที่สุด โดยที่มีจำนวนคำตอบการโกหกต่อบิดาน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นบุคคลที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วยน้อย โดยเฉพาะในสังคมไทยที่ส่วนใหญ่แล้วบิดาจะเป็นผู้นำของครอบครัวต้องทำงานนอกบ้าน และมีเวลาอยู่กับบุตรน้อยกว่าบุคคลอื่น เด็กจึงมีการโกหกต่อบิดาน้อยมาก แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนั้น ทั้งในเด็กเล็กและเด็กโตกลับมีจำนวนคำตอบในการโกหกต่อครูมากที่สุด ซึ่งอาจจะเกี่ยวเนื่องมาจาก กลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนั้นเป็นเด็กที่มีวุฒิภาวะ และมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมดีกว่ากลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ทำให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับครูได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นครูจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทและใกล้ชิดกับเด็ก จึงทำให้เด็กพยายามกระทำในสิ่งที่ครูชอบ และตนจะได้ไม่ถูกลงโทษหรือทำให้ได้รับรางวัล ตามทฤษฎีของโคลเบอร์กดังกล่าวข้างต้นสำหรับขั้นที่ 1 และสำหรับขั้นที่ 2 ในเด็กอายุ 7 - 10 ปี ก็เพื่อการแสวงหารางวัล ซึ่งเป็นเหตุผลที่สนับสนุนให้เด็กมีการโกหกต่อครูมากที่สุด และโดยทางกลับกันเด็กก็จะมีการโกหกต่อมารดาและบิดาน้อยลง เนื่องจากบิดาและมารดามีอิทธิพล และบทบาทน้อยลงกว่าครู ทั้งนี้รวมถึงจากการที่บิดา มารดาไม่มีเวลาให้แก่บุตร และการใกล้ชิดที่น้อยลงก็เป็นได้

สรุปได้ว่า จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่แวดล้อมเด็กนั้น ถ้าบุคคลใดมีบทบาทต่อเด็กในด้านการลงโทษ การให้รางวัล ผนวกกับความใกล้ชิดเด็กมากก็จะทำให้เด็กมีการโกหกต่อบุคคลเหล่านั้นได้มาก และถ้าบุคคลใดที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วยน้อย โดยที่ไม่มีอิทธิพลในการลงโทษ หรือให้รางวัลแก่เด็ก ก็จะทำให้มีการโกหกต่อบุคคลผู้นั้นลดน้อยลงไป

จากผลการศึกษาที่นำมาอภิปรายผลในตอนที่ 2 นี้ สรุปได้ว่า ผลการศึกษาในครั้งนี้ได้ผลตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และได้ผลตรงกับงานวิจัยอื่น ๆ จึงเป็นข้อสนับสนุนที่ยืนยันได้ว่าในเด็กอายุ 5 - 11 ปี มีการโกหกเพิ่มมากขึ้นตามระดับอายุ โดยมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องคือ อายุ ลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นพัฒนาการทางสติปัญญาด้านหนึ่ง การอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมทั้งจากโรงเรียน ครอบครัว และบุคคลที่ใกล้ชิด สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการโกหกของเด็กทั้งสิ้น

ตอนที่ 3 การศึกษาเหตุผลและรูปแบบการโกหกของเด็ก

1. การศึกษาเหตุผลในการโกหกของเด็กอายุ 5 - 11 ปี จำแนกตามระดับอายุ ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลในการโกหกของเด็กส่วนใหญ่ในทุกระดับอายุ ทั้งกลุ่มที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ใช้เหตุผลโดยจัดแบ่งตามทฤษฎีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก อยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ ขั้นที่ 1 โดยเริ่มมีขั้นที่ 2 ในอายุ 7 ปีและมีขั้นที่ 3 ในอายุ 9 ปี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของโคลเบอร์ก คือ เด็กระดับอายุ 2 - 10 ปี จะมีพัฒนาการในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ ซึ่งเด็กจะเลือกทำพฤติกรรมเฉพาะที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ไม่คำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้อื่น ในขั้นที่ 1 คือ การมุ่งที่จะหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษ เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ ดังนั้นถ้าเด็กได้รับการลงโทษที่รุนแรงจนเกินเหตุและขาดเหตุผล จึงเป็นเหตุให้เด็กพยายามทำทุกวิถีที่จะให้พ้นการลงโทษโดยไม่คำนึงว่าการกระทำพฤติกรรมนั้นจะถูกต้อนหรือไม่ ดังเช่นการโกหก ส่วนขั้นที่ 2 คือ การเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตนเองเท่านั้น ถ้าขาดการชี้แนะที่ถูกต้องหรือขาดการอบรมสั่งสอนก็เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กมีการโกหกเพิ่มมากขึ้น โดยที่เด็กจะคำนึงถึงแต่ตนเองมิได้คำนึงถึงผลเสียที่ผู้อื่นจะได้รับ

2. การศึกษารูปแบบการโกหกของเด็กอายุ 5 - 11 ปี จำแนกตามระดับอายุ ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีรูปแบบการโกหกตามลักษณะกลวิธีการป้องกันตนเองของพรอยด์ 3 รูปแบบคือ การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) การขีดโทษ (Projection) และการปฏิเสธ (Denial) โดยพบว่า มีรูปแบบการโกหกแบบการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของปีเตอร์สัน, ปีเตอร์สัน และไดแอน (Peterson, Peterson and Diane. 1983 : 1529 - 1535) และงานวิจัยของวาสเวิร์ทและบราวน์นิง (Wadsworth and Browning.

1986 : 50) ในแง่ที่ว่า การโกหกมีส่วนเกี่ยวข้องกับกลวิธานการป้องกันตนเอง และสอดคล้องกับ คำกล่าวของประสพ รัตนากร (2526 : 222 - 223) ว่า การกล่าวโทษผู้อื่นก็เป็นรูปแบบหนึ่ง ของการโกหก แต่จากงานวิจัยพบว่า มีรูปแบบการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองมากที่สุด ทั้งนี้ อาจ เนื่องมาจากการตอบโกหกโดยมีเหตุผลมาประกอบนั้นทำให้ผู้ฟังมีความเชื่อได้มากกว่า และทำให้ การตอบในลักษณะนี้ไม่เกิดผลเสียต่อผู้อื่นอีกด้วย

การวิเคราะห์เพิ่มเติม

3. การศึกษาปริมาณและเหตุผลของเด็กที่ไม่โกหก อายุ 5 - 11 ปี จำนวนตามระดับ อายุ ผลการศึกษาพบว่า เด็กส่วนใหญ่เป็นเด็กที่ไม่โกหก และจากจำนวนคำตอบของเด็กที่ไม่โกหก ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง นั้นพบว่า มีแนวโน้มที่จะลดลงตามระดับอายุ โดยเหตุผลของ เด็กที่ไม่โกหกส่วนใหญ่ในทุกระดับอายุ ทั้งในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลางใช้เหตุผลโดยจัดแบ่งตามทฤษฎีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก อยู่ในระดับ ก่อนกฎเกณฑ์ขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ตามลำดับ แต่ก็ได้ผลเป็นที่น่าสังเกตว่าพบการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 และ ขั้นที่ 4 ตั้งแต่อายุ 8 ปี โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็น ศูนย์กลางนั้นพบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 4 ค่อนข้างมาก

ผลการศึกษาที่ได้นี้ พบสอดคล้องกับเหตุผลในการโกหกของเด็กส่วนใหญ่ ที่มีการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมอยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 เช่นกัน ซึ่งก็เป็นไปตามพัฒนาการในการ ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก ในระดับอายุ 2 - 10 ปี ซึ่งเด็กจะเลือกกระทำพฤติกรรมเฉพาะ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่นในขั้นที่ 1 คือ เด็กต้องการจะ หลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษจึงพูดความจริงและยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ที่มีอำนาจเหนือตน และ ขั้นที่ 2 คือ การเลือกกระทำตามความพอใจของตน โดยเด็กมีความคิดว่า การที่พูดความจริงจะได้ รับรางวัลต่าง ๆ ทั้งในด้านความรักและคำชมเชยจึงเห็นได้ว่า การลงโทษและการให้รางวัลแก่ เด็กนั้นก่อให้เกิดพฤติกรรมได้ทั้งทางบวกและทางลบ และจากทฤษฎีเงื่อนไขแบบปฏิบัติการของ สกินเนอร์ (Skinner's Operant Conditioning) (ดวงเดือน ศาสตราจารย์. 2526 : 297 - 298; อ้างอิงมาจากโทมัส อาร์ เมอเร. ม.ป.ป.) แสดงว่าการเสริมกำลังทางบวก (Positive Reinforcement) และการลงโทษ (Punishment) ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่

ฟังบรรยายโดยบิดา มารดา หรือครู ต้องรู้จักการลงโทษดี และใช้การลงโทษอย่างมีเหตุผลจึงจะ ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ฟังบรรยาย ทั้งนี้เป็นเครื่องยืนยันว่าการลงโทษที่เด็กในกลุ่มไม่โกหกได้รับ เป็นการลงโทษอย่างมีเหตุผลมิใช่มีแต่ความรุนแรง และเกิดจากอารมณ์ ดังนั้นการลงโทษเด็กจึง ต้องกระทำอย่างถูกวิธีเพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ฟังบรรยาย

จากผลการศึกษาที่พบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่ 3 และระดับที่ 4 ตั้งแต่อายุ 8 ปี นั้นว่า เด็กกลุ่มนี้มีพัฒนาการทางจริยธรรมที่เร็วมาก โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มที่ไม่ยึดตนเองเป็น ศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับค่ากล่าวของโคลเบอร์ก ที่ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุ และพัฒนาการทางสติปัญญา โดยกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาสูงกว่า กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524 : 38; อ้างอิงมาจาก Kohlberg. 1964 : 405)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการโกหกก็คือ สิ่งแวดล้อม อันได้แก่ ครอบครัว และสื่อมวลชนด้านต่าง ๆ ที่เด็กได้พบในชีวิตประจำวัน ทำให้มีปริมาณการโกหกเพิ่มมากขึ้นตาม ระดับอายุอย่างเห็นได้ชัด อีกทั้งสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อไปสู่ สังคมอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการแข่งขัน ต่อสู้เอาตัวรอดกันมากขึ้น เหล่านี้ล้วนแล้วแต่จะเป็นสิ่งที่ ทำให้ปริมาณการโกหกเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น จากแง่คิดดังกล่าวนี้นับได้ว่า เป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียนรวมถึงสื่อมวลชนต่าง ๆ จะได้นำมาพิจารณาและตระหนัก ถึงหน้าที่ที่มีร่วมกันในการป้องกันไม่ให้เด็กมีปริมาณการโกหกเพิ่มมากขึ้น โดยครอบครัวน่าจะเป็น แหล่งเริ่มต้นในการกระทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็ก เนื่องจากเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดตัวเด็กและมี อิทธิพลต่อการเป็นตัวแบบกับเด็กมากที่สุด สิ่งที่พึงหลีกเลี่ยงประการแรกก็คือ การอบรมสั่งสอนให้เด็ก ไม่โกหกแต่ผู้สั่งสอนกับกระทำในพฤติกรรมที่ตรงกันข้าม โดยมักจะให้เหตุผลว่ามีความจำเป็นต่าง ๆ ที่จะต้องกระทำจึงทำให้เด็ก เลือกละเลยแบบพฤติกรรมมากกว่าจะเชื่อฟังตามคำสั่งสอน

ส่วนโรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งที่มีบทบาทสำคัญไม่น้อยไปกว่ากันนั้น ก็ควรจะสอดแทรกหลักจริยธรรมด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น มีการสอนซึ่งเน้นการปฏิบัติมากกว่าหลักวิชาการ อันเป็นการสอนที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากทำให้เด็กไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการแต่ขาดในด้านคุณธรรม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความไม่สงบสุขของสังคมได้ในอนาคต

สำหรับสื่อมวลชน ซึ่งปัจจุบันยังมีบทบาทมากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นลำดับนั้น ไม่ว่าจะ เป็นโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ควรคำนึงถึงการปลูกฝังความคิดในทางที่ถูกต้องเหมาะสมแก่เด็ก การผลิตสิ่งใดออกมาสู่สายตาสังคมควรคำนึงถึงความดีงามและแนวทางที่ก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมให้มากที่สุด การคำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ส่วนตนเพียงฝ่ายเดียว อาจจะเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเองทางด้านจิตใจของเยาวชนในชาติ และก่อให้เกิดผลที่ไม่พึงประสงค์ในระยะยาวได้

2. จากผลการศึกษาในด้านเหตุผลของเด็กที่โกหกและไม่โกหก พบว่า เด็กใช้เหตุผลเกี่ยวข้องกับการลงโทษและให้การเสริมแรงรองลงมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทั้งการลงโทษและให้การเสริมแรง ก่อให้เกิดพฤติกรรมได้ทั้งทางบวกและทางลบ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กจึงควร จะมีความเข้าใจพัฒนาการของเด็ก และนำการลงโทษมาใช้กับเด็กอย่างถูกวิธีเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาโดยมีการลงโทษที่ประกอบไปด้วยเหตุผล พร้อมทั้งอธิบายถึงเหตุผลในการลงโทษและอบรมสั่งสอนเด็กด้วย อย่าใช้อารมณ์ส่วนตัว หรือใช้ความรุนแรงโดยขาดเสียซึ่งเหตุผลที่เหมาะสม เพราะจะทำให้เกิดผลเสียตามมามากกว่าผลที่ดี ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กควรจะต้องมีเวลาให้กับเด็กมากขึ้น และสอบถามถึงเหตุผลในการพูดและการกระทำของเด็ก ด้วยความรักและเข้าใจ

สำหรับเหตุผลของเด็กที่ไม่โกหก จากการวิจัยได้ผลเป็นที่น่าสังเกตว่า มีจำนวนคำตอบที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมในหลายคำตอบ ซึ่งเด็กที่ไม่โกหกใช้เหตุผลว่า การโกหกเป็นการผิดศีลข้อ 4 หรือการโกหกเป็นบาป แสดงว่าการอบรมทางศาสนามีส่วนช่วยขัดเกลานิสัยเด็กไม่ให้เกิดประพฤตินิด จึงเป็นสิ่งที่ชี้แนะให้เห็นว่า ในการอบรมสั่งสอนเด็กทั้งในครอบครัวและโรงเรียนถ้าได้นำการอบรมจริยธรรมตามวิถีทางพุทธศาสนามาใช้จะช่วยขัดเกล้าให้เด็กเป็นผู้มีจริยธรรมและคุณธรรมที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จึงไม่สามารถสรุปความเป็นเหตุเป็นผลของความเกี่ยวข้องของตัวแปรต่าง ๆ กับการโกหกของเด็กได้แน่นอน จึงควรมีการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาถึงผลของความเกี่ยวข้องของตัวแปรต่าง ๆ กับการโกหก ในเชิงความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อประโยชน์ต่อการเป็นแนวทางที่จะป้องกันไม่ให้เด็กมีการโกหกเพิ่มมากขึ้นต่อไป
2. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะในกลุ่มเด็กอายุ 5 - 11 ปี เท่านั้นจึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติม ในเด็กวัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ ต่อไป เพื่อทำการเปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนถึงแนวโน้มต่อการเพิ่มปริมาณการโกหก จากวัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่
3. จากการวิจัยพบว่า เด็กจะใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น ในขณะที่มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม คือ การโกหกเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน โดยยังไม่ทราบสาเหตุอย่างแน่ชัดว่าเกิดจากสิ่งใด โดยอาจจะเกี่ยวข้อง กับสติปัญญาที่สูงขึ้น หรือปัจจัยในด้านอื่น จึงควรที่จะทำการศึกษาต่อไป เพื่อให้ทราบเหตุผลที่แน่ชัด
4. สำหรับเด็กที่มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดี คือ ไม่โกหก และใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับขั้นต่างกันนั้น น่าจะมีการศึกษาติดตามพฤติกรรมของเด็กเหล่านั้นในเชิงเปรียบเทียบหรือศึกษาต่อไปว่าจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดีตลอดไปหรือไม่ และศึกษาถึงปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้อง และสนับสนุนให้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม พัฒนาไปในทางที่ดีเพื่อที่จะนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้พัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการทางด้านจริยธรรมที่ดีต่อไป
5. ควรจะมีการศึกษาถึงวิธีการแก้ไขและปรับพฤติกรรมของเด็กที่โกหก ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ถูกต้อง เพื่อลดพฤติกรรมโกหก ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและเกิดผลเสียให้ลดน้อยลงก่อนที่จะเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ ตามแนวโน้มที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้
6. ควรจะมีการวิจัยเรื่อง "การพูดจริง" เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยฉบับนี้

บรรณากรรม

บรรณานุกรม

- กวีรินทร์ ธรรมนุต. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดโดยการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กที่มีความแตกต่างกันในด้านการอบรมเลี้ยงดูและการยอมรับของกลุ่มเพื่อน. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัสสาเนา.
- โครงการส่งเสริมสื่อมวลชนเพื่อเด็ก. เอกสารการเสวนาเรื่องจรรยาบรรณของการโฆษณาทางโทรทัศน์กับอนาคตของเด็กไทย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- ชาณุวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. ✓
- ณรงค์ศักดิ์ ทะละภักฎ. "คุณธรรมสี่ประการ." ไทยรัฐ. 19 กันยายน 2529. หน้า 8.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2524. ✓
- _____. ตำราจิตวิทยาการพัฒนาจริยธรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. ✓
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. ✓
- ดวงเดือน ศาสตรภักฎ. เอกสารประกอบการสอนวิชา Piagetian Theory. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. ✓
- ดวงแก้ว วัลลภวิสุทธิ์. ความคิดเห็นของพ่อแม่เกี่ยวกับข้อดีผลของโทรทัศน์ที่มีต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัสสาเนา.
- ทรง จิตประสาธ. สอนจริยศึกษาด้วยเพลง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไอเดียนส์ไตร์, 2531.

- ทิพย์รัตน์ บรรจงเขียน. การทดลองสอนเรื่องความซื่อสัตย์แก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาแตกต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์. ปรินิพพานินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- ไพฑูริย์ อาร์ เมอเร. การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก. แปลและเรียบเรียงโดย ดวงเดือน ศาสตราภรณ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- บำรุงสุข สีหอำไพ, จานง วิบูลย์ศรี และสุกัญญา ตีระวนิช. "อิทธิพลของโทรทัศน์ต่อเด็กไทย 2518," ใน รายงานการสัมมนาเรื่องนโยบายการสื่อสารแห่งชาติ. หน้า 31 - 34. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2521.
- ประผลต์ คำนิม. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. ✓
- ประภาพรพันธ์ กรโกสิยกาจ. การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- ประภาศรี สีหอำไพ. พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ประสพ รัตนากร. ใจเขาใจเรา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2526. ✓
- ประสาร ทิพย์ธารา. พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2521.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : 2525. ✓
- ไพศาล หวังพานิช. วิธีการวิจัย. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- โรเบิร์ต อี ซิลเวอร์แมน. จิตวิทยาทั่วไป. แปลและเรียบเรียงโดย สุปราณี สนธิรัตน์ และคนอื่น ๆ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2529.
- รักตวรรษ ศิริภาพร. ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ได้เล่นกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง. ปรินิพพานินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

- วัฒนา บุญฤทธิ์. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์และความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต่างกัน. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ :
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2525.
- วิมล อยู่ไว. การศึกษาผลการอ่านหนังสือการ์ตูนเรื่องไดราเอมอนต่อทัศนคติเชิงจริยธรรมของ
นักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ศรีสุตา พิธิษฐศักดิ์. ผลของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็น
ตำแหน่งของวัตถุของเด็กก่อนบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- สุกัญญา ตีระวนิช และนันทริกา คุ่มไพโรจน์. รายงานการวิจัยอิทธิพลของสื่อต่อเด็กใน
กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน
เยาวชนแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2528.

A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms.
9th ed. U.S.A : David McKay Company, 1986.

Bandura, Albert. Special Learning and Personality Development.
New York : Holt, Rinehart and Winston, 1977.

Borke, Helene. "Piaget's Mountains Revisited : Changes in the
Egocentric Landscape," Developmental Psychology. 11 :
240 - 243 ; 1975.

Coie, John D. and others. "Specific Transitions in the Development
Spatial Perspectives Taking Ability," Developmental Psychology.
9 : 167 - 177 ; 1973.

Elkind, David. "Egocentrism in Adolescence," Child Development.
38 : 1024 - 1033 ; 1967.

- Elkind, David. Children and Adolescents : Interpretive Essays on Jean Piaget. New York : Oxford University Press, 1970.
- Falkenberg G. Luegen. Tuebinger : Max Niemeyer Verlag, 1982. ✓
- Fishbein, Harold D. and others. "Children's Understanding of Spatial Relations Co-ordination of Perspectives," Developmental Psychology. 7 : 21 - 23 ; 1972.
- Flavell, J.H. The Developmental Psychology of Jean Piaget. New Jersey : Van Nosteand, 1963.
- Ford, Martin E. "The Construct Validity of Egocentrism," Psychological Bulletin. p. 1169 - 1185. New York : John Willy and Son Company, 1979.
- Holstein, C.B. "Irreversible, Stepwise Sequence in The Development of Moral Judgement : A Longitudinal Study of Works and Females," Child Development. 47 : 51 - 61 ; 1976. ✓
- Hoy, E.A. "Measurement of Egocentrism in Children's Communication," Developmental Psychology. 10 : 392 ; 1974.
- Lickona, Thomas. Moral Development and Behavior : Theory Research and Social Issues. New York : Holt - Rinehart and Winston, 1976.
- Longman Dictionary of Psychology and Psychiatry. New York : A Walter D. Glanze Book, 1981. ✓
- Neale, John M. "Egocentrism in Institutionalized and Noninstitutionalized Children," Child Development. 37 : 97 - 101 ; 1966.
- Peterson, C.C., J.L.Peterson, and D. Seeto. "Developmental Changes in Ideas about Lying," Child Development. 54 : 1529 - 1535 ; 1983. ✓

- Piaget, Jean. The Moral Judgement of The Child. 3rd ed. Illinois : Free Press, 1960. ✓
- Psychology Today. P. 149. 2nd ed. Del Mar, California : An Introduction. GRM Book, 1972. ✓
- Robeck, Mildred C. Infants and Children. New York : McGraw - Hill, 1978.
- Rubin Kenneth H. and others. Development of Spatial Egocentrism and Conservation across Life Span," Developmental Psychology. 9 : 432 ; 1973.
- Salatas, Harrect and John H. Flavell. "Perspective Taking : The Development of Two Components of Knowledge," Child Development. 47 : 103 - 109 ; 1976.
- Smart, Mollie S. and Russel C. Smart. Children Development and Relationship. New York : Macmillan Company, 1967.
- Strichartz, Abigail F, and Roger V. Burton. "Lies and Truth : A study of the Development of the Concept," Child Development. 61 (1) : 211 - 220 ; February, 1990. ✓
- Wadsworth and Browning. "The Meaning and Experience of Lying in Adolescence : Defense against Vulnerability," Dissertation Abstracts International. : 50 ; 1986. ✓
- Webster's School Dictionary. U.S.A. : American book Company, 1980. ✓
- Wimmer, H., S. Gruber, and J. Perner. "Young Children's Conception of Lying : Lexical Realism - Moral Subjectivism," Journal of Experimental Child Psychology. 37 : 1 - 30 ; 1984.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาพแสดงเครื่องมือวัดการยืดตนเองเป็นศูนย์กลาง

เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

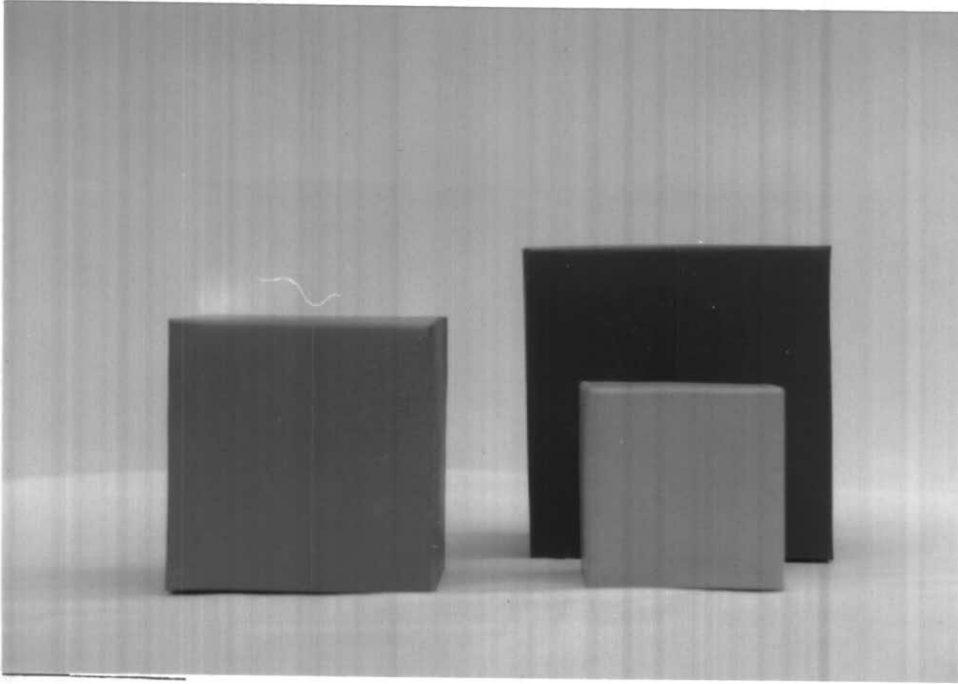
คำอธิบาย

เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนี้ ผู้วิจัยได้นำมาจากเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของ ศรีสุตา พิธิษฐ์ศักดิ์ ซึ่งดัดแปลงมาจากเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของ เพียเจท์ และฮอย (Piaget and Hoy) โดยให้เครื่องมือที่เป็นรูปทรงเรขาคณิตที่มีขนาดและสีต่าง ๆ วางอยู่ ณ ตำแหน่งที่ต่างกัน เครื่องมือดังกล่าวใช้ควบคู่กับภาพถ่ายสีแสดงถึงการมองเห็นของบุคคลที่นั่งอยู่ทางด้านหน้า ด้านซ้าย ด้านขวา และด้านหลังของรูปทรงเรขาคณิต ซึ่งมีทั้งหมด ๔ ชุด คือ ชุดรูปทรงสี่เหลี่ยมด้านเท่า ชุดรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมู ชุดรูปทรงห้าเหลี่ยมด้านเท่า และชุดรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่า

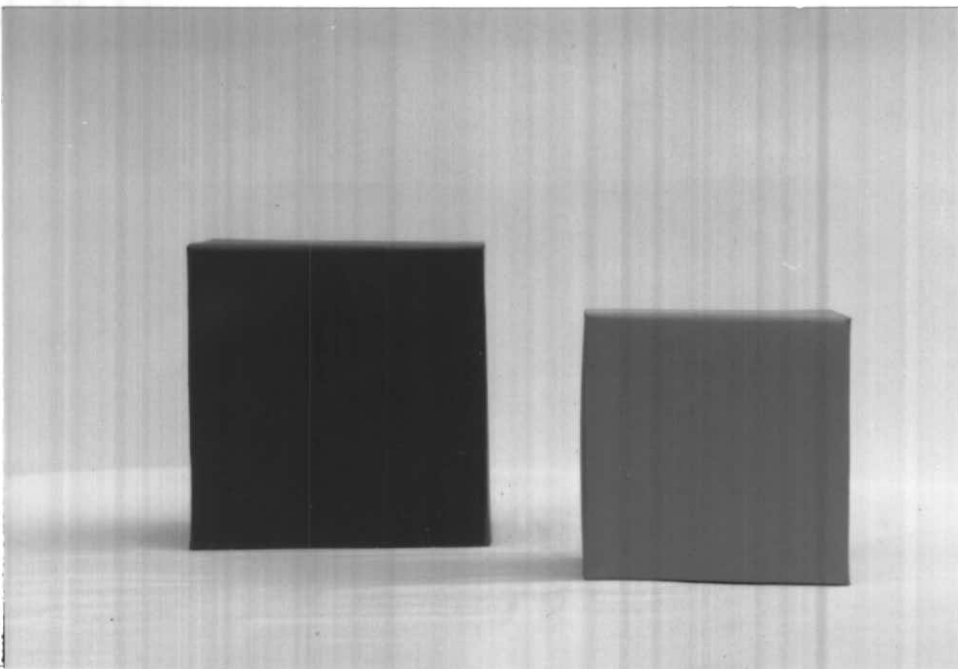
ในขั้นเริ่มต้นการทดสอบผู้วิจัยให้เด็กเทียบสีรูปทรงเรขาคณิตกับสีในภาพเพื่อให้เด็กแน่ใจและมั่นใจในการตอบคำถาม วางรูปทรงเรขาคณิตให้มีระยะห่างกันช่วงละประมาณ 1 นิ้ว โดยให้รูปทรงเรขาคณิตอยู่ในระดับสายตาของเด็ก และให้เดินดูตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนดทั้งด้านหน้า ด้านซ้าย และด้านขวา แล้วให้เด็กนั่งอยู่ด้านหน้าของรูปทรงเรขาคณิตของแต่ละชุด และให้เด็กเลือกภาพที่คิดว่าตุ๊กตาแต่ละตัวจะมองเห็น

ในการให้คะแนนเด็กที่ตอบถูกจะได้ 0 คะแนน และเด็กที่ตอบผิดจะได้ 1 คะแนน

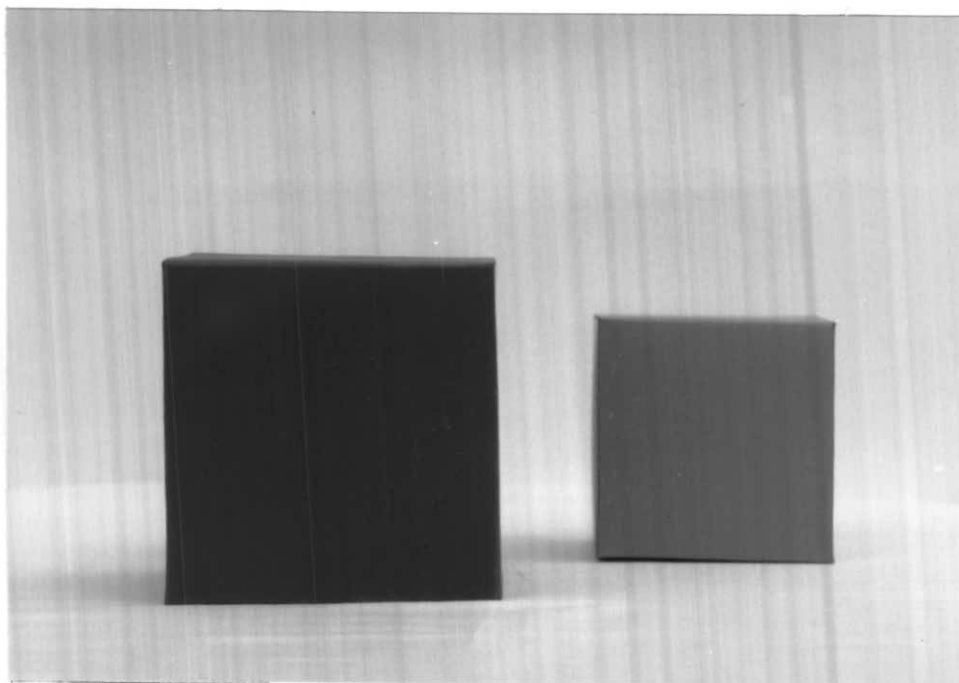
ชุดที่ 1 ชุดรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า

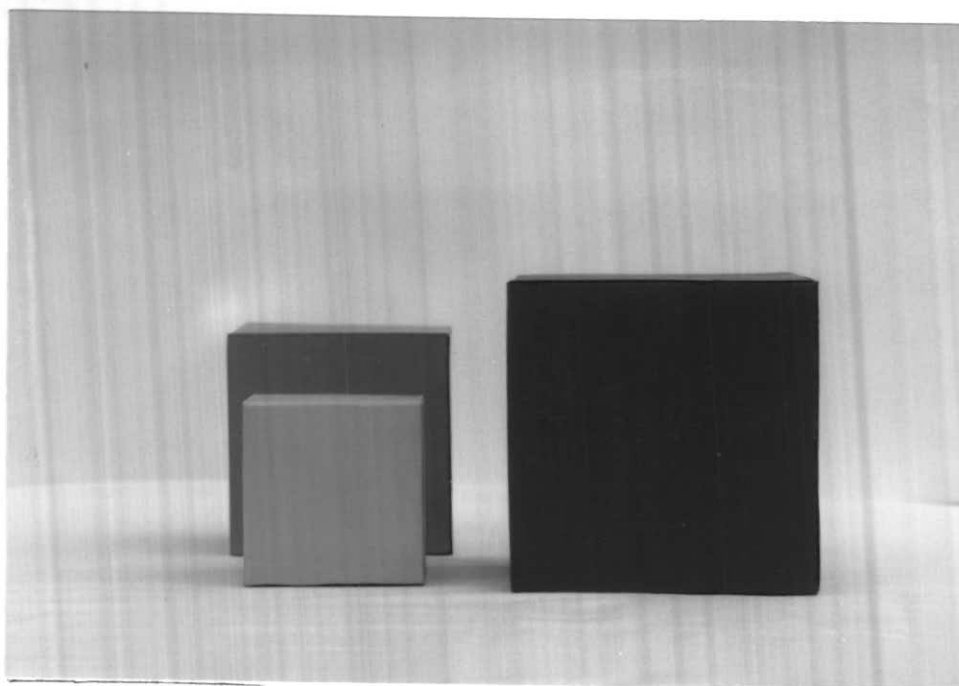
รูปที่ 1

รูปที่ 2

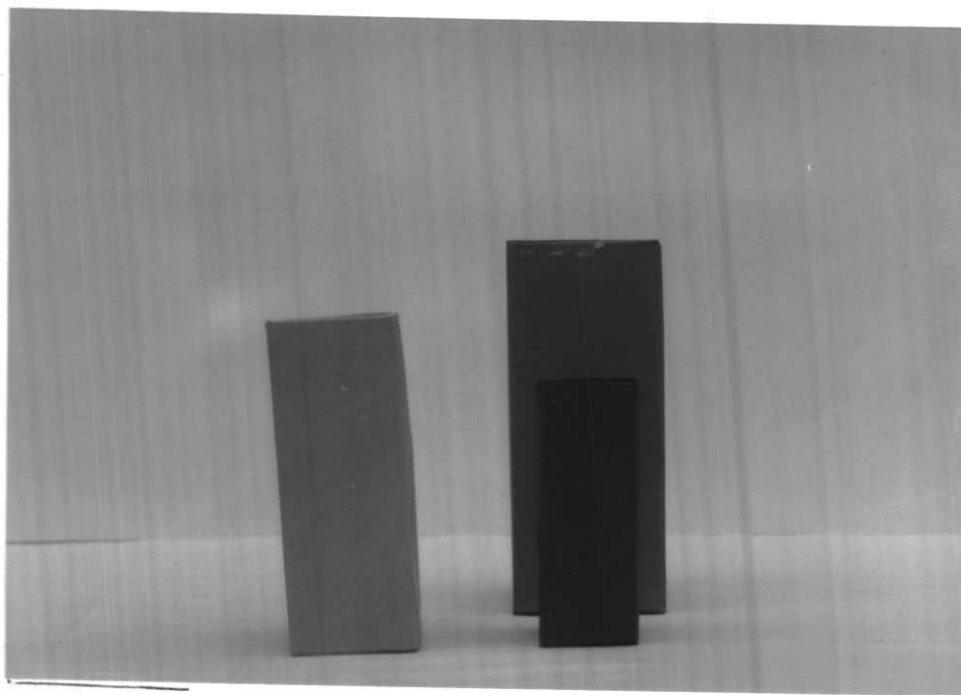

รูปที่ 3

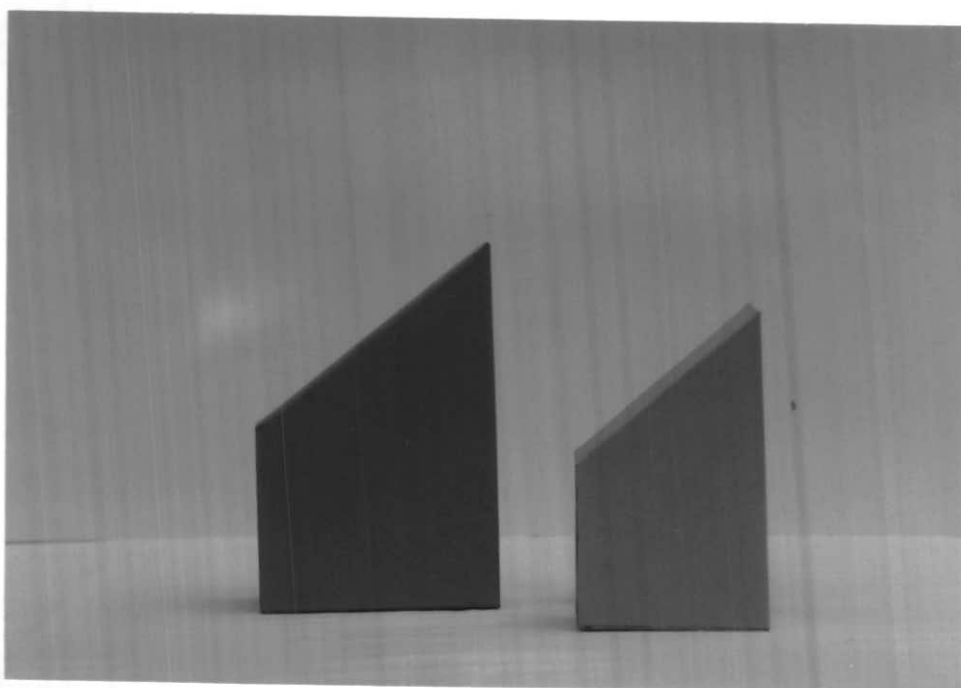

รูปที่ 4

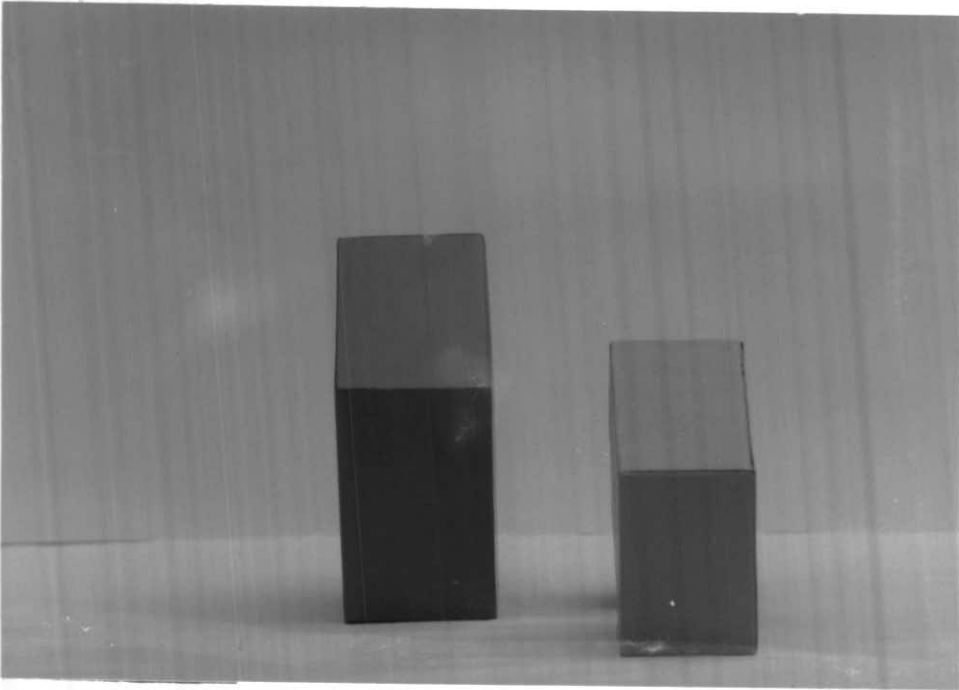
ชุดที่ 2 ชุดรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมู

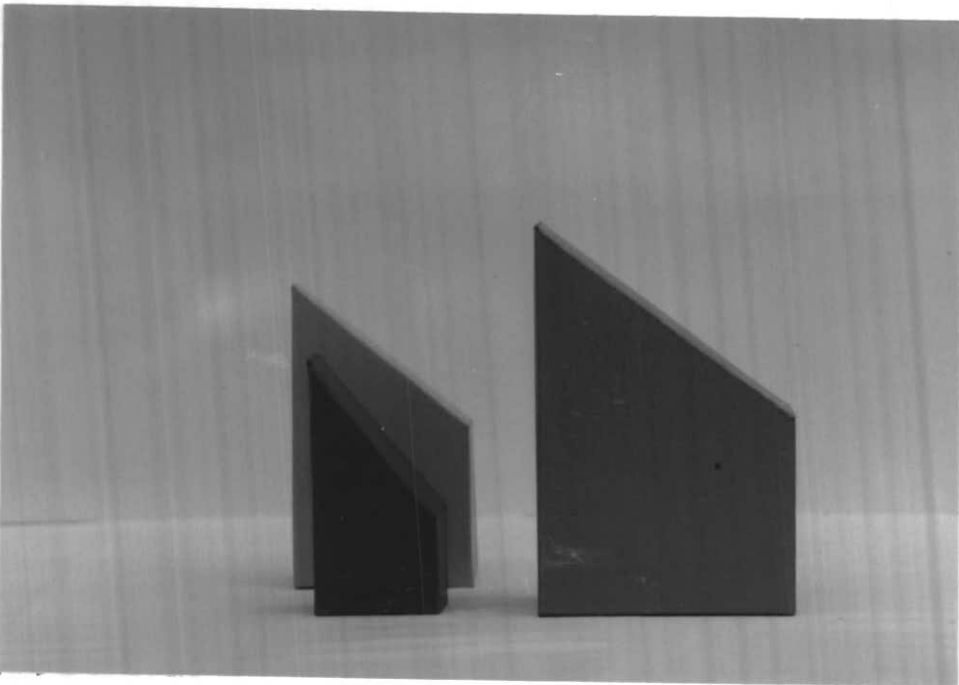
รูปที่ 1

รูปที่ 2

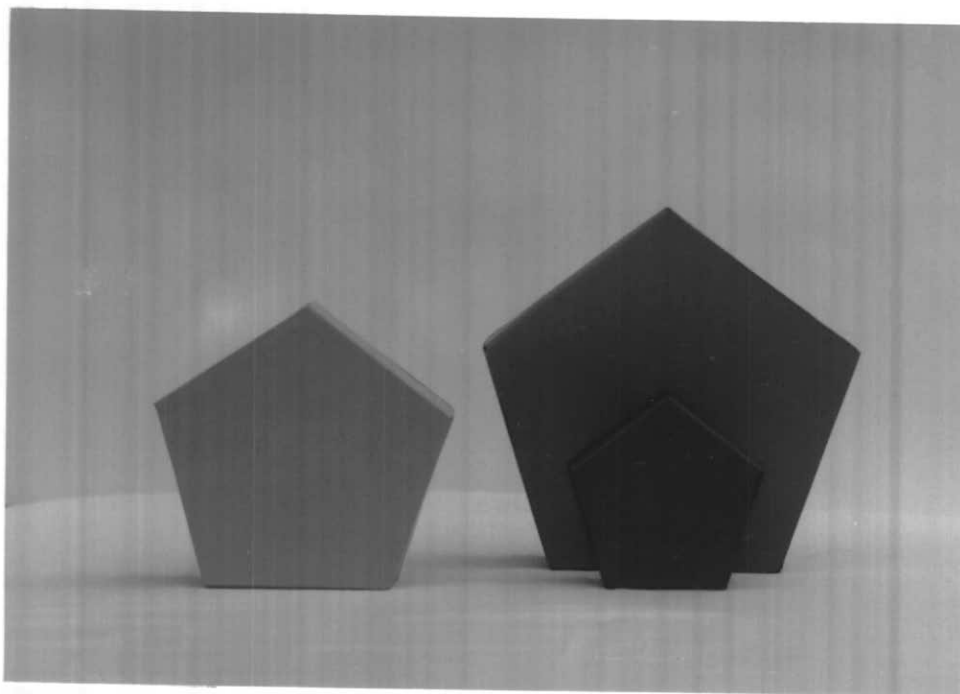

รูปที่ 3

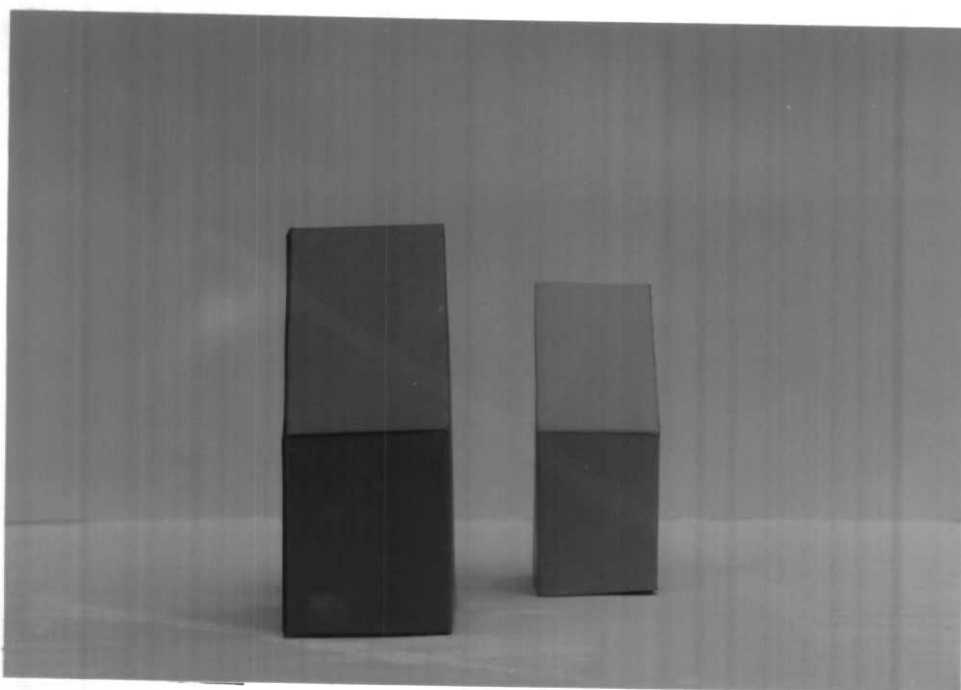

รูปที่ 4

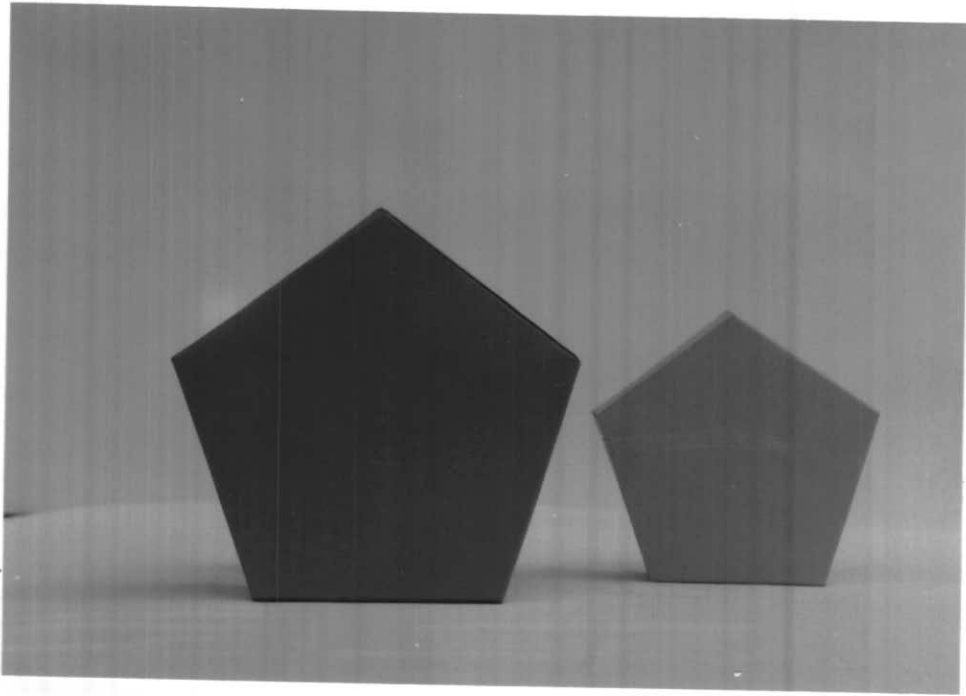
ชุดที่ 3 ชุดรูปทรงห้าเหลี่ยมค้ำเท้า

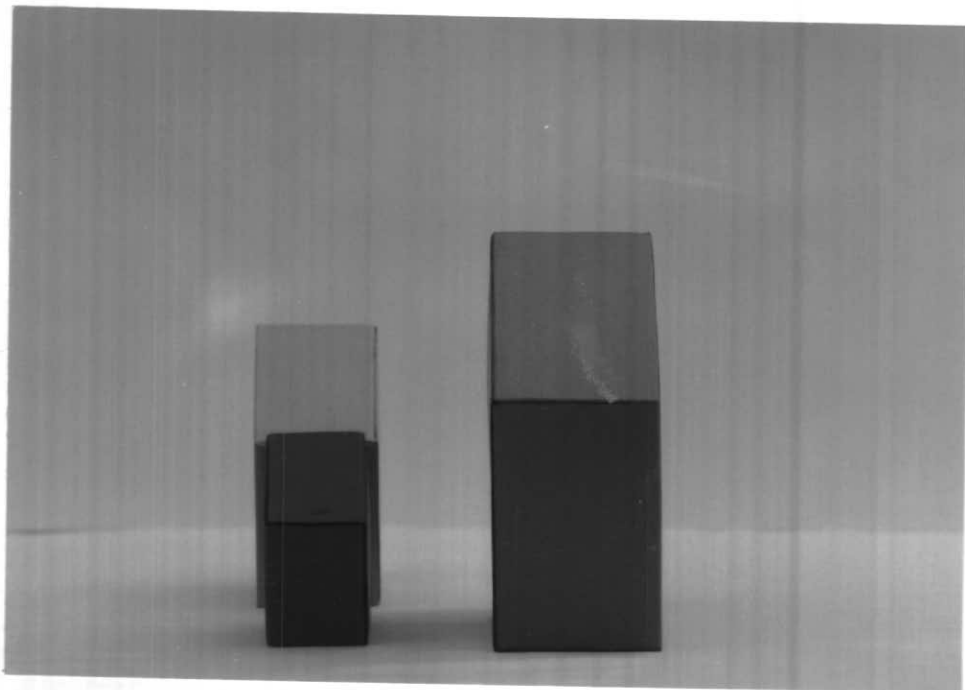
รูปที่ 1

รูปที่ 2

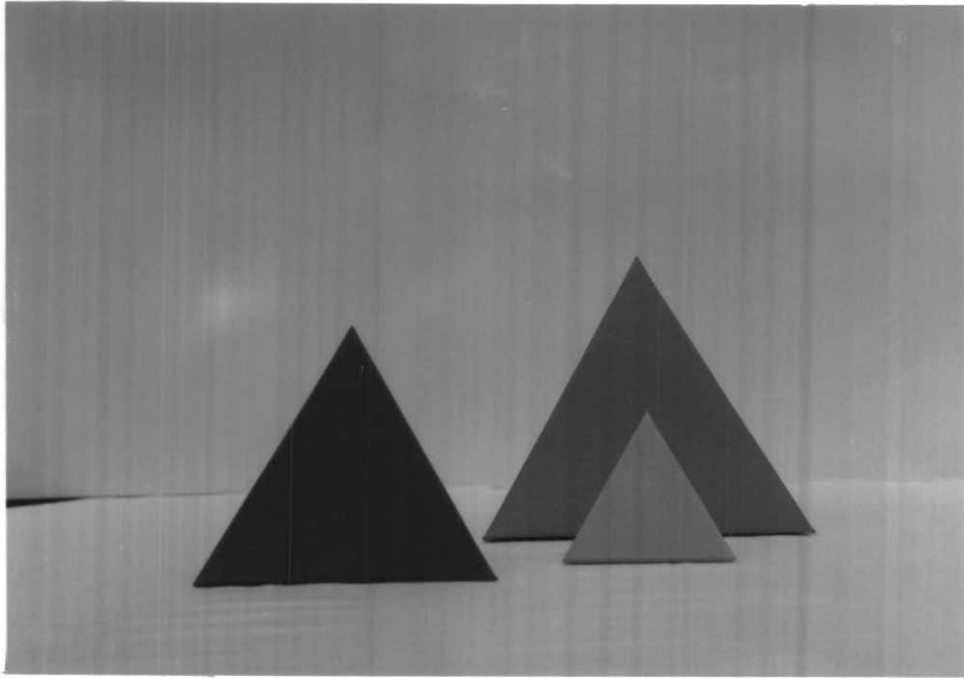

รูปที่ 3

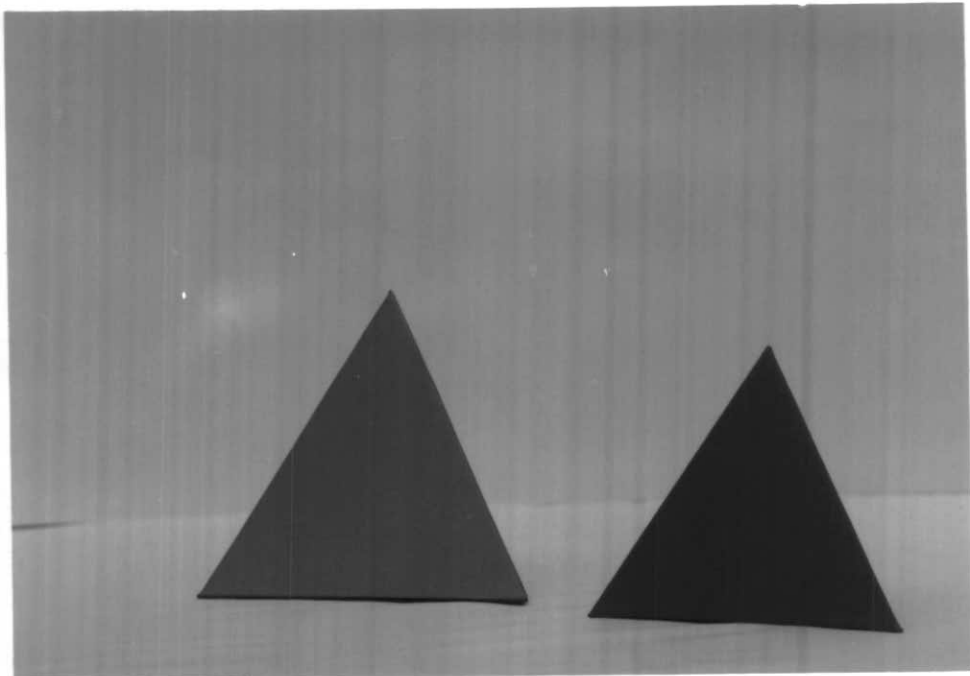

รูปที่ 4

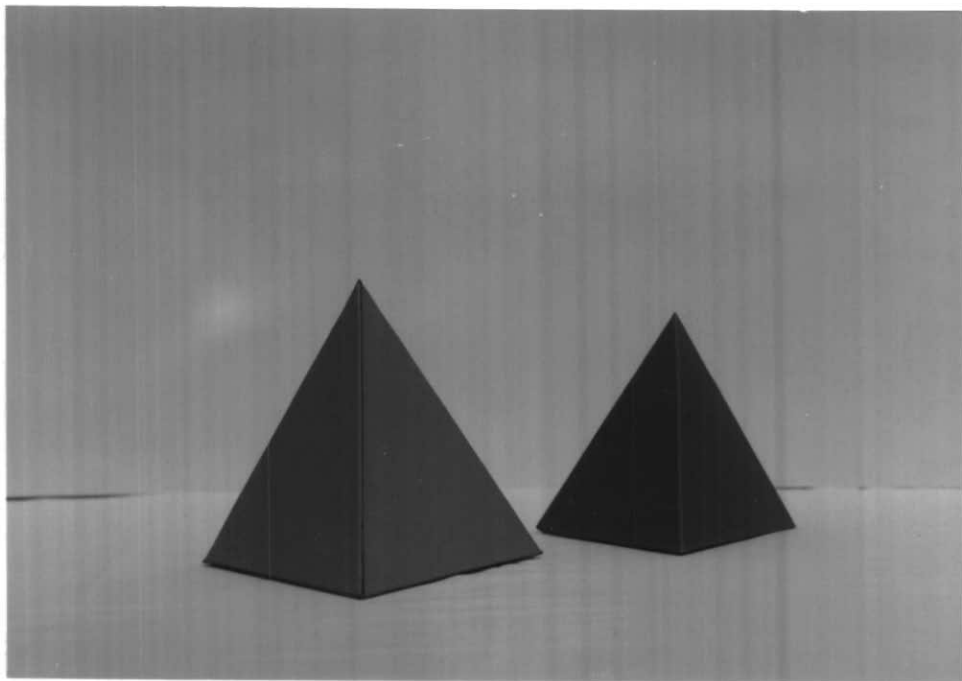
ชุดที่ 4 ชุดรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่า

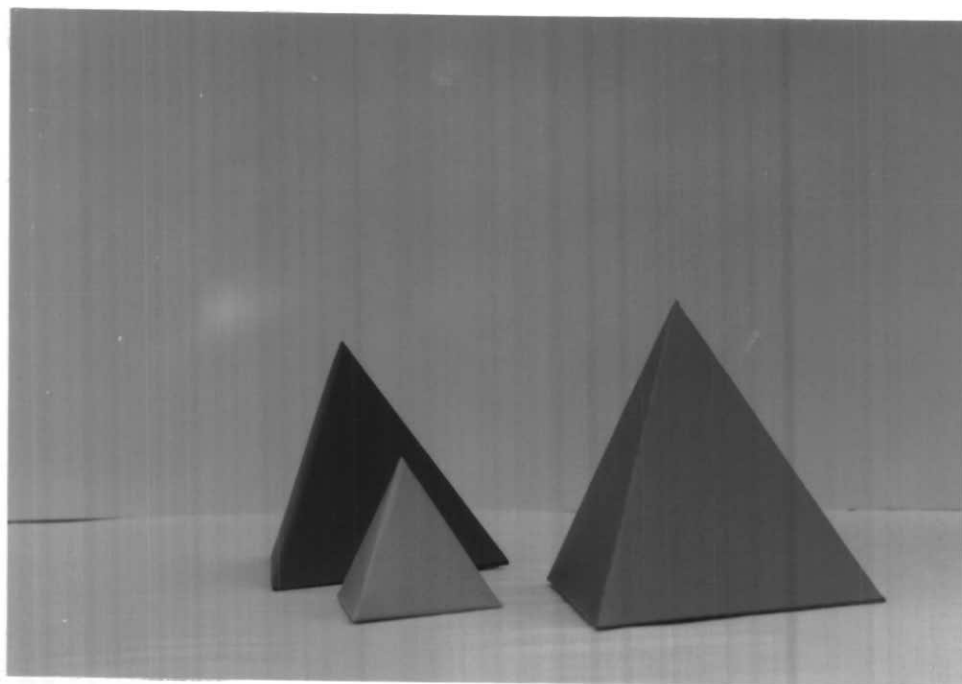
รูปที่ 1

รูปที่ 2

รูปที่ 3

รูปที่ 4

แบบบันทึกการให้คะแนนการยัดตนเองเป็นศูนย์กลาง

ชื่อ.....

ระดับชั้นเรียน..... โรงเรียน.....

ชุดที่	ข้อ	คะแนนการยัดตนเองเป็นศูนย์กลาง	
		ผิดให้คะแนน 1	ถูกให้คะแนน 0
1.	ก. นักเรียนคิดว่าตุ๊กตาที่อยู่ทางซ้ายมือ จะเห็นภาพใด ข. นักเรียนคิดว่าตุ๊กตาที่อยู่ทางหลัง จะเห็นภาพใด ค. นักเรียนคิดว่าตุ๊กตาที่อยู่ด้านขวา จะเห็นภาพใด		
2.	ก. ข. ค.		
3.	ก. ข. ค.		
4.	ก. ข. ค.		
คะแนนรวม			

ภาคผนวก ข

แบบวัดการโกหก

แบบประเมินความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ต่อการจัดกลุ่มผลการวิจัย

แบบวัดการโกหก

คำอธิบาย

แบบวัดการโกหก เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลดังต่อไปนี้ คือ บิดา มารดา ครู เพื่อน พี่น้อง และญาติ จำนวน 12 สถานการณ์ ให้เด็กตอบโดยสมมติตัวเองเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น แล้วซักถามเหตุผลในการตอบของเด็ก โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลอย่างเจาะลึก เพื่อสอบถามความเข้าใจของเด็กให้ถูกต้องตามที่ผู้วิจัยต้องการ

แบบวัดการโกหก

1. วันนี้โรงเรียนมีการฉีดวัคซีน อานาจกลัวการถูกฉีดยามากจึงไม่อยากไปฉีดยา ถ้านักเรียน
เป็นอานาจจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
.....
.....
ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น
.....
.....
2. ธงไชยเล่นฟุตบอลกับเพื่อนอยู่หน้าบ้าน เพื่อดูธงไชยเตะฟุตบอลไปโดนกระจกหน้าต่างที่บ้าน
แตกในขณะที่ไม่มีใครอยู่บ้าน เมื่อคุณพ่อกลับมาจึงถามธงไชยว่ากระจกหน้าต่างแตกได้อย่างไร
ถ้านักเรียนเป็นธงไชยจะบอกคุณพ่อว่าอย่างไร
.....
.....
ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น
.....
.....
3. เกரியงไกรไม่อยากไปโรงเรียนเพราะไม่ชอบเรียนหนังสือ คุณแม่จึงถามเกரியงไกรว่าทำไม
จึงไม่ไปโรงเรียน ถ้าหนูเป็นเกரியงไกรจะบอกคุณแม่ว่าอย่างไร
.....
.....
ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น
.....
.....

4. หนูโอ้แอบเอาหนังสือการ์ตูนเล่มโปรดของพี่อ้อมที่เก็บไว้ในตู้มาอ่านแล้วทำหนังสือขาด จึงนำกลับไปเก็บไว้ในที่เดิมโดยไม่มีใครเห็น เมื่อพี่อ้อมหยิบหนังสือมาอ่านพบว่าหนังสือขาด จึงถามหนูโอ้ว่ารู้ไหมว่าหนังสือขาดได้อย่างไร ถ้านักเรียนเป็นหนูโอ้จะบอกกับพี่อ้อมว่าอย่างไร

.....
.....

ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

.....
.....

5. คุณลุงของสมศรี เป็นคนรักต้นไม้ วันหนึ่งเมื่อสมศรีไปเยี่ยมคุณลุงที่บ้าน ขณะที่กำลังเล่นอยู่ได้เหลือบไปเห็นผีเสื้อจิ้งจิ้งเข้าไปจับ ทำให้เหยียบต้นไม้ที่คุณลุงเพิ่งปลูกไว้ตายไปหลายต้นโดยไม่มีใครเห็น เมื่อคุณลุงถามสมศรีว่าทำไมต้นไม้จึงตายไปหลายต้น

ถ้านักเรียนเป็นสมศรีจะบอกคุณลุงว่าอย่างไร

.....
.....

ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

.....
.....

6. โท่งอยากเล่นรถบังคับของโต้งซึ่งมีราคาแพงมากและโต้งก็หวังไม่อยากจะให้ใครมาเล่น แต่เนื่องจากโท่งเป็นเพื่อนรักของโต้ง โต้งจึงให้โท่งขอยืมไปเล่นที่บ้าน แต่โท่งเล่นแล้วทำรถบังคับเสีย ถ้านักเรียนเป็นโท่งจะบอกโต้งว่าอย่างไร

.....
.....

ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

.....
.....

7. กิ่งแก้วไม่ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เลยแอบนอนหลับในห้องเรียน คุณครูจึงเรียกกิ่งแก้วมาถามว่าทำไมจึงนอนหลับ ถ้านักเรียนเป็นกิ่งแก้วจะบอกกับคุณครูว่าอย่างไร

.....

ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

.....

8. อยู่ต้องการจะไปเที่ยวกับเพื่อนในวันหยุดซึ่งต้องใช้เงินมาก โดยที่พ่อของอยู่เคยบอกกับอยู่ว่าจะไม่ให้เงินถ้าจะขอเงินไปเที่ยว แต่ขณะนี้อยู่ไม่มีเงินเก็บไว้เลยจำเป็นต้องขอเงินจากพ่อ ถ้านักเรียนเป็นอยู่จะบอกคุณพ่อว่าอย่างไร

.....

ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

.....

9. คุณแม่ให้ให้สุดสวຍไปซื้อไข่ไก่ที่ตลาดเพื่อมาทำกับข้าว แต่สุดสวຍเอาเงินที่คุณแม่ให้ไปซื้อไข่ไก่นำไปซื้อขนมจนหมด เมื่อกลับถึงบ้านคุณแม่จึงถามสุดสวຍว่าทำไมถึงไม่ได้ซื้อไข่ไก่กลับมา ถ้านักเรียนเป็นสุดสวຍจะบอกคุณแม่ว่าอย่างไร

.....

ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

.....

10. ในขณะที่ เจ็บบอบเข้ามาเรื่องของเล่นในห้องของพี่โจก็ทำกรอบรูปที่มีราคาแพง ซึ่งพี่โจเพิ่งซื้อ มาใหม่หล่นแตกโดยไม่มีใครเห็น เมื่อพี่โจกลับมาถึงบ้านจึงถามเจ็บบว่ากรอบรูปแตกได้อย่างไร ถ้านัก เรียนเป็นเจ็บบจะบอกกับพี่โจว่าอย่างไร

.....
.....

ทำไมนัก เรียนจึงบอกเช่นนั้น

.....
.....

11. เมื่อพิมไปเยี่ยมคุณป้าที่บ้าน ทั้ง ๆ ที่พิมรู้ว่าคุณป้ารักแจกันลายครามมาก แต่พิมก็อยากจะจับ เล่นจึงทำให้หล่นแตกในขณะที่ไม่มีใครอยู่ เมื่อคุณป้าเข้ามาพบว่าแจกันแตก จึงถามพิมว่ารู้ หรือไม่ว่าแจกันแตกได้อย่างไร ถ้านัก เรียนเป็นพิมจะบอกคุณป้าว่าอย่างไร

.....
.....

ทำไมนัก เรียนจึงบอกเช่นนั้น

.....
.....

12. สมชายไม่มีปากกาสวย ๆ ใช้น้เหมือนกับคนอื่น ทำให้สมชายอยากมีปากกาไว้ใช้บ้าง วันหนึ่ง สมชายเห็นปากกาค้นหนึ่งหล่นอยู่ใต้โต๊ะซึ่งเป็นปากกาเหมือนที่สมชายอยากได้ สมชายจึง เก็บเอาไว้โดยไม่มีใครเห็น เมื่อประกอบถามว่าใครเห็นปากกาของประกอบบ้าง โดยถาม เพื่อนทุกคนในห้องและสมชายด้วย ถ้านัก เรียนเป็นสมชายจะบอกกับประกอบว่าอย่างไร

.....
.....

ทำไมนัก เรียนจึงบอกเช่นนั้น

.....
.....

แบบประเมินความเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อการจัดกลุ่มผลการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รศ.ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์

อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รศ.พญ.วันเพ็ญ บุญประกอบ

อาจารย์ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

รศ.นพ.อัมพล สุอำพัน

อาจารย์ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักในการจัดกลุ่มเหตุผลในการโกหกและเหตุผลในการไม่โกหก

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาจัดกลุ่มโดยใช้แนวทฤษฎีของโคลเบอร์กเป็นเกณฑ์ ดังนี้คือ

- ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ
- ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล
- ขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ
- ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม

เหตุผลในการโกหกและไม่โกหกของเด็ก

1. วันที่โรงเรียนมีการจัดทัศนศึกษา อาณาจักรแล้วถูกจัดดีมากจึงไม่อยากไปจัดศึกษา ถ้านักเรียนเป็น
อาณาจักรจะบอกคุณครูว่าอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
<u>เหตุผลในการโกหก</u>				
- กลัวคุณครูดุ ตี	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวจัดยาแล้วเป็นไข้หนัก	ชั้นที่ 1	3		
- เพราะอยู่ในห้องพยาบาลจะไม่มีคนเห็น คุณหมอก็จะไม่ให้คนไม่สบายจัดทัศนศึกษา	ชั้นที่ 2	-	3	ชั้นที่ 1
- กลัวเข็มจัดยา กลัวการถูกจัดยา	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวเจ็บ	ชั้นที่ 1	3		
- ถ้าบอกอย่างอื่น คุณครูก็ยังไม่ให้จัดอยู่	ชั้นที่ 1	3		
<u>เหตุผลในการไม่โกหก</u>				
- กลัวคุณครูดุ	ชั้นที่ 1	3		
- ถ้าหากว่ากลัวก็ต้องบอกความจริง บางทีอาจจะ ไม่โดนจัดยา	ชั้นที่ 2	3		
- คุณครูจะได้แนะนำว่าการจัดยาคืออะไร	ชั้นที่ 2	3		
- ไม่อยากบิตบังคุณครู	ชั้นที่ 2	1	2	ชั้นที่ 3
- ไม่อยากโกหกผู้มีพระคุณ	ชั้นที่ 4	3		
- ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย	ชั้นที่ 4	3		

2. ธงไชยเล่นฟุตบอลกับเพื่อนอยู่หน้าบ้าน เผอิญธงไชยเตะฟุตบอลไปโดนกระจกหน้าต่างที่บ้าน
แตกในขณะที่ไม่มีใครอยู่บ้าน เมื่อคุณพ่อกลับมาจึงถามธงไชยว่ากระจกหน้าต่างแตกได้อย่างไร
ถ้าเด็กเรียนเป็นธงไชยจะบอกคุณพ่อว่าอย่างไร ทำให้นักเรียนจึงบอกเช่นนี้

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
เหตุผลในการโกหก				
- กลัวพ่อดุ ตี ทำโทษ	ชั้นที่ 1	3		
- เพื่อไม่ให้พ่อรู้ว่าเราทำแตก พ่อจะได้ไม่โทษเรา	ชั้นที่ 1	3		
- มุสาวาทาไว้ก่อนนะดีแล้วเพื่อพ้นโทษ เดี่ยวพ่อจะดุ	ชั้นที่ 1	3		
เหตุผลในการไม่โกหก				
- กลัวโดนตี	ชั้นที่ 1	3		
- ถ้าพูดบดจะถูกพ่อตี	ชั้นที่ 1	3		
- ถ้าไม่บอกจะถูกทำโทษหนัก	ชั้นที่ 1	3		
- คุณพ่ออาจจะยกโทษให้ก็ได้	ชั้นที่ 2	3		
- ถ้าสารภาพผิดแต่โดยดีคุณพ่อคงไม่โกรธและ ให้อภัย	ชั้นที่ 2	3		
- ไม่อยากให้คุณพ่อกลัวใจ	ชั้นที่ 3	3		
- คุณพ่อเป็นคนดีมีเหตุผล หนูเลยไม่อยากโกหก	ชั้นที่ 4	1	2	ชั้นที่ 3
- เป็นเด็กไม่ควรโกหกผู้ใหญ่	ชั้นที่ 4	3		
- พ่ออาจโทษเพื่อนได้ แล้วคนอื่นจะเดือดร้อน	ชั้นที่ 4	2	1	

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
เหตุผลในการไม่โกหก				
- การพูดปดเป็นการผิดศีลข้อที่ 4	ชั้นที่ 4	3		
- เป็นเด็กไม่ควรโกหกผู้ใหญ่ และควรจะได้รับโทษตามที่กระทำ	ชั้นที่ 4	3		
- พ่อแม่ของเรามีพระคุณต่อเรามาก เราไม่ควรโกหกท่าน	ชั้นที่ 4	3		

3. เกรียงไกรไม่ยอมไปโรงเรียนเพราะไม่ชอบเรียนหนังสือ คุณแม่จึงถามเกรียงไกรว่าทำไมจึงไม่ไปโรงเรียน ถ้าหนูเป็นเกรียงไกรจะบอกคุณแม่ว่าอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
เหตุผลในการโกหก				
- กลัวคุณครูตี	ชั้นที่ 1	3		
- ถ้าบอกแม่ว่าไม่ยอมเรียนหนังสือ แม่จะดุและตี	ชั้นที่ 1	3		
- อยากเล่นกับเพื่อนที่บ้าน	ชั้นที่ 2	3		
- ไปโรงเรียนแล้วไม่ได้เล่น	ชั้นที่ 2	3		
- ถ้าคุณแม่ใจดีก็จะให้หยุดเรียนหนังสือ เพราะคิดว่าเราไม่สบายจริง	ชั้นที่ 2	3		
- แม่จะได้เชื่อว่าเราบวดหัว จึงทำให้เราไม่ต้องไปโรงเรียน	ชั้นที่ 2	3		
เหตุผลในการไม่โกหก				
- กลัวครูดุ ตีเจ็บ	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวแม่ดุ ว่า ตี	ชั้นที่ 1	3		
- คุณแม่จะได้บอกว่าการเรียนหนังสือมีประโยชน์อย่างไร	ชั้นที่ 2	3		
- บางทีคุณแม่อาจแนะนำการแก้ปัญหามาให้เราได้	ชั้นที่ 2	3		
- ไม่อยากโกหกคุณแม่ เพราะถ้าคุณแม่รู้จะเสียใจ	ชั้นที่ 3	3		
- เป็นคนซื่อสัตย์ ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย	ชั้นที่ 4	3		

4. หนูโอ้แอบเอาหนังสือการ์ตูนเล่มโปรดของพ่อกับที่เก็บไว้ในตู้มาอ่านแล้วทำหนังสือขาด จึงนำกลับไปเก็บไว้ที่เดิมโดยไม่มีใครเห็น เมื่อพ่อกับพ่อบอกหนังสือมาอ่านพบว่าหนังสือขาด จึงถามหนูโอ้ว่ารู้ไหมว่าหนังสือขาดได้อย่างไร ถ้านักเรียนเป็นหนูโอ้จะบอกกับพ่อกับพ่อบอกอย่างไร ทำให้นักเรียนจึงบอก เช่นนั้น

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
เหตุผลในการโกหก				
- กลัวพ่อกับแม่เดี๋ยวจะถูกตี	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวพี่ตุ๊ ตี เตะ	ชั้นที่ 1	3		
- ไม่อยากทำให้พ่อกับแม่โกรธ	ชั้นที่ 1	1	2	ชั้นที่ 2
เหตุผลในการไม่โกหก				
- กลัวพี่ฟ้องพ่อแม่	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวพ่อกับแม่โกรธ	ชั้นที่ 1	1	2	ชั้นที่ 2
- พ่อกับแม่อาจจะไม่โกรธและให้อภัย				
- โทษหนักจะได้กลายเป็นเบา	ชั้นที่ 2	3		
- ทำแล้วควรรับความจริง ไม่อยากโกหก	ชั้นที่ 4	2	1	
- ผิดศีลข้อที่ 4	ชั้นที่ 4	3		

5. คุณลุงของสมศรีเป็นคนรักต้นไม้มาก วันหนึ่งเมื่อสมศรีไปเยี่ยมคุณลุงที่บ้าน ขณะที่กำลังเล่นอยู่ ได้เหลือบไปเห็นผีเสื้อจิ้งจิ้งเข้าไประบาย ทำให้เหยียบต้นไม้ที่คุณลุงเพิ่งปลูกไว้ตายไปหลายต้น โดยไม่มีใครเห็น เมื่อคุณลุงถามสมศรีว่าทำไมต้นไม้จึงตายไปหลายต้น ถ้านักเรียนเป็นสมศรี จะบอกคุณลุงว่าอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
เหตุผลในการโกหก				
- กลัวคุณลุงว่า โดนตี โกรธ	ชั้นที่ 1	3		
- ไม่กล้าบอกความจริง ไม่อยากให้คุณลุงรู้ว่า สมศรีทำ	ชั้นที่ 3	3		
เหตุผลในการไม่โกหก				
- กลัวคุณลุงว่า	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวคุณลุงไปบอกพ่อแม่ แล้วจะถูกตี	ชั้นที่ 1	3		
- ถ้าไม่โกหกจะได้ไม้โดนตี	ชั้นที่ 2	3		
- ถ้าเราบอกความจริงคุณครูคงไม่โกรธ	ชั้นที่ 2	3		
- กลัวคุณลุงไม่รักและไม่ให้ไปบ้านอีก	ชั้นที่ 2	2	1	
- ไม่อยากให้คุณลุงเสียใจ ไม่อยากโกหกคุณลุง	ชั้นที่ 3	3		
- คุณลุงเป็นคนยุติธรรมเมื่อยอมรับผิดแล้วคงไม่ โกรธ	ชั้นที่ 3	3		
- เราต้องยอมรับความจริงแม้จะถูกว่ากล่าวก็ตาม	ชั้นที่ 4	3		
- การโกหกเป็นสิ่งที่ไม่ดี	ชั้นที่ 4	3		

6. โท่งอยากเล่นรถบังคับของโต้งซึ่งมีราคาแพงมากและโต้งก็หวังไม่อยากจะให้ใครมาเล่น แต่เนื่องจากโท่งเป็นเพื่อนรักของโต้ง โต้งจึงให้โท่งขอยืมไปเล่นที่บ้าน แต่โท่งเล่นแล้วทำรถบังคับเสีย ถ้านักเรียนเป็นโท่งจะบอกโต้งว่าอย่างไร หากนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
เหตุผลในการโกหก				
- กลัวโต้งให้ชื่อใช้	ชั้นที่ 1	2	1	
- โต้งจะได้เอาไปซ่อมเองเราไม่ต้องซ่อม	ชั้นที่ 1	2	1	
- โต้งจะได้ไม่สงสัยว่าเราทำพัง	ชั้นที่ 1	2	1	
- กลัวโต้งโกรธ ว่า เตะ	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวเพื่อนไม่เล่นด้วย	ชั้นที่ 1	2	1	
- ถ้าบอกว่าเราทำพัง เตียวโต้งมีอะไรก็ไม่ให้ยืม	ชั้นที่ 2	3		
- กลัวเพื่อนเสียใจ	ชั้นที่ 3	3		
- ไม่อยากผิศาจกับเพื่อน	ชั้นที่ 3	3		
เหตุผลในการไม่โกหก				
- ไม่อยากโกรธกับโต้ง	ชั้นที่ 1	2	1	
- กลัวโต้งว่า	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวโต้งไปฟ้องแม่	ชั้นที่ 1	2	1	
- ถ้าโต้งมีของเล่นจะได้ให้ยืมอีก	ชั้นที่ 2	3		
- จะได้เป็นเพื่อนรักกันตลอดไป	ชั้นที่ 3	3		

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
เหตุผลในการไม่โกหก		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
		<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อเป็นเพื่อนรักกันไม่ควรปิดบังกัน - ลูกผู้ชายทำผิดต้องยอมรับผิด - เพราะเราเป็นคนทำทั้งก็ต้องรับผิด ไม่อยากผิดศีลข้อที่ 4 	ชั้นที่ 3	3
	ชั้นที่ 4	3		
	ชั้นที่ 4	3		

7. กิ่งแก้วไม่ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เลยแอบนอนหลับในห้องเรียน คุณครูจึงเรียกกิ่งแก้ว มาถามว่าทำไมจึงนอนหลับ ถ้านักเรียนเป็นกิ่งแก้วจะบอกกับคุณครูว่าอย่างไร ทำไมนักเรียน จึงบอกเช่นนั้น

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
เหตุผลในการโกหก				
- กลัวคุณครูดุ ตี ไม่อยากถูกลงโทษ	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวครูไปบอกผู้ปกครอง	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวคุณครูเสียใจ	ชั้นที่ 3	1	2	
- ครูจะเชื่อเพราะบอกว่าช่วยงานแม่	ชั้นที่ 3	3		
- ไม่ต้องการขายหน้าคนอื่น	ชั้นที่ 3	2	1	
เหตุผลในการไม่โกหก				
- กลัวครูดุ ตี	ชั้นที่ 1	3		
- คุณครูจะได้ช่วยอธิบายให้เข้าใจยิ่งขึ้น	ชั้นที่ 2	3		
- ควรตอบตามความจริง ครูอาจแก้ไขได้	ชั้นที่ 2	3		
- พุดเท็จผิดศีลข้อ 4 การโกหกเป็นบาป	ชั้นที่ 4	3		
- เป็นนักเรียนไม่ควรพุดเท็จ ไม่พุดโกหก ครูบาอาจารย์	ชั้นที่ 4	3		

8. อยู่ต้องการจะไปเที่ยวกับเพื่อนในวันหยุดซึ่งต้องจ่ายเงินมาก โดยที่พ่อของอยู่เคยบอกกับอยู่ว่าจะไม่ให้เงินถ้าจะขอเงินไปเที่ยว แต่ขณะนี้อยู่ไม่มีเงินเก็บไว้เลยจำเป็นต้องขอเงินจากคุณพ่อ ถ้าหนักเรียนเป็นอยู่จะบอกคุณพ่อว่าอย่างไร ท่านหนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
เหตุผลในการไปหก				
- กลัวพ่อดุ ตี	ชั้นที่ 1	3		
- อยากได้เงินไปเที่ยวกับเพื่อน	ชั้นที่ 2	3		
- ไม่อยากให้พ่อทราบว่าจะไปเที่ยวกับเพื่อน แล้วจะไม่ให้เงิน	ชั้นที่ 2	3		
- เพราะเพื่อนจะว่า ถ้าไม่ไป	ชั้นที่ 3	3		
เหตุผลในการไม่ไปหก				
- กลัวคุณพ่อจะว่า	ชั้นที่ 1	3		
- บางทีถ้าไม่ไปหกคุณพ่ออาจจะให้เงินไปเที่ยว	ชั้นที่ 2	3		
- ถ้าพูดเท็จผิดศีลข้อที่ 4	ชั้นที่ 4	3		
- ถ้าเราไม่บอกความจริงเราก็อาจไม่มีสิทธิ์ได้ เงินไปเที่ยวกับเพื่อนเลยก็ได้ เพราะไม่มี เงินเก็บ	ชั้นที่ 2	3		
- ไม่อยากไปหกพ่อ	ชั้นที่ 3	3		

9. คุณแม่เข้าใจที่สุดสวยไปซื้อไข่ไก่ที่ตลาดเพื่อมาทำกับข้าว แต่ที่สุดสวยเอาเงินที่คุณแม่ให้ไปซื้อไข่ไก่นำไปซื้อขนมจนหมด เมื่อกลับถึงบ้านคุณแม่จึงถามที่สุดสวยว่าทำไมถึงไม่ได้ซื้อไข่ไก่กลับมา ถ้า นักเรียน เป็นที่สุดสวยจะบอกคุณแม่ว่าอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อ เสนอแนะ
เหตุผลในการโกหก				
- กลัวถูกแม่ว่า ดุ ตี ทาโทษ โกรธ	ชั้นที่ 1	3		
- อายากินขนมมาก เลยอดโกหก	ชั้นที่ 2	3		
- แม่อาจให้เงินไปซื้อใหม่	ชั้นที่ 2	3		
- แม่คงคิดว่าที่สุดสวยทำเงินหายจริง ๆ เพราะ ที่สุดสวยยังเป็นเด็กอยู่	ชั้นที่ 3	1	2	
เหตุผลในการไม่โกหก				
- แม่อาจไม่ดุ ไม่ตี ถ้าเราบอกความจริง	ชั้นที่ 2	3		
- กลัวคุณแม่ตี ดุ	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวถูกจับได้ โคนทาโทษหนักขึ้น	ชั้นที่ 1	3		
- ควรบอกความจริง เพราะไม่ได้ตั้งใจ	ชั้นที่ 3	2	1	
- โกหกเป็นสิ่งไม่ดี	ชั้นที่ 4	3		

10. ในขณะที่เจ็บบอบเข้ามาซื้อของเล่นในห้องของพี่โจ้ที่ทำกรอบรูปที่มีราคาแพง ซึ่งพี่โจ้เพิ่งซื้อ
มาใหม่ห่อหุ้มแตก โดยไม่มีใครเห็น เมื่อพี่โจ้กลับมาถึงบ้านจึงถามเจ็บบว่ากรอบรูปแตกได้
อย่างไร ถ้านักเรียนเป็นเจ็บบจะบอกกับพี่โจ้ว่าอย่างไร ทำให้นักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
เหตุผลในการโกหก				
- กลัวพี่ห้องแม่ พ่อ	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวพี่จะว่า ดุ ตี	ชั้นที่ 1	3		
- เพราะกรอบรูปมีราคาแพงไม่มีเงินใช้	ชั้นที่ 1	3		
เหตุผลในการไม่โกหก				
- พี่จะได้ไม่ว่า ไม่ตี	ชั้นที่ 2	1	2	
- กลัวพี่โจ้โกรธ ดุ ตี	ชั้นที่ 1	3		
- เพื่อความสบายใจต้องไม่กลัวความผิด	ชั้นที่ 2	3		
- กลัวพี่โจ้เสียใจ	ชั้นที่ 3	3		
- การพูดเท็จผิดศีลข้อที่ 4 การโกหกเป็นบาป	ชั้นที่ 4	3		

11. เมื่อพินิจไปเยี่ยมคุณป้าที่บ้าน ทั้ง ๆ ที่พินิจรู้ว่าคุณป้ารักแจกันลายครามมาก แต่พินิจก็อยากจะจับเล่นจึงทำให้หล่นแตกในขณะที่ไม่มีใครอยู่ เมื่อคุณป้าเข้ามาพบว่าแจกันแตก จึงถามพินิจว่ารู้หรือไม่ว่าแจกันแตกได้อย่างไร ถ้านักเรียนเป็นพินิจจะบอกคุณป้าว่าอย่างไร ทำให้นักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
เหตุผลในการโกหก				
- กลัวป้าดุ คำ ตี ทำโทษ โกรธ	ชั้นที่ ๑	3		
- กลัวต้องใช้เงิน	ชั้นที่ ๑	3		
- กลัวคุณป้าไม่ให้มาบ้านอีก	ชั้นที่ ๑	3		
- กลัวคุณป้าหัวใจวาย	ชั้นที่ ๓	2	1	
เหตุผลในการไม่โกหก				
- กลัวป้าจะว่า ตี	ชั้นที่ ๑	3		
- คุณป้าจะได้ไม่โกรธ	ชั้นที่ ๒	3		
- คุณป้าจะได้หายโกรธ ไม่ตี และยกโทษให้	ชั้นที่ ๒	3		
- ไม่อยากให้คุณป้าเสียใจ	ชั้นที่ ๓	3		
- พุคโกหกผิดศีลข้อที่ ๔ เป็นบาป	ชั้นที่ ๔	3		
- สงสารคุณป้าที่อุตส่าห์ต้อนรับอย่างดี	ชั้นที่ ๔	3		
- เราไม่ควรโกหกผู้ใหญ่ ถ้าเป็นของที่รักมาก อาจทำให้หัวใจวาย	ชั้นที่ ๔	3		
- ไม่อยากให้คุณป้าโทษคนอื่น	ชั้นที่ ๔	2	1	

12. สมชายไม่มีปากกาสวย ๆ ใช้เหมือนกับคนอื่น ทำให้สมชายอยากมีปากกาไว้ใช้บ้าง วันหนึ่งสมชายเห็นปากกาคำหนึ่งหล่นอยู่ใต้โต๊ะซึ่งเป็นปากกาเหมือนที่สมชายอยากได้ สมชายจึงเก็บเอาไว้โดยไม่มีใครเห็น เมื่อประกอบถามว่าใครเห็นปากกาของประกอบบ้าง โดยถามเพื่อนทุกคนในห้องและสมชายด้วย ถ้านักเรียนเป็นสมชายจะบอกกับประกอบว่าอย่างไร ทำให้นักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
<u>เหตุผลในการโกหก</u>				
- กลัวเพื่อนฟ้องครู กลัวครูตี	ชั้นที่ 1	3		
- กลัวถูกตำ กลัวถูกต้อย	ชั้นที่ 1	3		
- เพราะอยากได้ปากกาคำนั้น	ชั้นที่ 2	3		
- กลัวจะไม่มีปากกาเหมือนคนอื่น	ชั้นที่ 2	3		
- เพราะเป็นของตัวเองชอบ	ชั้นที่ 2	3		
- เพราะเพื่อนจะได้ไม่มาเอาคืน	ชั้นที่ 2	3		
- กลัวประกอบจะว่าเราเป็นขโมย	ชั้นที่ 3	3		
- กลัวครูจะว่าเป็นเด็กขี้ขโมย	ชั้นที่ 3	3		
- กลัวขายหน้าคนอื่น	ชั้นที่ 4	2	1	

เหตุผลของเด็ก	ความเห็น ของผู้วิจัย	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
		เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
<u>เหตุผลในการไม่โกหก</u>				
- กลัวเพื่อนเกลียด โกรธ	ชั้นที่ 1	3		
- ถ้าประกอบจับได้จะโดนครูดิ	ชั้นที่ 1	3		
- เพื่อนคงให้อภัย	ชั้นที่ 2	2	1	
- เพื่อนจะได้ให้เราใช้บ้าง	ชั้นที่ 2	3		
- ประกอบจะได้ไม่เอาผิด และเรายังได้ ปากกาด้วย	ชั้นที่ 2	3		
- เพื่อนยอมไม่ทรยศเพื่อน	ชั้นที่ 3	2	1	
- กลัวเพื่อนเสียใจ	ชั้นที่ 3	2	1	
- ไม่อยากถูกกล่าวหา	ชั้นที่ 3	2	1	
- ไม่อยากขโมยของเพื่อน	ชั้นที่ 3	3		
- เราไม่ควรอยากได้ของของคนอื่น				
- เราไม่มีก็ไม่เดือดร้อน	ชั้นที่ 4	1	2	ชั้นที่ 3
- ถ้าพูดเท็จและเอาของคนอื่นไปจะผิดศีล ข้อที่ 4 และข้อที่ 2	ชั้นที่ 4	3		
- การเอาของที่เขารักไป เป็นสิ่งที่ไม่ดี	ชั้นที่ 4	3		
- เรามีอะไรก็ต้องใช้อย่างนั้นไม่ควร มกัาใหญ่ใส่สูง	ชั้นที่ 4	3		

หลักในการจัดกลุ่มรูปแบบการปกหนของเด็ก

จากผลการวิจัย นำมาจัดกลุ่มโดยใช้กลวิธีการป้องกันตนเองตาม
ทฤษฎีของ فروยด์ ได้เพียง 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization)
2. การขับโทษ (Projection)
3. การปฏิเสธ (Denial)

รูปแบบการโกหก

1. วันนี้โรงเรียนมีการจัดทัศนศึกษา อานาจกลัวการถูกจัดยามากจึงไม่อยากไปจัดยา ถ้านักเรียนเป็นอานาจจะบอกคุณครูว่าอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization - คุณครูครับผมรู้สึกไม่สบาย เป็นไข้ เพิ่งเป็นเมื่อเช้านี้เองครับ - หนูปวดหัว ตัวร้อนด้วยครับ ขอไปนอนห้องพยาบาล - ผมแพ้ยาครับ และผมก็จัดทัศนศึกษาครบแล้ว - ผมเคยจัดมาแล้ว ไม่สบาย	3 3 3 3		
รูปแบบที่ 2 Projection - พ่อ แม่ ไม่อนุญาตให้จัด - พ่อ แม่ ผมพาไปจัดทัศนศึกษาแล้ว - กลัวหมอจัดยาเจ็บ - แม่จะพาไปจัดเอง	3 1 3 3	2	รูปแบบที่ 1
รูปแบบที่ 3 Denial - ไม่อยากจัดยา	3		

รูปแบบการโกหก

1. วันนี้โรงเรียนมีการจัดทัศนศึกษา อาณาจักรถวัลการถูกจัดยามากจึงไม่อยากไปจัดศึกษา ถ้านักเรียนเป็นอาณาจะบอกคุณครูว่าอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization			
- คุณครูครับผมรู้สึกไม่สบาย เป็นไข้ เพิ่งเป็นเมื่อเช้านี้เองครับ	3		
- หนูปวดหัว ตัวร้อนด้วยครับ ขอไปนอนห้องพยาบาล	3		
- ผมแพ้ยาครับ และผมก็จัดทัศนศึกษาครบแล้ว	3		
- ผมเคยจัดศึกษาแล้วไม่สบาย	3		
รูปแบบที่ 2 Projection			
- พ่อ แม่ ไม่นอนดูตาให้จัด	3		
- พ่อ แม่ ผมพาไปจัดทัศนศึกษาแล้ว	1	2	รูปแบบที่ 1
- กลัวหมอจัดศึกษาเจ็บ	3		
- แม่จะพาไปจัดเอง	3		
รูปแบบที่ 3 Denial			
- ไม่อยากจัดศึกษา	3		

2. ธงไชยเล่นฟุตบอลกับเพื่อนอยู่หน้าบ้าน เมื่อธงไชยเตะฟุตบอลไปโดนกระจกหน้าต่างที่บ้าน แตกในขณะที่ไม่มีใครอยู่บ้าน เมื่อคุณพ่อกลับมาจึงถามธงไชยว่ากระจกหน้าต่างแตกได้อย่างไร ถ้านักเรียนเป็นธงไชยจะบอกคุณพ่อว่าอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization			
-			
รูปแบบที่ 2 Projection			
- เห็นเด็กคนหนึ่งเตะฟุตบอลมาโดนแล้ววิ่งหนีไป	3		
- เพื่อนเตะฟุตบอลมาโดนหัวผม ผมก็มันแล้วลูกบอลก็ไปกระทบกับกระจกแตก	3		
- ผมไม่ได้ทำแตก ไอ้จุกมันทำแตกพ่อย่าไปถือสามันเลย	3		
- ผมเล่นฟุตบอลอยู่ดี ๆ เพื่อนอีกคนหนึ่งมาขอเล่นด้วย เขามือทำหนักเตะลูกฟุตบอลกระเด็นขึ้นโถ่งมาก เขาเตะอีกที่จึงโดนหน้าต่างแตก	3		
- พี่ น้อง ทำกระจกแตกครับ	3		
- ผมเตะฟุตบอลอยู่ดี ๆ ฟุตบอลมันก็ลอยไปโดนหน้าต่างแตก	3		

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 3 Denial - ไม่ทราบครับ ผมไม่รู้เรื่อง - ผมไม่ได้ทำ - ไม่รู้ครับ ผมเข้ามาก็เห็นแตกอยู่แล้ว	3 3 3		

3. เกรียงไกรไม่อยากไปโรงเรียนเพราะไม่ชอบเรียนหนังสือ คุณแม่จึงถามเกรียงไกรว่าทำไมจึงไม่ไปโรงเรียน ถ้าหนูเป็นเกรียงไกรจะบอกคุณแม่ว่าอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization - ผมไม่สบายครับ ตัวร้อน ปวดศีรษะ เป็นไข้ ปวดท้อง - ผมเป็นไข้หัวครับ เมื่อวานนี้ผมไปตากฝนมาและ ไม่ได้สระผมจึงเป็นหวัด - วันนี้เป็นวันหยุดครับ - กระเป๋าหาย - หนูอยากไปช่วยพ่อแม่ขายของ	3 3 3 3 3		

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 2 Projection - พ่อแม่สบายต้องอยู่เฝ้า - เพื่อนชอบแก๊ง - คุณครูดี - คุณครูให้หยุดเรียน - โรงเรียนไกล รูปแบบที่ 3 Denial -	3 3 3 3 3		

4. หนูโอ้แอบเอาหนังสือการ์ตูนเล่มโปรดของพ่อกับที่เก็บไว้ในตู้มาอ่านแล้วทำหนังสือขาด จึงนำกลับไปเก็บไว้ที่เดิมโดยไม่มีใครเห็น เมื่อพ่อกับพ่อกับหนังสือมาอ่านพบว่าหนังสือขาด จึงถามหนูโอ้ว่ารู้ไหมว่าหนังสือขาดได้อย่างไร ถ้านักเรียนเป็นหนูโอ้จะบอกกับพ่อกับพ่อกับอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization			
- หนูโอ้คิดว่าพ่อกับพ่อกับแล้วเลยเอามาฉีกเล่น	3		
รูปแบบที่ 2 Projection			
- พ่อเอาไปอ่านขาด	3		
- น้องทำขาด น้องรื้อ น้องฉีกขาด	3		
- หนูคงเอาไปกัดมึง สุนัขคงเอาไปกัด	3		
- เมื่อตอนเข้านี้หนูเห็นแมวกระโดดตกลงมาจากหลังคา แล้ววิ่งเข้ามาในบ้านก็เลยข่วนหนังสือขาด	3		
- ไม่รู้สิ แมวคงทำขาดมึง	3		
- ผมวางเอาไว้ แล้วใครไม่รู้มาหยิบไปอ่านแล้วทำขาด	3		
- ผมกำลังจะอ่านอยู่พอดี เพื่อนมาแย่งหนังสือจึงขาด	3		
- มันขาดเอง อยู่ดี ๆ มันก็ขาด	1	2	รูปแบบที่ 3
รูปแบบที่ 3 Denial			
- ไม่ทราบค่ะ หนูเปล่าทำ	3		
- ไม่ทราบค่ะ ไม่เห็นมีใครไปหยิบลองไปถามพ่อกับแม่ดูสิค่ะ	3		

5. คุณลุงของสมศรีเป็นคนรักต้นไม้มาก วันหนึ่งเมื่อสมศรีไปเยี่ยมคุณลุงที่บ้าน ขณะที่กำลังเล่นอยู่ ได้เลื้อยไปเห็นผีเสื้อจิ้งจั้งไปจับ ทำให้เหยียบต้นไม้ที่คุณลุงเพิ่งปลูกไว้ตายไปหลายต้น โดยไม่มีใครเห็น เมื่อคุณลุงถามสมศรีว่าทำไมต้นไม้จึงตายไปหลายต้น ถ้านักเรียนเป็นสมศรีจะบอกคุณลุงว่าอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization			
- หนูเห็นสุนัขมาเหยียบต้นไม้ของคุณลุง	3		
- หมาคงวิ่งไล่แมวไปตรงที่คุณลุงปลูกต้นไม้ไว้	3		
- เพื่อนของหนูเหยียบตายหมดเลย	3		
- ไม่รู้ค่ะ ใครมาเหยียบก็ไม่รู้หนูเล่นอยู่มีคนวิ่งผ่านไปแถวนั้น	1	2	รูปแบบที่ 3
- หนูวิ่งสะดุดก้อนหิน ไปเหยียบต้นไม้ของคุณลุง	3		
- คุณลุงไม่ได้รดน้ำสิคะ มันถึงได้ตาย	3		
- มันโดนแดดมาก ๆ เลยตาย	3		
- ลมพัด ผ่นตกโดนต้นไม้หัก	3		
รูปแบบที่ 3 Denial			
- ไม่รู้ ไม่ทราบค่ะ ไม่ได้ทำค่ะ	3		

6. โหน่งอยากเล่นรถบังคับของโต้งซึ่งมีราคาแพงมากและโต้งก็หวังไม่อยากจะให้ใครเล่น แต่เนื่องจากโหน่งเป็นเพื่อนรักของโต้ง โต้งจึงให้โหน่งขอยืมไปเล่นที่บ้าน แต่โหน่งเล่นแล้วหารถบังคับเสีย ถ้านักเรียนเป็นโหน่งจะบอกโต้งว่าอย่างไร ทำให้นักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization - รถของเธออยู่ที่ฉันนะ แล้วจะเอามาคืนให้วันหลัง	3		
รูปแบบที่ 2 Projection - คนห้องอื่นมาเล่นพัง - น้องเล่นรถบังคับเสีย - พี่มาเล่นจนพังโดยที่ฉันไม่ได้เล่นเลย - มีคนมาหยิบไปเล่นแล้วทำพัง - รถตกมาจากหลังตู้ รถเลยเสีย - รถตกลงไปในน้ำ รถเลยพัง	3 3 3 3 3 3		
รูปแบบที่ 3 Denial - เรายังไม่ได้เล่นเลยรถก็เสีย	3		

7. กิ่งแก้วไม่ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เลยแอบนอนหลับในห้องเรียน คุณครูจึงเรียกกิ่งแก้วมาถามว่าทำไมจึงนอนหลับ ถ้านักเรียนเป็นกิ่งแก้วจะบอกกับคุณครูว่าอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization			
- หนูปวดหัวค่ะ ไม่สบายค่ะ	3		
- เมื่อคืนนอนตึกค่ะ เมื่อคืนไม่ได้นอนค่ะ	3		
- หนูอ่านหนังสือตึกค่ะ	3		
รูปแบบที่ 2 Projection			
- อากาศมันดีจึงหลับ	1	2	รูปแบบที่ 1
- หนูเล่นเกมส์ตึกค่ะ	1	2	รูปแบบที่ 1
- หนูนอนตึกเพราะไปงานเลี้ยงกับคุณแม่	3		
- คุณครูพูดเสียงเบา แต่เดี๋ยวหนูจะไม่หลับ และตั้งใจเรียน	3		
รูปแบบที่ 3 Denial			

8. ผู้ต้องการจะไปเที่ยวกับเพื่อนในวันหยุดซึ่งต้องใช้เงินมาก โดยที่พ่อของผู้เคยบอกกับผู้ว่า จะไม่ให้เงินถ้าจะขอเงินไปเที่ยว แต่ขณะนี้ผู้ไม่มีเงินเก็บไว้เลยจำเป็นต้องขอเงินจากผู้พ่อ ถ้านักเรียนเป็นผู้จะบอกผู้พ่อว่าอย่างไร ทำไมนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization - พ่อคะหนูขอเงินไปซื้อขนม ช๊อปของขวัญให้เพื่อน ซื้อเครื่องกีฬา ทำกิจกรรม - พ่อคะหนูขอเงินไปซื้อรองเท้าใหม่ คู่เก่ามันขาดแล้ว - เงินในกระปุกหายไป	3 3 3		
รูปแบบที่ 2 Projection - แม่บอกให้มาขอเงินไปซื้อของ - พ่อครับขอเงินไปโรงเรียน เพราะคุณครูให้ ไปสอบซ่อม 13 ชม. - พ่อคะทางโรงเรียนจะให้ไปทัศนศึกษา หนูขอเงินคุณพ่อหน่อยนะคะ - คุณครูจะเก็บเงินค่าทอดกรู้น	1 3 1 3	2 2	รูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 1
รูปแบบที่ 3 Denial -			

9. คุณแม่ใช้ให้สุดสวຍไปซื้อไข่ไก่ที่ตลาดเพื่อมาทำกับข้าว แต่สุดสวຍเอาเงินที่คุณแม่ให้ไปซื้อไข่ไก่นำไปซื้อขนมจนหมด เมื่อกลับถึงบ้านคุณแม่จึงถามสุดสวຍว่าทำไมถึงไม่ได้ซื้อไข่ไก่กลับมา ถ้าหนักเรียนเป็นสุดสวຍจะบอกคุณแม่ว่าอย่างไร ทำไมหนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization			
- เงินหาย ทำเงินตกท่อ เงินหลุมมือปลิวหาย	3		
- ลืมซื้อค่ะ	3		
- เงินตกหายกลางทางและหนูก็เดินหาอยู่นาน แต่ไม่เจอจึงกลับบ้าน	3		
- ไข่หล่นแตก ไข่ไม่มี ไข่หมด	3		
รูปแบบที่ 2 Projection			
- ร้านขายไข่ไก่ปิดหมด เลยเอาเงินไปซื้อขนม	1	2	รูปแบบที่ 1
- ร้านขายไข่ไก่ยังไม่เปิดเลยคะคุณแม่ สุดสวຍก็ เลยซื้อขนมมากิน	1	2	รูปแบบที่ 1
- ตอนขึ้นรถไม่รู้ว่าเป็นเงินหล่นหรือเพราะกระเป๋า กางเกงมันตัน	3		
รูปแบบที่ 3 Denial			
- ไม่บอก	3		

10. ในขณะที่เจียบแอบเข้ามาซื้อของเล่นในห้องของพี่โจก็ทำกรอกรูปที่มีราคาแพง ซึ่งพี่โจเพิ่งซื้อใหม่ห่อหุ้มแต่โดยไม่มีใครเห็น เมื่อพี่โจกลับมาถึงบ้านจึงถามเจียบว่ากรอกรูปแตกได้อย่างไร ถ้านักเรียนเป็นเจียบจะบอกกับพี่โจว่าอย่างไร หากนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization			
- หนูจะปิดฝุ่นให้ แต่พออุ้มก็ปิดแรงไปหน่อยจึงตก	3		
- เจียบจะไปดูห้องค่ะ เห็นมันสวยดีเลยหยิบมาดู พอวางไว้มันก็หล่นแตกค่ะ	3		
- ผมเดินเสียงดังกรอกรูปเลยตกแตก	3		
รูปแบบที่ 2 Projection			
- น้องมาทำพัง	3		
- หนูเห็นแมวกระโดดจับจึงจกมันจึงไปถูก กรอกรูปแตก	3		
- ลมพัดตกแตก แผ่นดินไหว	3		
- แมวเอาเท้าไปตบตกมาแตก	3		
รูปแบบที่ 3 Denial			
- ไม่รู้ครับผมจะไปหยิบของ เห็นกรอกรูปแตกอยู่แล้ว	3		
- ไม่ทราบค่ะ หนูเพิ่งอาบน้ำเสร็จ	3		
- ไม่รู้ ไม่เห็น หนูไม่ได้ทำค่ะ	3		

11. เมื่อพิมพ์เยี่ยมคุณที่บ้าน ทั้ง ๆ ที่พิมพ์ว่าคุณรักแจกันลายครามมาก แต่พิมพ์ก็ยากจะจับเล่นจึงทำให้แจกันแตกในขณะที่ไม่มีใครอยู่ เมื่อคุณเข้ามามีพบว่าคุณแจกันแตก จึงถามพิมพ์ว่ารู้หรือไม่ว่าแจกันแตกได้อย่างไร ถ้านักเรียนเป็นพิมพ์จะบอกคุณบ้างว่าอย่างไร ท่านนักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization			
- หนูบังคับแรงไปหน่อยค่ะ	3		
- ผมลืมนั่งแล้วแจกันหล่นแตก	3		
- มือผมมันอ่อนแอแจกันจึงตกแตก	3		
รูปแบบที่ 2 Projection			
- แมวมันกระโดดมาโดนแจกันแตก	3		
- ทหารของคุณบ้างเข้ามาชนแตก	3		
- พี่ น้อง คนใช้ ทำแตก	3		
- ลมพัดแตก	3		
- หล่นมาแตกเอง	3		
รูปแบบที่ 3 Denial			
- ไม่รู้ค่ะ หนูเล่นอยู่ข้างล่าง	3		

12. สมชายไม่มีปากกาสวย ๆ ใช้เหมือนกับคนอื่น ทำให้สมชายอยากมีปากกาไว้ใช้บ้าง วันหนึ่งสมชายเห็นปากกาค้ามหนึ่งหล่นอยู่ใต้โต๊ะซึ่งเป็นปากกาเหมือนที่สมชายอยากได้ สมชายจึงเก็บเอาไว้โดยไม่มีใครเห็น เมื่อประกอบถามว่าใครเห็นปากกาของประกอบบ้าง โดยถามเพื่อนทุกคนในห้องและสมชายด้วย ถ้านักเรียนเป็นสมชายจะบอกกับประกอบว่าอย่างไร ทำให้นักเรียนจึงบอกเช่นนั้น

รูปแบบการโกหก	เห็นด้วย (คน)	ไม่เห็นด้วย (คน)	ข้อ เสนอแนะ
รูปแบบที่ 1 Rationalization			
-			
รูปแบบที่ 2 Projection			
- เราไม่ได้เป็นคนเอาไปนะ คนอื่นแหละ เป็นคนเอาไป	3		
รูปแบบที่ 3 Denial			
- เราไม่เห็นเลย	3		
- ฉันไม่ได้เอาไป	3		
- ไม่เห็น ทำไมเธอต้องมาเจาะจงที่ฉันด้วย	3		
- เราก็ก็นึกเหมือนกัน เราเพิ่งเข้ามาเมื่อกี้	3		

ภาคผนวก ค

คำอธิบายจำแนกของแบบวัดการโกหก

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบวัดการโกหก

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.4
2	2.33
3	11.79
4	4.4
5	4.4
6	3.19
7	5.19
8	3.19
9	2.71
10	6.42
11	3.19
12	3.75

$$t_{.05} (df= 24) = 1.711$$

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวพจนีย์ ชื่อสกุล ศุระสรารค์
 เกิดวันที่ 30 เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2507
 สถานที่เกิด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 187/64 ซอยคันสน ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางตลาด
 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน พยาบาลวิชาชีพระดับ 4
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถนนพระราม 4 เขตปทุมวัน
 กรุงเทพฯ 10330

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2525 มัธยมศึกษา (แผนกวิทยาศาสตร์) จากโรงเรียนเซนต์ฟรังค์
 ซิสซาเวียร์คอนเวนต์
 พ.ศ. 2529 พยาบาลศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
 พ.ศ. 2534 การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ) จาก
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การโกหกของเด็กในวัย 5 - 11 ปี

บทคัดย่อ

ของ

พจนีย์ สุระสร้างค์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

กุมภาพันธ์ 2535

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการโกหกในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีระดับอายุต่างกัน รวมถึงการโกหกระหว่างเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เหตุผลในการโกหกของเด็กในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีระดับอายุต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กนักเรียนอายุระหว่าง 5 - 11 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตชุมชน จำนวน 210 คน และเขตชานเมือง จำนวน 210 คน รวมทั้งหมด 420 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของศรีสุดา พิสิษฐศักดิ์ กับแบบวัดการโกหกนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า

1. ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีระดับอายุต่างกัน มีคะแนนการโกหกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเด็กที่มีระดับอายุ 9 ปี และ 10 ปี มีปริมาณการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี และ 8 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีระดับอายุต่างกัน มีคะแนนการโกหกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กที่มีระดับอายุสูงกว่ามีการโกหกมากกว่าเด็กที่มีระดับอายุต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ระหว่างเด็กที่มีระดับอายุ 9 ปี และ 10 ปี มีการโกหกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. กลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีคะแนนการโกหกมากกว่ากลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. เหตุผลในการโกหกของเด็กส่วนใหญ่ในทุกๆระดับอายุ ทั้งกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ใช้เหตุผลในการโกหก โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของโคลเบอร์ก อยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ ชั้นที่ 1

ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์เพิ่มเติมพบว่า

1. เด็กจากโรงเรียนในเขตปทุมวัน ซึ่งเป็นเขตชุมชน มีคะแนนการโกหกมากกว่าเด็กจากโรงเรียนตอนเมือง ซึ่งเป็นเขตชานเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ในกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กที่มีอายุ 5 ปี 6 ปี 7 ปี 8 ปี และ 9 ปี มีการโกหกต่อมารดามากที่สุด เมื่อมีอายุ 10 ปี มีการโกหกต่อพี่น้องมากที่สุด
3. ในกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กที่มีระดับอายุ 6 ปี 7 ปี 10 ปี และ 11 ปี มีการโกหกต่อมารดามากที่สุด ระดับอายุ 8 ปี และ 9 ปี มีการโกหกต่อพี่น้องมากที่สุด
4. รูปแบบการโกหกของเด็กส่วนใหญ่ในทุกระดับอายุ ทั้งกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย 3 รูปแบบ ตามกลวิธีการป้องกันตนเอง ตามทฤษฎีของฟรอยด์ ได้แก่ การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง การขัดโทษ และการปฏิเสธ และพบว่า การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง เป็นรูปแบบที่พบมากที่สุด
5. เหตุผลของเด็กที่ไม่โกหกส่วนใหญ่ในทุกระดับอายุ ทั้งกลุ่มเด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกลุ่มเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่โกหก โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของโคลเบอร์ก อยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ ชั้นที่ 1 ชั้นที่ 2 และพบระดับตามกฎเกณฑ์ชั้นที่ 3 และชั้นที่ 4 ในระดับอายุ 8 ปีขึ้นไป

LYING OF 5-11 YEAR-OLD CHILDREN

AN ABSTRACT

BY

POTJANEE SURASARANG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University

February 1992

The purposes of this research were to compare lying in egocentric and non-egocentric children in different age, to compare lying among egocentric and non-egocentric children and to find out the reason of lying in egocentric and non-egocentric children in different age.

The sample of 420 children were randomly drawn from 5 to 11 year-old children of primary and elementary school in Bangkok Metropolitan area. They were divided by 2 groups : egocentric children, and non-egocentric ones.

The instruments used for collecting data were a test of egocentrism in perceiving the position of objects of Srisuda Phisithsak, and a lying test.

The results were as follows.

1. Lying score of egocentric children were differently significant at .01, that is children in age 9 and 10 years old were more lying score than those whose age 5,6,7,8 years old, significantly at .05.

2. Lying score of non-egocentric children were differently significant at .05 in all ages, that is the older children were more lying score than the younger ones, significantly at .05. Among 9 and 10 years old, there was no significant difference.

3. Non-egocentric children were more lying score than egocentric children significantly at .01.

4. The popular reason of lying in all age of egocentric and non-egocentric children using Moral Judgement of Kohlberg's theory was the first stage of Preconventional level.

The additional results were as follows :

1. Children from Prathumwan area school were more lying score than those from Donmuang area school.

2. In egocentric group, children in age 5 to 9 were mostly lying to their mother, where as children in age 10 were mostly lying to their brother.

3. In non-egocentric group, children in age 6, 7 and 11 years old were mostly lying to their teacher, where as children in age 8 and 9 years old were mostly lying to their brother, and children in age 10 years old were mostly lying to their mother.

4. Pattern of lying in all ages of egocentric and non-egocentric children using Defense Mechanism of Freud's theory consisted of 3 forms : rationalization, projection, and denial ; and rationalization was the popular answer.

5. The level of lying reason in all ages of egocentric and non-egocentric children using Moral Judgement of Kohlberg's theory were the first and the second stage of Preconventional level, and the third and the fourth stage of Conventional level which were found in 8 year-old to 11 year-old children.